

Essunga kommun

Årsredovisning 2019

Postadress	Essunga kommun, 465 82 Nossebro
Gatuadress	Sturegatan 4, Nossebro
Hemsida	www.essunga.se
Org nummer	212000-2916

Foto: Stenvalvsbron i Nossebro

Innehållsförteckning

Essunga kommun	5
Kommunstyrelsens ordförande	5
Kommunens organisation	6
Förvaltningsberättelse	6
<i>Ekonomisk omvärldsanalys</i>	6
<i>Övergripande målstyrning och uppföljning</i>	7
<i>Översikt över verksamhetens utveckling</i>	10
<i>God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning</i>	17
<i>Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning</i>	25
<i>Nothänvisning</i>	32
<i>Redovisningsprinciper</i>	42
Den kommunala koncernen	44
Kommunala bolag, stiftelser, gemensam nämnd och kommunalförbund.....	44
<i>Essunga Bostäder AB</i>	44
<i>Stiftelsen Essunga industrier</i>	46
<i>Räddningsnämnden</i>	47
<i>Kommunalförbundet Göliska IT</i>	48
Kommunstyrelse.....	50
<i>Översikt över verksamhetens utveckling</i>	50
<i>Måluppfyllelse</i>	50
<i>Väsentliga personalförhållanden</i>	54
<i>Ekonomiskt resultat</i>	55
<i>Nyckeltal</i>	56
<i>Samhällsbyggnad</i>	57
<i>Vatten- och avloppsförsörjning</i>	58
<i>Intern kontroll</i>	58
<i>Förväntad utveckling</i>	59
Socialnämnd	60
<i>Översikt över verksamhetens utveckling</i>	60
<i>Måluppfyllelse</i>	60
<i>Individ- och familjeomsorg</i>	62
<i>LSS Funktionshinder</i>	62
<i>Äldreomsorg</i>	63
<i>Väsentliga personalförhållanden</i>	63
<i>Ekonomiskt resultat</i>	64
<i>Nyckeltal</i>	65

<i>Intern kontroll</i>	67
<i>Förväntad utveckling</i>	67
Utbildningsnämnd	68
<i>Översikt över verksamhetens utveckling</i>	68
<i>Måluppfyllelse</i>	69
<i>Skolbarnomsorg</i>	72
<i>Förskola</i>	72
<i>Grundskola & grundsärskola</i>	73
<i>Gymnasieskola & gymnasiesärskola</i>	75
<i>Vuxenutbildning</i>	76
<i>Kultur & bibliotek</i>	76
<i>Kulturskola</i>	77
<i>Kost och lokalvård</i>	77
<i>Väsentliga personalförhållanden</i>	79
<i>Ekonomiskt resultat</i>	80
<i>Nyckeltal</i>	81
<i>Intern kontroll</i>	81
<i>Förväntad utveckling</i>	82
<i>Bilagor</i>	83
Bygg- och Miljönämnd	84
<i>Översikt över verksamhetens utveckling</i>	84
<i>Måluppfyllelse</i>	85
<i>Byggkontor</i>	85
<i>Miljökontor</i>	85
<i>Väsentliga personalförhållanden</i>	86
<i>Ekonomiskt resultat</i>	86
<i>Nyckeltal</i>	87
<i>Intern kontroll</i>	87
<i>Förväntad utveckling</i>	87

Essunga kommun

Kommunstyrelsens ordförande

Först av allt vill jag tacka alla medarbetare och invånare som gör Essunga till en bra plats att bo och verka i. 2019 har inneburit en del utmaningar, men även många steg framåt gällande våra satsningar för framtiden. I början av året klubbades kommunens nya översiktsplan igenom i kommunfullmäktige. Vi har också antagit nya mål för mandatperioden och jobbat med partiöverskridande strategier för de frågor vi särskilt ska fokusera på de kommande åren. Det är ett unikt arbete som jag som kommunstyrelsens ordförande är mycket stolt över. Därtill har vi rekryterat en ny kommundirektör, Anna Liedholm, som nu har i uppdrag att leda detta förändringsarbete.

Essunga kommun har en god företagaranda och 2019 nådde vi topplaceringen plats 19 i svenskt näringslivs enkät. Det är ett resultat som är väldigt glädjande. Det finns i vår kommun en unik samverkan mellan kommun, näringsliv och föreningsliv som bidrar till att vi har en enkelhet när det gäller att hitta lösningar och att in

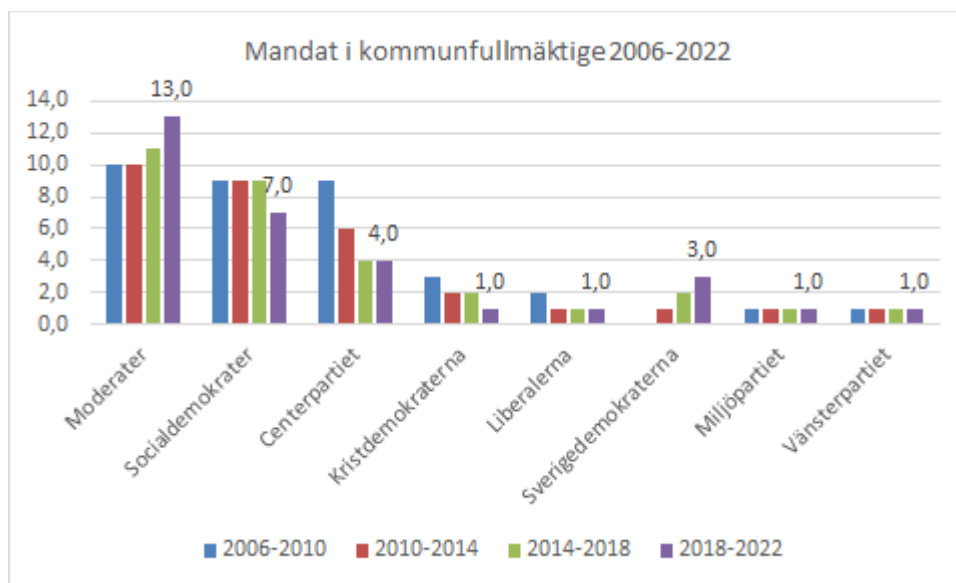
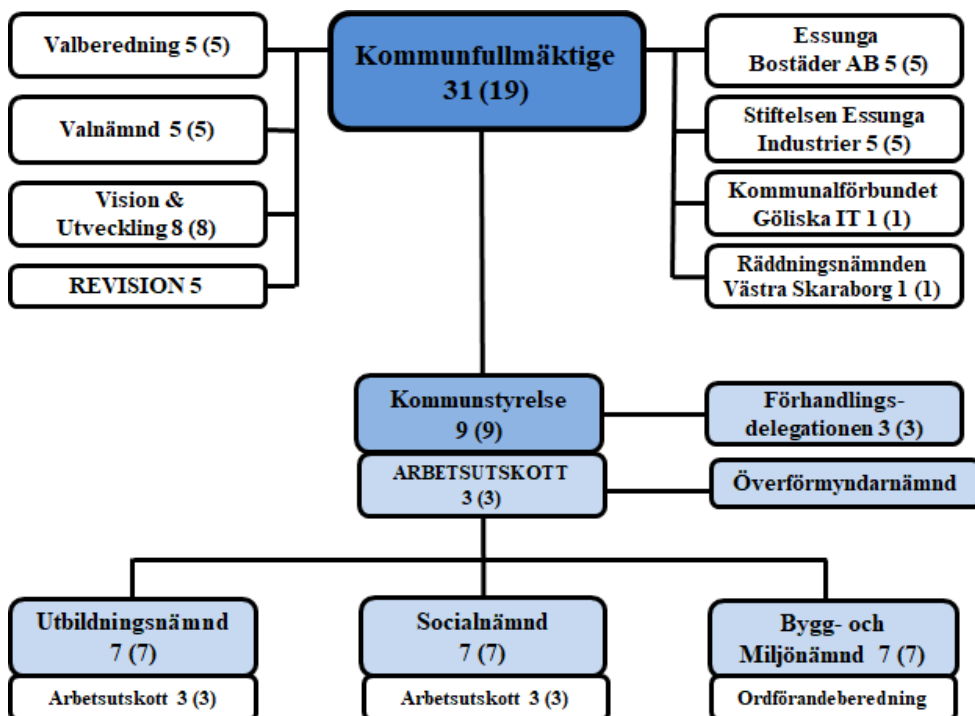

krångla te't som vi säger här i Essunga. Som ett kvitto på det arbete blev vi under 2019 även utsedda till den mest inkluderande kommunen av tidningen Dagens Samhälle. Denna utmärkelse är vi väldigt stolta över.

Vi har under 2019 även genomfört den sista tätortsvandringen i Essunga station. Tätortsvandringarna har varit värdefulla tillfällen att få träffa kommuninvånare och få återkoppling på vad som fungerar bra och vad som behöver åtgärdas eller förbättras. Stort tack till alla er som har deltagit!

Daniel Andersson
Kommunstyrelsens ordförande (M)

Kommunens organisation

Förvaltningsberättelse

Ekonomisk omvärldsanalys

Under årets första tre kvartal har BNP-tillväxten landat på 1,3 procent (genomsnittlig årlig tillväxttakt), ungefär i linje med SKR:s prognoser. Aktuell prognos för helåret 2019 landar på 1,2 procent. Detta ses som en rätt "normal" nedväxling i tillväxt vid en högkonjunktur; 2018 ökade BNP med 2,3 procent.

Den försvagning på arbetsmarknaden som börjat skönjas i år antas fortgå också under 2020 – inte minst mot bakgrund av att den beräknade BNP-tillväxten 2020 blir fortsatt låg.

Stämningläget bland hushållen har i år varit mer pessimistiskt än normalt, det svagaste sedan 2012 (enligt KI-barometern). Tillväxten i hushållens konsumtionsutgifter väntas bli svaga 1,0 procent för helåret 2019, men det följer delvis av den svagare bilförsäljning som nåddes redan sommaren 2018. Nästa år väntas en svagare arbetsmarknad samt förväntat långsammare inkomstökningar. Låga räntor förutses 2020, liksom en – trots allt – relativt stark arbetsmarknad;

Liksom i tidigare prognoser antas inte den svenska högkonjunkturen åtföljas av någon snabb uppgång i löne- eller prisökningstakten. Utan några större uppgångar för bostadsräntorna, varken 2020 eller 2021, ligger den beräknade KPI-inflationen därför mycket nära KPIF-inflationen några år. Vad gäller löneökningarna antas den måttliga stegring som kunnat skönjas under de senaste två åren fortgå avtalsåret 2020, men löneökningarna är historiskt sett låga om de senaste årens starka arbetsmarknadskonjunktur beaktas. På längre sikt prognostiseras trendmässiga löneökningar som är högre än vad som har gällt sedan finanskrisen, men samtidigt lägre än vad som gällde före finanskrisen. Antagandet hänger samman med att en viss återhämtning i produktivitetstillväxten i det svenska näringslivet beräknas ske framöver.

Källa: Sveriges Kommuner och Regioner

Övergripande målstyrning och uppföljning

Vision och värdeord

Vision:

Närhet skapar meningsfulla möten där människor engageras och utvecklas

Värdeord:

Ä – Äkta

V – Välkomnande

E – Engagerande

N – Nyfikna

Kommunfullmäktiges verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning

Måluppfyllelse för kommunens övergripande mål

Boende och befolkning

Attraktiv kommun med bra boende och trygga miljöer

Detaljplanen för Stallabäcken är antagen och blir ett positivt tillskott som nytt bostadsområde i kommunen. Bostadsområdet har ännu inte exploaterats. Vad gäller våra utemiljöer har förbättringsåtgärder på Fontäntorget i Nossebro genomförts. Diskussioner har förts med extern entreprenör gällande villaområde samt bostadsrätter.

Projektet "Träffpunkt Nossebro" är i sin slutfas. Syftet med projektet har varit att utveckla Nossebro som träffpunkt för befintliga och nya evenemang. I projektet ingår bl.a. att titta på hur Nossebro marknad kan utvecklas och stärkas och på vilket sätt våra evenemangsytor kan användas för olika typer av event och arrangemang. I samverkan med besöksnäringsföretag, handlare och föreningar vill kommunen skapa nya samarbeten.

Ungdomar ska trivas och må bra i kommunen

Under 2019 har kommunen satsat på olika aktiviteter som är gratis för våra barn och unga, exempelvis: gratis simskola, olika sommaraktiviteter och en öppen fritidsgård där olika gratisaktiviteter anordnats. Trivselledare har utbildats för att öka trivseln och den fysiska aktiviteten på

rasterna. Ett samarbete med Västra Götalands idrottsförbund har inletts och under hösten 2019 startar projektet *Rörelsesatsning i skolan*. Målgruppen är årskurs F-6 på utvalda skolor – där Essunga kommuns alla skolor är med. Målet är att ge barnen en grund för fysisk aktivitet som kan bestå under hela livet.

När det gäller målet att minska tobak, alkohol och andra droger kan man se i den årligen återkommande drogvaneundersökningen som görs, att tobaksanvändandet (snusning och rökning) tyvärr ökar bland eleverna i årskurs 7-9 i kommunen så även alkoholkonsumtionen. Däremot minskar användandet av e-cigarett och vattenpipa.

Näringsliv och arbetsmarknad

Företagsklimatet skall vara så gott att etablerade företag stannar kvar och utvecklas och att nya företag finner det fördelaktigt att etablera sig här.

I början av januari 2019 tillträdde kommunens nya näringslivsansvarig. Under hösten påbörjades ett arbete med att ta fram ett frågeformulär som är tänkt att användas som ett komplement till Svenskt näringslivs enkät. Arbetet resulterade i en enkät som nu har skickats ut till företagen för besvarande. Resultatet kommer att användas som underlag vid företagsbesök och för att få en bild vilka styrkor respektive svagheter kommunen har när det gäller arbetet med näringslivsfrågor.

Företagsbesök och företagsluncher har genomförts under året. Därtill har även en företagarfrukost och ett kvällsmöte riktat mot företagare ägt rum. Några av dessa möten har genomförts tillsammans med Vara och Grästorps kommuner. Detta kommer fortsätta under 2020.

Essunga kommun har ett gott företagsklimat och tillhör de bästa i regionen. I 2019-års näringslivsenkät nådde Essunga kommun en 19:e plats, vilket innebär att vi klättrade 15 placeringar. Målet är att ha en fortsatt positiv utveckling och att fortsätta nå toppplaceringar även i framtiden.

Kommuninvånare ska ha goda möjligheter att utvecklas genom arbete och utbildning

Arbetet med att erbjuda en god utbildning i grundskolan fortskrider. All personal i grundskolan är med i utvecklingsprojektet Esslyftet, ett projekt för att ytterligare öka kvalitén i grundskoleutbildningen.

Tvåårsprojektet PlugInnan, ett projekt i samverkan med Västragötalandsregionen är nu avslutat. Projektet har syftat till att utveckla och systematisera arbetet med elever i årskurs 5-9 som riskerar att inte bli behöriga till gymnasiet. Projektets långsiktiga mål har varit att öka andelen elever som är behöriga till gymnasieskolan och som sedan slutför gymnasiet i Västra Götalandsregionen. De elever som har varit långt ifrån fullföljda grundskolestudier i Essunga kommun fick högre skolnärvaro och en ökad motivation till skolarbetet. Måluppfyllelsen ökade och alla elever som slutade årskurs 9 är inskrivna på ett gymnasieprogram.

Vuxenutbildningen erbjuder ett brett utbud. Det råder i nuläget ett högt söktryck till vuxenutbildningen. Detta beror bland annat på att vi även har elever från grannkommunerna som väljer att läsa på KomVux i Essunga kommun, något som möjliggörs i och med samverkan med övriga fyra kommuner i V6.

Essunga kommun uppmärksammades under augustimånad av tidningen Dagens Samhälle som en av de bästa kommunerna när det gäller inkluderande samhällen. Det är en mycket positiv utmärkelse och ger kommunens integrationsarbete en extra skjuts för att det arbete vi gör ger effekt på människors utveckling.

Sociala sektorn har under året tagit fram ett nytt arbetssätt som har lagts fast i Riktlinjer för egen

försörjning. Målet är att fler ska komma i egen försörjning snabbare och undvika ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd från kommunen.

Arbetsformerna för inkludering av människor med funktionsnedsättningar har utvecklats under året och lagts fast i kommunstyrelsen. Årliga aktiviteter skall från och med 2020 tas fram i samråd med rådet för funktionshindrade och äldre och rapporteras till kommunfullmäktige i uppföljningen av fullmäktiges mål i årsredovisningen. Under 2019 har en introduktionsutbildning i klarspråk genomförts för samtliga chefer. En utbildning i tillgänglighet har också genomförts för chefer, handläggare, informatörer och administratörer. Lyfthiss har installerats på Amiralen och rullstolsramp har byggts för ingång till sammanträdesrum i kommunhuset.

Det ska vara möjligt för kommuninvånare, företagare och besökare att nå service och arbete inom kommunen och regionen

Inom Skaraborg startade ett intressant projekt vid namn KomILand upp under 2019. Under 2020 ska olika mobilitetslösningar testas i Timmersdala, Broddetorp och Lundsbrunn. I de tre orterna kommer det finnas möjlighet att planera och boka olika resetjänster via en digital plattform. Det kan vara tjänster som samåkningslösningar, kollektivtrafik, bilpool, lastcykeluthyrning med mera. Om konceptet för kombinerad mobilitet på landsbygd skulle visa sig fungera väl kan de goda erfarenheterna spridas vidare och leda till nya transportsätt på landsbygden. Detta är ett projekt som Essunga, tillsammans med övriga kommuner i Skaraborg, följer genom Skaraborgs kommunalförbund som är en utav KomILand:s projektpartner.

Kommunikationer och infrastruktur är de områden där vi inte lyckas uppnå de behov som föreligger. Detta är en fråga som vi delar tillsammans med andra kommuner i Skaraborg och som vi behöver samverka kring utifrån ett större, delregionalt perspektiv. Kommunen har kontinuerliga kontakter med Västtrafik och Trafikverket för att lyfta de utmaningar som finns för kommuninvånare och företagare. Under året har reparationer genomförts av ett flertal vägar inom kommunen såsom väg 190, bron över Nossan, väg 2537, bron över Nossan vid Baljefors. Arbetet med att förbättra trafiksäkerheten och tillgängligheten på E20 fortgår. Den vägsträckning (Vårgårda-Vara) som berör Essunga kommun har planerad byggstart 2020. Genom en förbättrad tillgänglighet längs med E20 ökar möjligheterna att snabbare nå arbetsplatser, service och andra kommunikationer såsom tåg och flyg.

Finans

Resultatet ska utgöra 3,0 procent +/- 2,0 procent av de samlade intäkterna för skatt, statsbidrag och utjämningsystem

Årets resultat i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår till 0,6 procent. Det innebär att resultatet inte kommer att ligga inom det fastställda målet. På koncernivå prognostiseras redovisas ett resultat på -2 procent.

Nettoinvesteringarna ska under en rullande fyraårsperiod finansieras till lägst 60 procent av egna medel

Finansieringsgraden av kommunens investeringar mellan perioden 2016--2019 uppgår till 85,3 procent. Självfinansieringsgraden för 2019 är 59,4 procent.

Kommunen har med några tiondelars marginal knappt nått målet att finansiera investeringsutgifterna till minst 60 procent. Kommunens något bättre resultat åren 2015--2017, i kombination

med förhållandevis låga investeringsutgifter de senaste åren bidrar till att kommunen når uppsatta mål.

Soliditeten ska vara på en nivå som säkerställer fullgod betalningsförmåga och finansiell handlingsfrihet

Soliditeten uppgår till 68,9 procent och det är en marginell förbättring jämfört med föregående år (68,2). Den höga resultatnivån 2015 – 2017 har bidragit till den ökade soliditeten.

Likviditeten ska vara på en nivå som säkerställer betalningsförmåga och finansiell handlingsfrihet på kort sikt

Kassalikviditeten är 78,4 procent. Det är en förbättring med 6,4 procentenheter jämfört med föregående år. Den låga investeringsnivån 2018 har påverkat kassalikviditeten. Kommunen har en fullgod betalningsförmåga, då de kortfristiga skulderna består till 23 procent av semesterlöneskulden. Semesterlöneskulden förändras normalt inte i någon större omfattning och utgör därmed ingen större belastning på likviditeten.

Nämnderna ska hantera beslutade budgetmedel på ett sätt som möjliggör nytta för kommuninvånarna utifrån de uppdrag som kommunfullmäktige delegerat till nämnderna

Nettokostnadsutvecklingen totalt för kommunen har varit förhållandevis låg (3,6 procent) trots höga ej volymhöjande kostnader såsom, ägarbidrag till det kommunala bolaget Essunga bostäder AB, kostnader för nu avslutade bemanningsföretag och indexering av medfinansiering till ombyggnation av E20.

Nämnderna ska uppnå budget i balans

Nämnderna klarar inte en budget i balans. Utbildningsnämnden har haft flera elever till gymnasium som antingen flyttat eller avslutat sin utbildning i förtid. Social sektor har haft höga kostnader inom flera verksamheter, stora delar av dessa kostnader är avslutade och åtgärder har vidtagits för att få ner kostnadsutvecklingen. Kommunstyrelsen har haft stora kostnader av engångskaraktär såsom ägarbidrag till det kommunala bolaget och höjt index för medfinansiering av ombyggnation av E20.

Översikt över verksamhetens utveckling

Händelser av väsentlig betydelse

- Essunga kommun blev utsedd till den mest inkluderande landsbygdskommunen
- Ny översiktsplan har antagits
- Gemensamma strategidagar med politiker och tjänstemän har lagt grunden för arbetet med nya kommunfullmäktigemål och ny strategisk plan för kommande år
- Nya former har startats upp för det brottsförebyggande arbetet genom bildandet av EST Effektiv Samverkan för trygghet tillsammans med polisen och köpmannaföreningen.
- Kommunen har varit utan ordinarie kommundirektör under hela året på grund av sjukdom
- En ny tjänstemannaorganisation togs i kraft den 1 januari 2019
- Anna Liedholm, ny Kommundirektör tillträdde den 7 januari 2020

Essunga bostäder

- har tecknat avtal med Nossebro energi för fiberinstallation och uppvärmning av hyreshus på Södra vägen.
- Energideklaration som ska göras var tionde år utfördes under 2019, det medförde ytterligare möjligheter till att arbeta med driftsfrågor kopplat till energiförbrukning
- deltagit i arbete med att ta fram ett nytt ägardirektiv

Stiftelsen Essunga industrifastigheter

- Stiftelsens hyresgäst Bala Agri AB, har under 2019 hyrt ut en mindre kontorslokal
- Verksamheten i fastigheten har varit god under 2019 och driftmöten har genomförts med hyresgästen
- Renovering av omklädningsrum, duschrum och toaletter färdigställdes under 2019

Befolkningsutveckling

Folkmängd	2015	2016	2017	2018	2019
Kvinnor	2 788	2 801	2 834	2 843	2 842
Män	2 750	2 789	2 813	2 828	2 812
Totalt	5 538	5 590	5 647	5 671	5 654

Folkmängdens förändring	2015	2016	2017	2018	2019
Födda	55	64	55	52	58
Döda	59	62	75	68	61
Födelsenetto	-4	2	-20	-16	-3
Befolkningsförändring	52	30	27	24	-17

Förväntad utveckling

Det finns en stor potential i kommunens geografiska läge mitt i Västra Götalandsregionen med pendlingsavstånd till arbetsorter i samtliga väderstreck. Planerad utbyggnad av E20 och upp- rustning av vägen 2504 mellan Nossebro och E20 bidrar positivt till att utveckla Essunga som boendekommun.

Som organisation är en utvecklad samverkan med grannkommunerna en förutsättning för att klara av att möta de krav och förväntningar som ställs på en kommun oavsett storlek.

Många av kommunens lokaler är byggda på 60--70-talen och är i behov av renovering. Flera strategiskt viktiga beslut behöver därför tas kring renovering, ombyggnation och nybyggnation för att säkerställa ändamålsenliga lokaler för framtiden.

Den demografiska utvecklingen i landet återspeglas även i Essunga kommun. Det blir fler äldre och yngre och färre i arbetsför ålder. Det leder till brist på kompetens på arbetsmarknaden vilket gör det viktigt att vi hittar effektiva sätt att bedriva verksamheten på, där vi drar nytta av ny teknik och vågar pröva nya lösningar.

Vi behöver stärka det friska hos alla som bor i kommunen och använda teknik så att de klarar sig längre själva. Det är bra för invånarna och vi hushållar med både skattemedel och arbetskraft.

Essunga bostäder har startat uppförande av nytt bostadshus, inflyttning beräknas ske månads- skiftet juli/augusti 2020.

Statens bostadsomvandlingsbolag (SBO) har startat en totalrenovering av fastigheten Gullregnet 10. Fastigheten blir ett +65 boende.

Den femte januari 2020 drabbades bolaget av en väsentlig händelse i form av brand i fastighet Kajan 13 på Spannmålgatan i centrala Nossebro. Fyra av lägenheterna blev totalt utbrända och övriga nio lägenheter blev vattenskadade. Samtliga hyresgäster i fastigheten kunde evakueras snabbt.

Stiftelsen Essunga Industrifastigheter AB:s ettåriga hyresavtal med hyresgästen, Bala Agri AB, sades upp under hösten 2019 för omförhandling alternativt försäljning. Förhandling om försäljning av fastigheten har pågått under hösten 2019 och fortlöper under 2020.

Väsentliga personalförhållanden

HR-avdelningen har nu utökats med Bemanningen som nu verkar kommunövergripande och servar flera av våra personalintensiva verksamheter med vikarieanskaffning. Anledningen till förändringen är att skapa bättre förutsättningar för samplanering av verksamheter och möjliggöra fler heltidstjänster.

Kompetensförsörjning

Med en stark konjunktur, låg arbetslöshet och stora årskullar som närmar sig pension är kompetensförsörjningen ett prioriterat område för Essunga kommun. Situationen är liknande i andra kommuner vilket även innebär en hård konkurrens om arbetskraften.

Att rekrytera medarbetare med rätt kompetens som trivs och stannar kvar är en avgörande faktor för att klara av utmaningarna inom kompetensförsörjningen. För att höja kvalitén i rekryteringar och underlätta för cheferna har en rekryteringsprocess med relevanta checklistor och mallar tagits fram. Under höstens chefsdagar användes ena dagen till att gå igenom den nya processen och inspirera till användning av den.

Ledarutveckling

De chefsdagar som genomfördes i höstas innehöll påfyllnad och utveckling inom ledarskapsområdet och fick mycket goda resultat i utvärderingen.

Utbildningsprogrammet för nya chefer tillsammans med Götene och Grästorps kommun har genomförts under 2019. Samarbetet kommer att fortsätta. Även detta är en del av en god introduktion för nya chefer.

Under året har några av våra nyanställda chefer erbjudits handledning i chefsuppdraget för att få stöttning i övergången till en chefsbefattning.

Planering för en andra omgång av traineeutbildningen ”Framtida ledare”, som genomförs tillsammans med kommunerna i Västra Skaraborg, har skett under 2019. Programmet startade i januari 2020.

Jämställda löner

Under året har modellen för lönekartläggning setts över och förbättras. Mer arbete kommer att behöva genomföras under 2020. I den utvecklade kartläggningen kan vi se vissa oskäligena löneskillnader mellan män och kvinnor. Inför kommande löneöversyn har en annan fördelning av de budgeterade medlen gjorts för att skapa bättre förutsättningar att korrigera oskäligena löneskillnader.

Arbetsmiljö

En god arbetsmiljö är en viktig faktor för en välfungerande verksamhet. Under 2019 har många insatser gjorts inom arbetsmiljöområdet. Efter att alla chefer och skyddsombud har genomgått en arbetsmiljöutbildning under slutet av 2018 har fördelning av arbetsmiljöuppgifter till varje chef blivit klara under.

En ny arbetsmiljöpolicy har antagits. HR har också arbetat fram nya rutiner och riktlinjer för arbetsmiljöarbetet och systematiserat så att det ska vara enkelt att komma åt för chefer på intranätet. En e-utbildning i kränkande särbehandling skickades ut till alla chefer och medarbetare i hela organisationen.

Under hösten fick politikerna besök av Arbetsmiljöverket som informerade om deras arbetsgivaransvar i arbetsmiljöarbetet samt de kommande tillsynerna under 2020 som kommer inrikta sig på den årliga uppföljningen av SAM främst i förskolan.

Under våren har lokalvården haft tillsyn av Arbetsmiljöverket. Där upptäcktes en rad olika bris-

ter. Det resulterade i ett stort arbete gällande kemikalieanvisningar med hjälp av arbetsmiljöingenjör från företagshälsovården. En plan på att köpa in arbetskläder har nu tagits fram och översyn av de maskiner som behöver köpas in för att minska arbetsbelastningen för de medarbetare som arbetar inom lokalvård har gjorts.

I slutet av året genomfördes en årlig uppföljning av Systematisk arbetsbetsmiljö (SAM). Den resulterade i flertalet fokusområden för 2020. Satsning på den organisatoriska och sociala arbetsmiljön, Instruktioner för allvarliga risker, skapa bra introduktioner för nya medarbetare. Bli bättre på att skapa skriftliga handlingsplaner för arbetsmiljöarbetet.

Under 2019 beslutas om nytt riskvärdering och tillbudsystem. Det kommer att implementeras under 2020 och kommer på så vis underlätta kommande riskanalyser och skyddsronder. Systemet behandlar också tillbud och olycksfall och underlättar för cheferna att få en överblick av risker i verksamheten.

Tillsammans med övriga kommuner i V6 har vi upphandlat en gemensam företagshälsovård. Byte av leverantör sker under nästa år.

Hälsofrämjande arbetsplatser

Anställda ges möjlighet till subventionerad träning och massage. Personalklubben har anordnat flera uppskattade aktiviteter under året.

Personalkostnader

Personalkostnader mnkr och procentuell förändring 2018-2019	2019	2018-2019
Lön	191,3	3 %
<i>Varav</i>		
-Månadslön	151,2	2 %
-Övertidsersättning	0,6	-23 %
-Fyllnadslön	0,5	-9 %
-Sjuklön	3,4	-7 %
Sociala avgifter	64,1	4 %
Pensionskostnader	17,8	-3 %
Övriga personalkostnader	2,6	37 %
Summa	275,8	1 %

En stor del av de tjänster kommunen tillhandahåller kräver stora personalinsatser, särskilt inom barn- och äldreomsorg samt undervisning. Kostnader för personal svarar för drygt 60 procent av kommunens totala driftkostnad.

Personalkostnaderna har ökat med en procent jämfört med år 2018 (se tabell). Pensionskostnaderna som är drygt 6 procent av de totala personalkostnaderna, har minskat med 3 procent. En anledning är en nedjustering av försäkringspremier i samband med byte av pensionsförvaltare (0,5 mnkr).

Månadslöner har ökat med 2 procent. Den relativt låga kostnadsökningen beror främst på vakanser, viss del av vakanserna har ersatts av bemanningsföretag.

Antal anställda

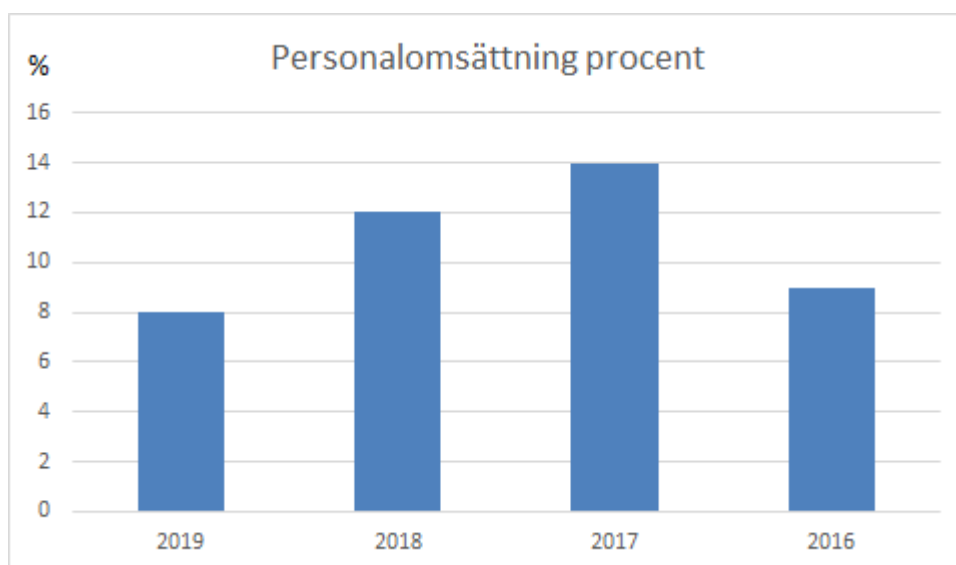
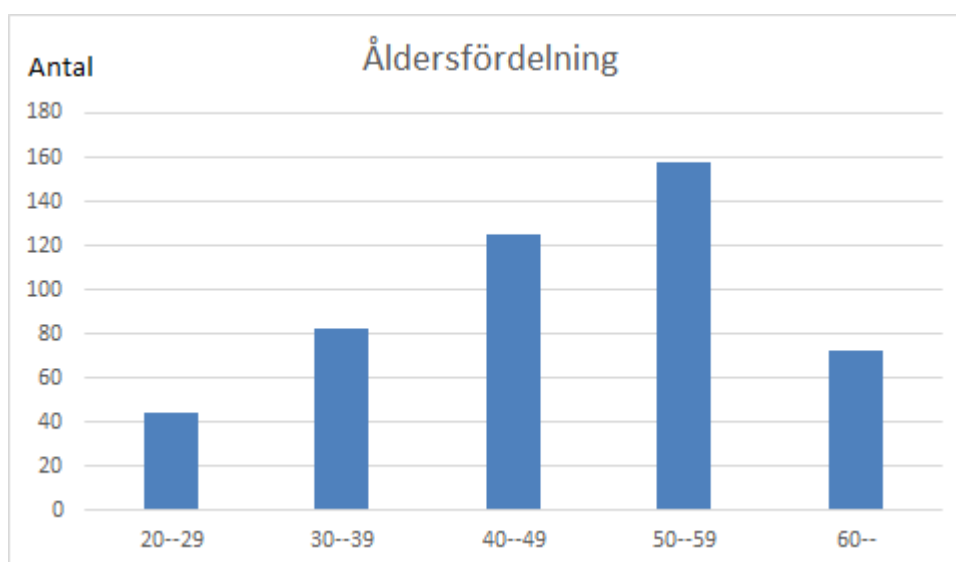
Antal anställda och årsarbetare	Antal anställda		Årsarbetare	
	2 019	2 018	2 019	2 018
Förvaltning				
Kommunstyrelseförvaltning	38	43	37	41
Sektor Utbildning	215	212	201	199
Sektor Social	228	224	209	203
Totalt	481	479	447	443

Förutom de 481 tillsvidareanställda finns ett hundratal vikarier inom kommunens verksamheter.

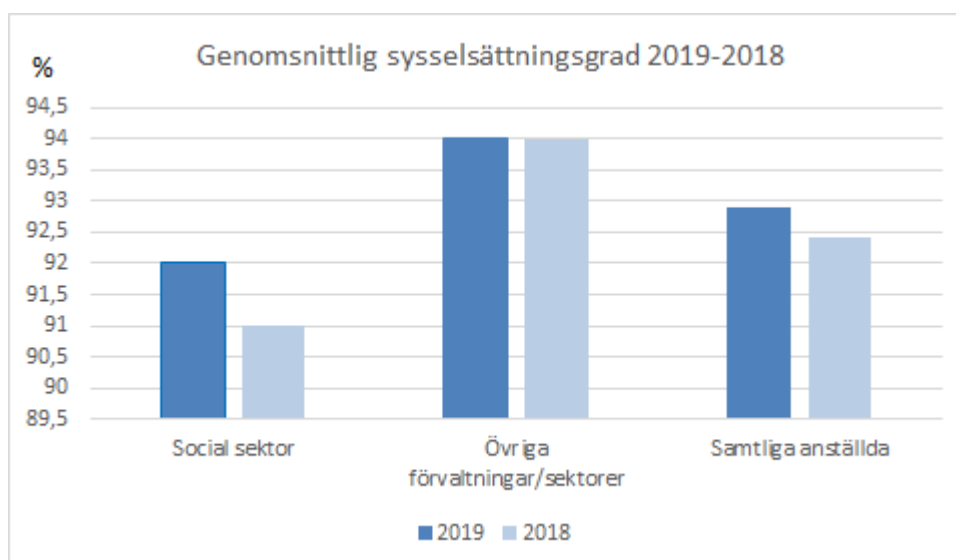
Könsfördelning

En övervägande del av de som arbetar inom kommunen är kvinnor, räknat i procent blir det 91 procent kvinnor och 9 procent män.

Åldersfördelning

Personalomsättningen har minskat jämfört med föregående år. Det är ett tecken på att medarbetare trivs med sitt arbete i Essunga kommun. Det är också relativt vanligt att personer som gått i pension arbetar kvar som timanställda.

Hel- och deltidarbete

Essunga kommun är inte längre den kommun i landet som har lägst andel heltidsarbetande, men ligger fortfarande bland de lägsta. Detta framgår av statistik från Sveriges kommuner och landsting. Många som har heltidstjänst har en partiell ledighet och därför blir andelen heltidsarbetande lägre än andelen heltidsanställda. Även när man mäter andelen heltidsanställda ligger Essunga lågt. Tidigare undersökningar visar att många frivilligt väljer att arbeta deltid, men utifrån jämställdhetsperspektivet och för att kunna rekrytera i framtiden är det viktigt att kunna erbjuda heltidstjänster.

2017 fastställdes en heltidsplan för Essunga kommun och med den som utgångspunkt har arbetet för heltid fortsatt. Att höja sysselsättningsgraden för våra medarbetare är komplext och kräver omfattande förändringar inom verksamheten likaväl som i medarbetarnas privatliv. För att kunna höja sysselsättningsgraden för våra medarbetare och ändå få ihop ekonomin behöver vi ha större schemalägningsenheter än vi har idag. Detta innebär en större komplexitet i schemalagningen och att fler aktörer blir involverade i schemafrågan.

Under året har enheter inom äldreomsorgen arbetat för att ändra schema för att skapa bättre förutsägbarhet och förutsättningar för att kunna arbeta heltid.

Höjningen av sysselsättningsgraden inom Social sektor är resultatet av ett medvetet arbete där heltidstjänster erbjuds i större utsträckning. Det finns dock många partiella ledigheter så andelen heltidsarbetande är lägre.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro per åldersgrupp %	2019	2018	2017	2016	2015
--29 år	3,8	3,90	3,44	3,24	3,24
30--49 år	5,2	5,38	4,97	5,73	5,95
50-- år	9,0	7,75	7,94	8,02	6,71

Andel av sjukfrånvaro som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer.

Sjukfrånvaro totalt %	2019	2018	2017	2016	2015
Totalt	6,7	6,26	6,13	6,51	5,96
Kvinnor	6,8	6,84	6,37	7,18	6,51
Män	6,2	1,98	4,84	2,38	2,53

Långtidssjukfrånvaro %	2019	2018	2017	2016	2015
Totalt	42,7	40,36	44,48	47,52	44,46

Del av total sjukfrånvaro som är mer än 60 dagar.

6,7 procent i sjukfrånvaro är en ökning sedan föregående år. Det är främst de äldre medarbetarnas sjukfrånvaro som har ökat. Efter en minskning av långtidsfrånvaron under 2018 har den under 2019 ökat igen. Det är glädjande att utbildningssektorns sjukfrånvaro har minskat sedan föregående år. För social sektor har utvecklingen dock gått åt motsatt håll. Här behövs ett intensifierat arbete med tidiga insatser kring korttidsfrånvaro under kommande år.

Kommuner har högre sjukfrånvaro än det privata näringslivet men jämfört med andra kommuner har vi en genomsnittlig sjukfrånvaro. Att få tillbaka medarbetare från sjukskrivning till arbete är chefens ansvar och ett gott arbete kring detta bedrivs på sektorerna. HR-avdelningens uppdrag i detta är att stötta cheferna i chefsuppdraget i allmänhet och rehabiliteringsarbetet i synnerhet. Utökningen av resurser på HR-avdelningen och allt arbete som nämnt i rubrikerna ovan görs för att stärka våra chefer och bidra till att få bra verksamheter för våra brukare och medarbetare.

Folkhälsa

För 2019 har kommunfullmäktige beslutat att fokusera på två målområden för att skapa en bättre folkhälsa i Essunga kommun. Dessa är:

- **Minska den psykiska ohälsan.**
- **Större fokus på tidiga och samordnade insatser för barn och unga.**

Minska den psykiska ohälsan

Samverkan fortsätter mellan kommunen, östra hälso- och sjukvårdsnämnden och Närhälsan i Nossebro. Gemensamt och tillsammans med Samordningsförbundet Västra Skaraborg anordnades två föreläsningar under "Må bra veckan". Föreläsare var Åsa Kadowaki, psykiatriker och beteendeterapeut, som pratade om ämnet "Håller vi på att göra livet till en sjukdom?" Ett annat samverkansarbete är att starta upp ett projekt som går under namnet "En väg in" (sammanställa och strukturera ett internt material och arbetssätt vad gäller hur och vilka som arbetar med psykisk hälsa/ohälsa) här gjordes en ansökan om medel hos Samordningsförbundet. Tyvärr blev det avslag på denna ansökan och här pågår en omstrukturering av arbetet för att se om annan finansiering finns att tillgå.

Skapa ett större fokus på tidiga insatser för barn och unga

Hösten 2018 startades en familjecentral i kommunen. För att skapa ett större fokus på vikten av tidiga insatser har personalen som är på familjecentralen gått utbildning för att kunna stärka familjerna. Utbildningen går under namnet "ABC" och sponsrades av folkhälsorådet. Efter personalutbildningen har två ABC-föräldrautbildningar hållits.

Tidigare folkhälsoarbeten som fortsätter är arbetet kring *ökad tillgänglighet*. Under 2019 har arbetet fokuserat på att se till att de vallokaler som finns i kommunen ska vara tillgängliga för alla inför EU-valet och att information om detta fanns på kommunens hemsida. En utbildningsdag har även genomförts med temat ”Generella lagkrav kring tillgänglighet” för chefer och personer i ledningsfunktion. Viktiga hälsofaktorer är delaktighet och att känna trygghet. Detta har brottsförebyggande rådet tagit fasta på när trygghetsvandringar genomförts i kommunen.

Att skapa en jämlikare hälsa är ett högt prioriterat mål på nationell nivå. I Essunga kommun har det under 2019 satsat på olika aktiviteter som är gratis för våra barn och unga, exempelvis: gratis simskola, olika sommaraktiviteter samt en öppen fritidsgård där olika gratisaktiviteter anordnats. Skolan och fritidsverksamheten satsar mycket på att öka den fysiska aktiviteten, både på rasterna och när barnen är på fritids. Målgruppen är årskurs F-6 och här är alla Essunga kommuns skolor med. Målet är att ge barnen en grund för fysisk aktivitet som kan bestå under hela livet.

När det gäller målet att minska tobak, alkohol och andra droger kan man se i den årligen återkommande drogvanundersökningen som görs, att tobaksanvändandet (snusning och rökning) tyvärr ökar bland eleverna i årskurs 7-9 i kommunen så även alkoholkonsumtionen. Däremot minskar användandet av e-cigarettor och vattenpipa.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

God ekonomisk hushållning

Kommunallag (2017:725) kap 11, 6 § "Av budgeten ska det vidare framgå hur verksamheten ska finansieras och hur den ekonomiska ställningen beräknas vara vid budgetårets slut. De finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning ska anges."

Varje generation måste själv bära kostnaderna för den service som den konsumerar. Detta innebär att ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat.

Resultatet måste vara tillräckligt stort för att motsvarande servicenivå ska kunna garanteras även för nästkommande generation utan att den ska behöva uttaxera en högre skatt.

Kommunen, med i princip obegränsad livslängd, ska inte förbruka sin förmögenhet för att täcka löpande behov.

En god ekonomisk hushållning innebär att de löpande intäkterna täcker de löpande kostnaderna. Det är inte förenligt med god ekonomisk hushållning att finansiera löpande driftskostnader med lån.

Modell för finansiell analys

För att kartlägga och analysera resultat, utveckling och ställning för Essunga kommun används en finansiell analysmodell som benämns RK-modellen. Modellen används för att identifiera eventuella finansiella möjligheter och problem. Målsättningen är att försöka klargöra om kommunen har en god ekonomisk hushållning, som föreskrivs i kommunallagen.

Den finansiella analysmodellen bygger på fyra perspektiv: det finansiella resultatet, kapacitetsutvecklingen, riskförhållanden och kontrollen över den finansiella utvecklingen. Aspekterna *resultat*, *kapacitet*, *risk* och *kontroll* utgör hörnstenar i modellen.

Det finansiella resultatet

Årets resultat och dess orsaker kartläggs. En eventuell obalans, det vill säga att kostnaderna överstiger intäkterna eller att en rörelseriktning mot obalans sker, är en varningssignal. Under detta perspektiv analyseras också investeringar och deras utveckling.

Kapacitet

Den andra aspekten benämns *kapacitet* eller långsiktig betalningsberedskap. Här redovisas vilken finansiell motståndskraft kommunen har på lång sikt.

Risikförhållanden

Med tredje aspekten *risk* avses hur kommunen är exponerad finansiellt. En god ekonomisk hushållning innefattar att kommunen i kort och medellångt perspektiv inte behöver vidta drastiska åtgärder för att möta finansiella problem. Här analyseras också borgensåtagande och kommunens samlade pensionsskuld.

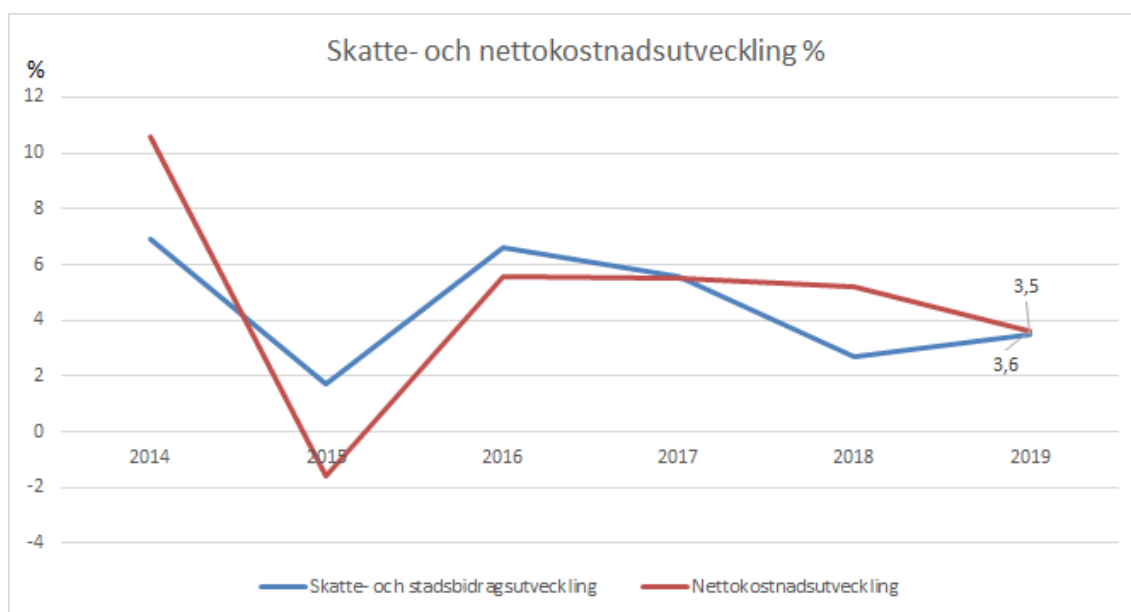
Kontroll

Med den fjärde aspekten *kontroll* avses hur upprättade finansiella målsättningar och planer följs. En god följsamhet mot budget är uttryck för god ekonomisk hushållning.

Finansiella nyckeltal

Varje perspektiv analyseras med hjälp av ett antal finansiella nyckeltal som har till uppgift att belysa ställning och utveckling inom de fyra perspektiven.

Resultat och kapacitet

Skatteintäkter och generella statsbidrag har mellan åren 2018–2019 ökat med 3,5 procent medan verksamhetens nettokostnader har ökat med 3,6 procent.

Den något högre intäktsutvecklingen jämfört med föregående år, beror främst på ökning av de generella bidragen, 7,5 procent (1,1 procent) medan skatteintäkterna ökade 2 procent (3,1 procent). Nettokostnadsökningen beror främst på lönekostnader, höga engångskostnader och institutionsplaceringar.

Driftkostnadsandel

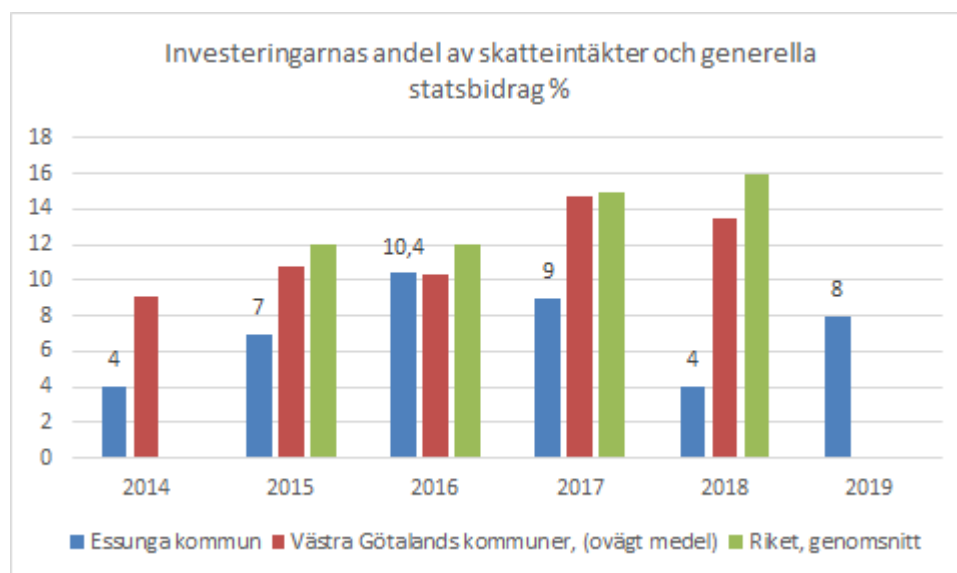
Driftkostnadsandel %	2019	2018	2017	2016
Verksamhetens intäkter och kostnader	95,0	94,7	92,0	92,1
Avskrivningar	4,2	4,4	4,8	4,7
Driftkostnader exkl finansnetto	99,2	99,1	96,8	97
Finansnetto	0,2	0,2	0,0	-0,1
Nettokostnadsandel inkl finansnetto	99,4	99,3	96,8	97

En grundläggande förutsättning för att uppnå balans i ekonomin och nå god ekonomisk hushållning är att intäkterna är större än kostnaderna. Ett mått på denna balans är driftkostnadsandel. Nyckeltalet speglar hur stor del av skatteintäkter och generella statsbidrag som den löpande driftverksamheten tar i anspråk. Det utrymme som finns kvar kan användas för amortering av långfristiga lån, finansiering av investeringar eller sparande.

Driftkostnadsandelen av skatteintäkter och generellas statsbidrag är 99,4 procent, vilket är i paritet med föregående år.

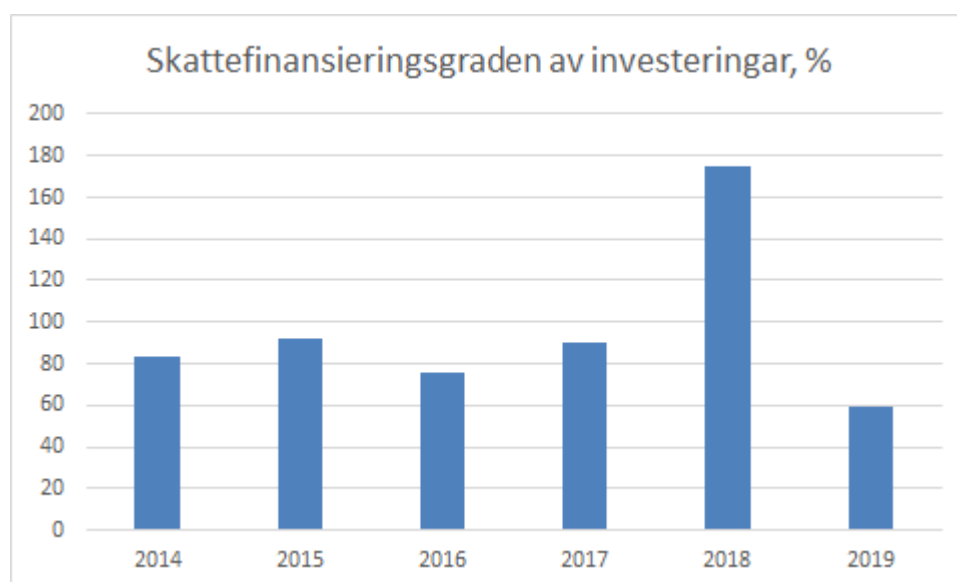
Årets investeringar

Årets investeringar	2019	2018	2017	2016
Nettoinvesteringar mnkr	18,4	9,3	28,7	31,6
Nettoinvesteringar/avskrivningar %	129	64	186	221

Kommunens investeringsnivå åren 2014--2019 ligger under genomsnittet i Västra Götalandsregionen och Riket. Ombyggnation av Nossebrobadet under 2016-2017 har höjt investeringarnas andel av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Kommunen står inför stora investeringsutmaningar både inom skola och övriga kommunala fastigheter. En utredning av skolfastigheternas skick har påbörjats. I väntan på vad skolutredningen visar genomförs endast de mest akuta renoveringarna på skolorna.

Ett viktigt nyckeltal när det gäller investeringarna är skattefinansieringsgraden. Den mäter hur stor andel av årets nettoinvesteringar som finansieras genom egna medel. Egna medel är årets resultat plus årets avskrivningar. 100 procent innebär att kommunen kan finansiera samtliga investeringar som är genomförda under året med egna medel, vilket i sin tur innebär att kommunen inte behöver låna till investeringarna och att kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme stärks.

Den genomsnittliga skattefinansieringsgraden perioden 2016-2019 uppgår till drygt 85 procent.

Årets resultat

Årets resultat	2019	2018	2017	2016
Årets resultat, mnkr	1,9	2,2	10,3	9,7
Årets resultat i relation till skatteintäkter och generella statsbidrag, %	0,6	0,7	3,2	3,2

Årets resultat uppgår till 1,9 mnkr och relaterat till skatteintäkter och generella statsbidrag motsvarar det 0,6 procent. Det innebär att kommunen inte når upp till resultatmålet. Engångskostnader i form av ägarbidrag och indexering av E20 är några faktorer som påverkat resultatet. Socialnämnden har också haft kostnadsökningar inom LSS, institutionsplaceringar och bemanningsföretag.

Soliditet

Soliditet	2019	2018	2017	2016
Tillgångsförändring %	0,4	0,8	4,9	4,7
Förändring eget kapital %	1,0	1,0	5,9	5,8
Soliditet enligt balansräkningen %				
Essunga Kommun	68,9	68,2	67,9	67,3
V:a Götalandsregionen, genomsnitt	*	47,6	48,3	49,7
Riket genomsnitt	*	43,9	45,3	46
Soliditet inkl pensionsåtagande före 1998 %				
Essunga kommun	28,0	26,4	24,8	21,2
V:a Götalandsregionen, genomsnitt	*	18,5	17,3	14,5
Riket, genomsnitt	*	26	25,6	24,2

*Ingen uppgift

Soliditet är ett mått på den finansiella styrkan på lång sikt. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansierats med egna medel det vill säga skatteintäkter. Kommunens soliditet uppgår till 68,9 procent, vilket innebär att soliditeten har ökat med 0,7 procentenheter. Ökningen beror till stor del på den höga resultatnivån 2015- -2017. Soliditeten inklusive kommunens pensionsförpliktelser som är äldre än 1998 och som ligger utanför balansräkningen har ökat från 26,4 till 28,5 procent 2019.

År 2018 var den genomsnittliga soliditeten i Västra Götalandsregionen 48 respektive 18 procent och för riket var den 44 respektive 26 procent.

Skuldsättningsgrad

Skuldsättningsgrad	2019	2018	2017	2016
Total skuldsättningsgrad %	31,1	31,8	32,1	32,7
-Varav avsättningsgrad %	7,7	7,8	7,8	8,4
-Varav kortfr skuldsättningsgrad %	21,2	22,2	22,3	22,5
-Varav långfr skuldsättningsgrad	2,1	2,1	2,0	1,8

Den del av tillgångarna som har finansierats med främmande kapital brukar benämnas skuldsättningsgrad. Kommunens totala skuldsättningsgrad är i paritet med 2018. Kommunens skuldsättning fördelar sig på kortfristiga skulder som består av avsättningar och långfristiga skulder som består av förutbetalda intäkter, främst anslutningsavgifter för vatten. När det totala pensionsåtagandet vägs in uppgår skuldsättningsgraden istället till 72 procent 2019 och 74 procent 2018. Den högre skuldsättningsgraden minskar i takt med att pensionsskuld inom ansvarsförbindelse

minskar.

Kommunalskatt

Kommunalskatt	Essunga Kom- mun	V:a Götaland	Riket
Kommunens skattesats %	21,57	21,30	20,74
Regionens skattesats %	11,48	11,48	11,39
Total skattesats %	33,05	32,78	32,12

En viktig del av bedömningen av en kommuns finansiella kapacitet är vilken möjlighet kommunen har att påverka sina inkomstkällor. En låg kommunalskatt ger t ex ett större handlingsutrymme att generera en intäktsökning denna väg.

Den totala kommunala skattesatsen i Essunga kommun inklusive regionskatten uppgick år 2019 till 33,05 procent. Den primärkommunala skatten var 21,57 procent medan landstingsskatten till Västra Götalandsregionen var 11,48 procent. Genomsnittet av den primärkommunala skattesatsen i Västra Götalandsregionen var 21,3 procent och i riket 20,74 procent.

Risk och kontroll

Likviditet

Likviditet	2019	2018	2017	2016
Likvida medel mnkr	17	22	23	13
Kassalikviditet %	78	79	73	77
Rörelsekapital mnkr	-11	-11	-15	-11

Kassalikviditet är ett mått som mäter kortfristig betalningsförmåga. Om måttet är 100 betyder det att omsättningstillgångarna är lika stora som de kortfristiga skulderna. Kassalikviditeten är 78,4 procent och är i paritet med föregående år. Den låga investeringsnivån 2018 har påverkat kassalikviditeten positivt.

Rörelsekapital är skillnad mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Rörelsekapitalet är oförändrat jämfört med föregående år, då omsättningstillgångar och kortfristiga skulder har minskat lika mycket.

Pensionsåtagande

Pensionsåtagande mnkr	2019	2018	2017	2016
Avsättning till pensioner inkl löneskatt	5,6	5,0	5,3	5,6
Ansvarsförbindelse inkl löneskatt	112,8	114,9	117,9	120,1
Totala pensionsåtaganden	118,4	119,9	123,2	125,7

Kommunens totala pensionsskuld inklusive löneskatt uppgår till 118,4 mnkr varav 112,8 mnkr avser åtaganden som är äldre än 1998, de så kallade pensionsförpliktelseerna i ansvarsförbindelsen. Det totala pensionsåtagandet har minskat med 1,5 mnkr eller 1,2 procent, jämfört med föregående år.

Avsättning till pensioner inklusive särskild löneskatt har ökat med 600 tkr.

Kommunen har under tiden 2002–2007 gjort partiell inlösen av pensionsförpliktelser intjänade före 1998 med 14,5 mnkr. Åren 2008–2015 har ingen inlösen gjorts. 2016 har ytterligare 1,9 mnkr lösts in partiellt, då kommunen hade ett fondöverskott hos KPA på motsvarande belopp.

Enligt kommunal redovisningslag redovisas inte ansvarsförbindelsen i balansräkningen. Hela pensionsskulden är återlånad i verksamheten, vilket innebär att det inte finns några placeringar av pensionsmedel.

Borgensförbindelser

Borgensförbindelser mnkr	2019	2018	2017	2016
Essunga bostäder AB	134,4	122,8	120,9	87,7
Stift Essunga Industrier	9,7	11,0	12,4	13,7
Riksbyggens kooperativa hyresrättsförening Essunga äldreboende	78,4	80,9	83,0	60,8
Nossebroortens energi Ek förening	0	0	0	7,5
Egna hem och småhus	0	0	0	0
Summa	222,5	214,7	216,3	169,7

Borgensåtagande per invånare

Borgensförbindelser och övriga ansvarsförbindelser inkl löneskatt per invånare tkr	2019	2018	2017	2016
Essunga Kommun	59	58	59	52
V:a Götalandsregionen, genomsnitt	*	54	53	53
Riket, genomsnitt	*	45	44	44

Känslighetsanalys

Känslighetsanalys mnkr	Kostnad/Intäkt
Befolkningsförändring med 10 invånare	+/-0,5
Lönekostnadsförändring 1 %	+/-2,7
Prisändring taxor och avgifter 1 %	+/-0,4
Förändring av varor och tjänster 1 %	+/-0,03
Förändrad utdebitering med 1 krona	+/-15,0

Kommunens ekonomiska resultat kan påverkas av händelser utanför dess egen kontroll. Det kan till exempel vara konjunktursvängningar eller förändrade lagar och förordningar. Kommunen har ett ansvar för att ha beredskap att hantera både externa, oförutsedda händelser och förändringar i den egna kommunen. Kommunen måste därför ha reserver och marginaler i sin ekonomi. Ett sätt att göra detta tydligt är att upprätta en känslighetsanalys som visar hur olika förändringar påverkar kommunens finansiella situation. I känslighetsanalysen ovan redovisas hur ett antal faktorer påverkar Essunga kommuns finansiella resultat.

Balanskravsresultat

Balanskravsutredning mnkr	2019	2018	2017	2016
Årets resultat enligt resultaträkningen	1,93	2,2	10,3	9,7
Avgår samtliga realisationsvinster	-0,07	0	-0,7	0
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0			
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0	0	0
Summa resultat enligt balanskravsutredningen	1,86	2,2	10,3	9,7

Enligt lagen om kommunal redovisning ska det i förvaltningsberättelsen utvärderas om de mål och riktlinjer som avses i 11 kap 1 § kommunallagen uppnåtts och följts. Även den ekonomiska ställningen ska utvärderas. Dessutom är det obligatoriskt att sammanställa en så kallad balanskravsutredning som definierar -Årets resultat efter balanskravsjusteringar.-

Balanskravet innebär att intäkterna måste överstiga kostnaderna – resultatet måste vara större än noll. Ett negativt resultat måste regleras inom tre år. Från och med 2013 har det blivit möjligt att reservera till eller disponera medel från resultatutjämningsreserv.

Lokala riktlinjer för God ekonomisk hushållning och Resultatutjämningsreserv har upprättats under 2015. Kommunen tillämpar inte RUR om det inte fattas särskilt beslut om tillämpning inför årsbokslut.

Kommunen har under 2019 sålt sina andelar i Nossebro Energi Värme AB, detta genererade en realisationsvinst på 373 tkr. Förenade småkommuners försäkrings aktiebolag har under år 2019 startat en likvidationsprocess på grund av att volymerna är för små för att finansiera och driva bolaget på ett lönsamt sätt. Likvidationen kommer att avslutas våren 2020 och kommunens konstaterade förlust uppgår till 300 tkr.

Finansiella nyckeltal

Fem år i sammandrag	2019	2018	2017	2016	2015
Skatteintäcks- och statsbidragsutveckling	3,5	2,7	5,6	6,6	1,7
Nettokostnadsutveckling	3,6	5,2	5,2	5,6	-1,6
Driftskostnadsandel					
Verksamhetens intäkter och kostnader %	95,0	95,0	92,0	92,0	93,4
Avskrivningar %	4,2	4,5	4,8	4,7	4,3
Driftskostnadsandel exkl finansnetto %	99,2	99,1	96,8	97,0	98,0
Finansnetto	0,2	0,2	0,0	-0,1	-0,1
Driftskostnadsandel inkl finansnetto %	99,0	99,3	96,8	97,0	98,0
Årets resultat/skatteintäkter och generella statsbidrag %	0,6	0,7	3,2	3,2	2,3
Nettoinvesteringar mnkr	18,4	9,3	28,7	31,5	19,3
Skattefinansiering av nettoinvesteringar %	77,5	175,0	90,0	76,0	92,0
Nettoinvesteringar/avskrivningar %	129,0	64,0	186,0	221,0	160,0
Soliditet enligt balansräkningen %	68,9	68,2	67,9	67,3	66,6
Soliditet inkl samtliga pensionsförpliktelser %	28,0	26,4	24,8	21,2	15,1
Tillgångsförändring %	0,5	0,8	4,9	4,7	3,6
Förändring av eget kapital %	1,0	1,2	5,9	5,8	4,2
Total skuld- och avsättningsgrad %	31,1	31,8	32,1	32,7	33,4
- varav avsättningsgrad	7,7	7,8	7,8	8,4	8,8
- varav kortfristig skuldsättningsgrad	21,2	22,0	22,3	22,5	22,9
- varav långfristig skuldsättningsgrad	2,1	2,1	2,0	1,8	1,7
Pensionsskuld mnkr	118,4	120,0	123,1	125,8	134,2
Primärkommunal skatt (kr/skattekrona)	21,57	21,57	21,57	21,57	21,57
Likviditet					

Fem år i sammandrag	2019	2018	2017	2016	2015
Kassalikviditet %	78,4	78,8	72,4	76,4	85,1
Rörelsekapital mnkr	-11,0	-11,2	-15,1	-11,7	-4,6
Finansiella nettotillgångar mnkr	17,9	20,2	16,3	15,6	15,6
Långfristig låneskuld mnkr	5,9	5,6	5,4	4,7	4,2
Borgensåtagande mnkr	222,5	214,8	216,3	169,8	134,0

Essunga kommuns finansiella ställning på kort och lång sikt

Kortsiktig handlingsberedskap, innebär finansiell motståndskraft på kort sikt, de närmaste två åren fokuseras. I perspektiven ingår nyckeltalen finansiella nettotillgångar, kassalikviditet, budgetföljsamhet samt resultat.

Långsiktig handlingsberedskap, innebär finansiell motståndskraft på lång sikt, viktiga nyckeltal för att mäta detta är, skattesats, soliditet, skattefinansieringsgrad av investeringar.

Källa: KFI Finansiell profil 2016-2018

Kortsiktig handlingsberedskap Kommun och kommunalt bolag

Essunga har under de senaste tre åren försämrat sitt resultat, 2016 och 2017 har resultatet varit drygt 3 procent. Detta är förenligt med kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning. Essunga kommun har uppvisat en starkare resultatutveckling mellan åren 2014-2017 än genomsnittet i länet. 2018-2019 redovisar kommunen ett resultat på 0,7 respektive 0,6 procent, detta försämrar kommunens handlingsfrihet på kort sikt.

Kassalikviditeten är svagare än snittet i länet. Kassalikviditeten ska inte hanteras som ett eget nyckeltal utan ställas i relation till soliditetens utveckling. Kassalikviditeten är på en så god nivå att kommunen klarar att finansiera oväntade finansiella utgifter på kort sikt utan att behöva låna.

Essungas Koncern har ett svagare resultat än länet i genomsnitt medan kassalikviditeten är något högre än genomsnittet åren 2016-2018. År 2019 har kassalikviditeten försämrats något. Det innebär att koncernens handlingsberedskap på kort sikt har försämrats marginellt, kassalikviditeten ligger dock högre än genomsnitt i länet.

Resultatet för koncernen 2019 är -2 procent det negativa resultatet beror helt på en nedskrivning av en hyresfastighet. Kassalikviditeten är i paritet med föregående år.

Långsiktig handlingsberedskap Kommun och kommunalt bolag

Essungas genomsnittliga investeringsvolym (investeringar relaterade till verksamheternas nettokostnader) mellan 2016-2018 ligger på åtta procent, för länet uppgick genomsnittsvolymer till 11 procent.

Essunga kommun har under samma period en genomsnittlig skattefinansieringsgrad på 114 procent. Det är en högre skattefinansieringsgrad än genomsnittet i länet och beror enbart på låga investeringsutgifter 2017-2018. År 2019 uppgår skattefinansieringsgraden till 59,4 procent. En högre investeringsnivå och ett relativt lågt resultat är orsak till den lägre självfinansieringsgraden.

Kommunens soliditet är god och högre än genomsnittet i länet, koncernens soliditet ligger i nivå med snittet för länen.

De närmaste åren innebär för många kommuner ökade investeringar och ökade kostnader på grund av befolkningsförändringar. Detta måste finansieras och en viktig grundpelare är då att redovisa ett resultat som dels finansierar merparten av investeringarna och dels stärker den långsiktiga handlingsberedskapen. Essunga bostäder kommer de närmaste åren att se över möjligheter att öka sina intäkter för att kunna möta de stora behoven på fastighetsunderhåll som finns. Det innebär en utmaning för kommunen att nå handlingsberedskap på lång sikt.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Sammanfattning

Essunga kommun redovisar ett resultat på 1,9 miljoner kronor. Det innebär en resultatnivå på 0,6 procent. Resultatet för 2018 uppgick till 2,2 miljoner kronor (0,7 procent).

Resultatmålet på 1,2 procent uppfylls inte. De främsta orsakerna till att resultatmålet inte uppnås finns inom Kommunstyrelsen (-0,6 mnkr) och Socialnämnden (-7,3 mnkr)

Både Kommunstyrelsen och Socialnämnden har haft kostnader av engångskaraktär som:

- Bemanningsföretag 3,2 mnkr
- Ägarbidrag till Essunga Bostäder AB 0,9 mnkr
- Indexering E:20 0,5 mnkr

Övriga budgetavvikelser inom Kommunstyrelsen är verksamhetskostnader såsom, fastighetsunderhåll skolfastigheter och Nossebrobadet, anropsstyrd kollektivtrafik och höjt driftsbidrag till badentreprenör.

Vakanser, avskrivningar och ej utnyttjade utvecklingsmedel visar en positiv budgetavvikelse (3,6 mnkr).

Socialnämnden har haft flera LVU- och LVM placeringar, fortsatt höga kostnader för försörjningsstöd, LSS och särskilt boende äldre. Redan under våren har åtgärder vidtagits för att kunna nå budget i balans 2020. Rutiner har upprättats för att:

- Anpassa bemanning utifrån tomma platser till antal platser inom särskilt boende äldre
- Öka samarbetet mellan arbetsmarknadsenheten och myndighetsavdelningen

Ytterligare åtgärder som en översyn av familjehem och möjlighet till utslussning har påbörjats och alla bemanningsföretag har avslutats.

Bygg- och miljönämnden samt Utbildningsnämnden visar positiva budgetavvikelser på 0,4 respektive 2,3 miljoner kronor. Bygg- och miljönämnden har haft fler bygglovsärenden och färre konsulter än vad som budgeterats. Utbildningssektorn har fått fler och högre statsbidrag från skolverket, och färre gymnasieelever än vad man hoppats på.

Bruttokostnadsutvecklingen mellan åren 2019-2018 är 0,93 procent. Den låga kostnadsutvecklingen beror på en relativt låg kostnad för personal och lägre konsultkostnader (detaljplaner och upprättande av modul på förskolan Dalagården 2018).

Intäktsutvecklingen (exklusive skatteintäkter och generella statsbidrag) är minus 8,3 procent eller 8 miljoner kronor. De främsta orsakerna till intäktsminskningen är lägre statsbidrag från migrationsverket och att Essunga bostäder från och med januari 2019 administrerar hyresintäkter och kostnader för trygghetsboendet Kryddgatan.

Investeringar

Årets nettoinvesteringar uppgick till 18,4 miljoner kronor, vilket är drygt 20 miljoner kronor lägre fastställd investeringsram. Budgetavvikelsen är stor och orsaken är att större investeringsprojekt som upprustning kommunhus och Nossebro skola inte har påbörjats i den takt som varit planerat. En annan orsak är förseningar i bostadsexploatering. Skattefinansieringsgraden uppgick till 59,4 procent.

Koncern

Koncernen redovisar ett resultat på minus 6,7 miljoner kronor eller -2,0 procent. De främsta orsakerna till det negativa resultatet är kostnader av engångskaraktär.

Det kommunala bolaget, Essunga Bostäder AB, visar ett negativt resultat på knappt 9 miljoner kronor. Bolaget har fått skriva ner fastigheten "Utsikten" från ett bokfört värde till marknadsvärde. Nedskrivningen uppgick till 9,5 miljoner kronor.

Stiftelsen Essunga Industrifastigheter visar ett positivt resultat på knappt 0,3 miljoner kronor. Hyreshöjningar på grund av ombyggnation av omklädningsrum, duschutrymmen och toaletter

har bidragit till överskottet under 2019, då dessa har bokats upp som en upplupen avtalsintäkt.

Avvikelse mot prognos augusti

Kommunens Utfall 2019 jämfört med prognosen i augusti avviker med knappt 2,0 miljoner kronor. De främsta orsakerna till avvikelsen är ett bättre resultat på utbildningsnämnden (2 mnkr), på grund av att fler statsbidrag blev godkända och högre än prognostiserat, tjänsten som kultur- och fritidschef har varit vakant oktober 2019 till januari 2020 och färre elever på gymnasiet än vad som hade varit önskvärt.

Kommunstyrelsen visar ett sämre resultat än prognosen i augusti med drygt 1,2 miljoner kronor. Ägarbidrag till Essunga bostäder har inte varit med i prognoserna och kostnader för överförmyndarverksamhet blev högre än prognostiserat.

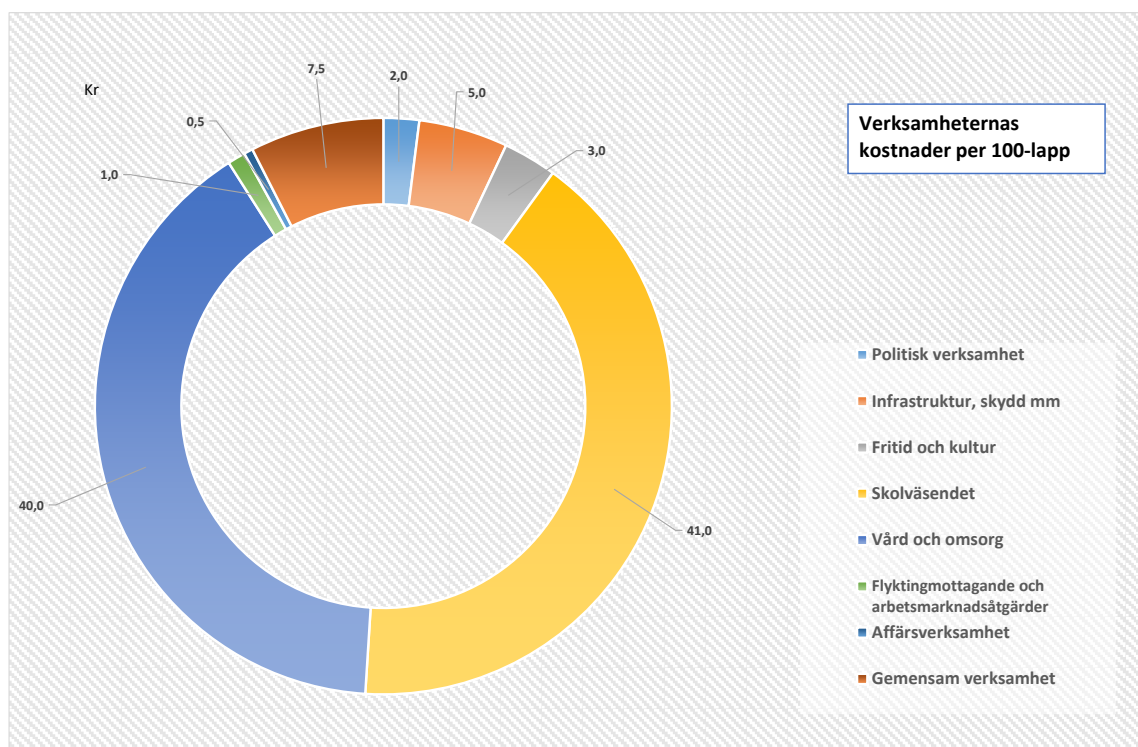
Finansförvaltningen visar ett bättre resultat än prognos i augusti på drygt 0,5 miljoner kronor på grund av retroaktiva pensionsåterbetalningar.

Bolag och Stiftelse i koncernen redovisar ingen prognos i augusti.

Driftsredovisning

Nämnd, mnkr	Budget 2019			Redovisning 2019			Budgetavvikelse 2019		
	Intäkter	Kostn	Netto	Intäkter	Kostn	Netto	In-täkter	Kostn	Netto
Kommunfullmäktige	0,0	-0,5	-0,5	0,0	-0,6	-0,6	0,0	-0,1	-0,1
Revision	0,0	-0,5	-0,5	0,0	-0,5	-0,5	0,0	0,0	0,0
Kommunstyrelsen	36,3	-95,4	-59,1	36,0	-95,7	-59,7	-0,3	-0,3	-0,5
- varav vatten och avlopp	7,6	-7,6	0,0	7,8	-7,8	0,0	0,2	-0,2	0,0
- varav avfall	4,0	-5,5	-1,5	4,0	-5,5	-1,5	0,0	0,0	0,0
Bygg- och miljönämnden	1,0	-2,2	-1,2	1,3	-2,1	-0,8	0,3	0,1	0,4
Utbildnings nämnden	20,9	-153,3	-132,4	25,9	-156,0	-130,1	5,0	-2,7	2,3
Socialnämnden	46,7	-180,9	-134,2	54,8	-196,3	-141,5	8,1	-15,4	-7,3
Summa nämnder	104,9	-432,8	-327,9	118,0	-451,2	-333,2	13,1	-18,4	-5,2
Skatter o generella statsbidrag	335,1		335,1	337,8		337,8	2,7	0,0	2,7
Pensioner m.m.		-6,2	-6,2		-5,7	-5,7	0,0	0,5	0,5
Finansiering	3,1		3,1	3,2	-0,2	3,0	0,1	-0,2	-0,1
Totalt	443,1	-439,0	4,1	459,0	-457,1	1,9	15,9	-18,1	-2,1

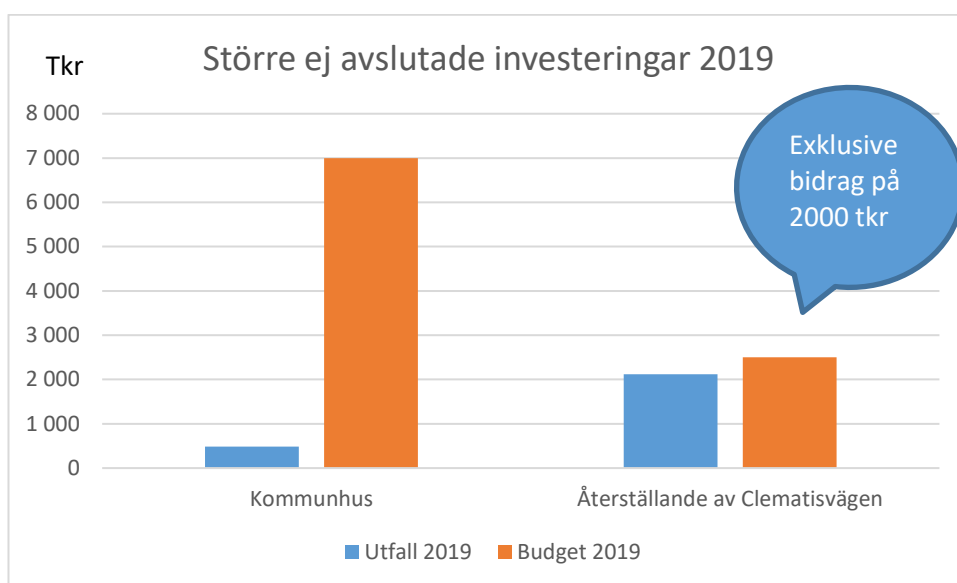
Budgeterade kostnader verksamhetsindelad

Investeringsredovisning

Investering	2019	2018	2017	2016
Förskolor	0	238	0	0
Skolfastigheter	3 939	1 167	3 563	269
Kommunala fastigheter	7 256	-244	2 686	1 741
Fritid	68	2 451	14 025	17 444
Gata/Park	2 278	1 506	3 349	1 623
VA-verksamhet	1 372	782	1 391	421
Övrigt	3 471	3 357	3 631	10 055
Summa investeringar	18 384	9 257	28 645	31 553

Kategori, Tkr	KF-anslag	Ombudg/TA	Totalt anslag	Utfall	Avvikelse
Förskolor	0	0	0	0	0
Skolfastigheter	7 200	0	7 200	3 939	3 261
Kommunala fastigheter	14 700	2 266	16 966	7 256	9 710
Fritid	400	62	462	68	394
Gata/Park	6 110	2 289	8 399	2 278	6 121
VA-verksamhet	1 700	200	1 900	1 372	528
Övrigt	2 749	718	3 467	3 471	-4
Summa nettoinvesteringar	32 859	5 535	38 394	18 385	20 009

- Upprustning kommunhus
- Återställande av Clematisvägen till lägenheter.

Planerad upprustning av kommunhus startade först under hösten 2019 och planeras vara klart våren 2020.

Återställande av Clematisvägen påbörjades under hösten 2018. Renoveringen är i stort sett klar och slutredovisning kommer att ske i början av 2020. Kommunen har fått bidrag på 2 miljoner kronor för återställandet, nettokostnad för kommunen uppgår till 500 tusen kronor.

Resultaträkning

Belopp i tkr	Budget Kommun- nen	Kommunen		Sammanställd redovis- ning	
	2019	2019	2018	2019	2018
Verksamhetens intäkter, not 1	93 240	90 320	98 459	119 962	125 903
Verksamhetens kostnader, not 2	-407 895	-411 385	-407 499	-433 728	-431 852
Avskrivningar, not 3	-16 500	-14 253	-14 558	-28 985	-18 961
Verksamhetens nettokostnader	-331 155	-335 318	-323 597	-343 238	-324 910
Skatteintäkter, not 4	243 281	243 333	238 573	243 333	238 573
generella statsbidrag och utjämning, not 4	91 784	94 454	87 857	94 454	87 857
Verksamhetens resultat	3 910	2 469	2 833	-5 451	1 520
Finansiella intäkter, not 5	500	480	377	235	112
Finansiella kostnader, not 5	-337	-1 020	-1 041	-1 998	-2 289
<i>- Därav jämförelsestörande poster*</i>					
<i>Indexering medfinansiering E20</i>	<i>0</i>	<i>-516</i>	<i>-861</i>	<i>-516</i>	<i>-861</i>
<i>Ägarbidrag Essunga Bostäder AB</i>	<i>0</i>	<i>-892</i>	<i>0</i>	<i>-892</i>	<i>0</i>
<i>Nedskrivning av hyresfastighet</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>-9 500</i>	<i>0</i>
Resultat efter finansiella poster	4 073	1 929	2 168	-7 215	-657
Extraordinära intäkter	0	0	0	0	0
Extraordinära kostnader	0	0	0	0	0
Årets resultat, not 6	4 073	1 929	2 168	-6 728	-657

Fotnot

Jämförelsestörande poster 2019

- *Indexering medfinansiering av ombyggnad E20*
- *KF beslut §12, täckningsbidrag för avskrivningskostnader i samband med försäljning av fastighet Torggatan 8 till statens bostadsomvandling*
- *Nedskrivning av fastighet "Utsikten" till marknadsvärde*

Balansräkning

Belopp tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2019	2018	2019	2018
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
Immateriella anläggningstillgångar, not 7	0	0	0	0
Materiella anläggningstillgångar, not 8	209 973	205 840	362 907	349 434
Mark byggnader och tekniska anläggningar	197 590	194 728	349 824	337 379
Maskiner och inventarier	12 383	11 113	13 084	12 055
Övriga materiella anläggningstillgångar				
Finansiella anläggningstillgångar, not 9	17 871	20 216	6 683	9 019
Summa anläggningstillgångar	227 844	226 057	369 591	358 453
Omsättningstillgångar				
Förråd och exploateringsfastigheter, not 10	1 606	1 652	1 890	1 979
Kortfristiga fordringar, not 11	28 715	25 533	35 897	27 277
Kortfristiga placeringar		0	0	0
Kassa, bank, not 12	17 111	22 165	25 136	29 376
Summa omsättningstillgångar	47 432	49 350	62 436	58 632
SUMMA TILLGÅNGAR	275 276	275 407	432 513	417 085
EGET KAPITAL AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital ing balans, not 13	187 833	185 665	194 200	194 538
Årets resultat, not 13	1 929	2 168	-6 728	-657
Resultatutjämningsreserv	0	0	0	0
Uppskrivningsfond	0	0	5 689	0
Eget kapital utg balans	189 762	187 833	192 842	193 881
Avsättningar, not 14				
Avsättningar för pensioner	5 630	4 972	5 630	4 972
Övriga avsättningar	15 602	16 393	17 306	16 393
Summa avsättningar	21 232	21 365	22 936	21 365
Skulder				
Långfristiga skulder, not 15	5 874	5 638	147 605	135 112
Kortfristiga skulder, not 16	58 408	60 570	69 129	66 726
Summa skulder	64 282	66 208	216 734	201 838

SUMMA EGET KAPITAL AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	275 276	275 406	432 513	417 084
Borgensförbindelser, not 17	222 500	214 795	222 500	80 959
Ansvarsförbindelser, not 17	112 768	114 996	112 768	114 996
Summa förbindelser	335 268	329 791	112 768	195 955

Kassaflödesanalys

Belopp tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2019	2018	2019	2018
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Årets resultat	1 929	2 168	-8 835	-662
Justering av- och nedskrivningar, not 18	14 253	14 558	28 985	18 961
Justering för övriga ej likvidpåverkande poster	-285	-58	569	-58
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	15 897	16 668	20 719	18 241
Ökning/minskning kortfr fordringar	-3 182	-4 299	-6 647	-5 974
Ökning/minskning förråd och varulager	46	93	105	0
Ökning/minskning kortfr skulder	-2 163	-371	2 416	1 743
Medel från löpande verksamhet	-5 299	-4 577	-4 126	-4 231
INVESTERINGSVERKSAMHET				
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-18 385	-9 288	-33 813	-9 636
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0	30	0	30
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	2 327	0	2 326	0
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar	0	-3 949	-10	-3 955
Medel från investeringsverksamhet	-16 058	-13 207	-31 497	-13 561
FINANSIERINGSVERKSAMHET				
Amortering av skuld netto	0	0	-3 243	4 000
Nyupptagna lån	0	0	13 500	-4 435
Ökning av långfristiga skulder	388	353	388	353
Minskning av långfristiga skulder	0	0	0	0
Minskning av långfristiga fordringar, not 19	18	18	18	18

Erhållna ägartillskott				
Medel från finansieringsverksamhet	406	371	10 663	-64
ÅRETS KASSAFLÖDE	-5 054	-745	-4 241	385
Likvida medel vid årets början	22 165	22 910	29 376	28 990
Likvida medel vid årets slut	17 111	22 165	25 135	29 375

Nothänvisning

1 Verksamhetens intäkter tkr

Tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2 019	2 018	2 019	2 018
Försäljningsintäkter	4 952	5 108	4 952	5 108
Taxor och avgifter	20 682	20 019	20 010	19 162
Hyror och arrenden	7 469	8 698	28 225	29 355
Bidrag	53 687	60 746	52 595	60 546
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	3 113	3 845	-1 171	3 814
Övriga intäkter	417	41	15 351	7 917
Summa verksamhetens intäkter	90 320	98 458	119 962	125 903

2 Verksamhetens kostnader tkr

Tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2 019	2 018	2 019	2 018
Personalkostnader	258 058	254 279	267 289	263 628
Pensionskostnader	17 814	18 438	17 814	18 438
Anläggnings- och underhållsmateriel	1 169	900	18 160	10 091
Lämnade bidrag	13 376	10 392	12 284	10 392
Köp av huvudverksamhet	54 472	52 769	54 472	52 769
Lokal- och markhyror	14 355	14 857	12 190	12 774
Hyra/leasing av anläggningstillgångar	2 530	2 397	2 530	2 397
Bränsle, energi och vatten	6 367	5 873	10 694	5 016
Övriga tjänster	22 395	22 535	18 111	22 504
Övriga kostnader	20 849	25 059	20 184	33 844
Summa verksamhetens kostnader	411 385	407 499	433 728	431 853

3 Avskrivningar tkr

Tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2 019	2 018	2 019	2 018
Fastigheter och anläggningar	11 453	11 398	26 185	15 801
Maskiner och inventarier	2 800	3 160	2 800	3 160
Summa avskrivningar	14 253	14 558	28 985	18 961

4 Skatter bidrag och utjämning tkr

Tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2 019	2 018	2 019	2 018
<i>Kommunalskatteintäkter</i>				
Preliminära skatteintäkter	245 636	239 743	245 636	239 743
Slutavräkning föregående år	135	-826	135	-826
Prel slutavräkning innevarande år	-2 439	-344	-2 439	-344
Summa skatteintäkter	243 332	238 573	243 332	238 573
<i>Bidrag och utjämning</i>				
Inkomstutjämningsbidrag	70 973	65 771	70 973	65 771
Strukturbidrag	0	0	0	0
Kostnadsutjämningsbidrag/avgift	3 550	3 718	3 550	3 718
Generella bidrag	2 119	3 360	2 119	3 360
Regleringsbidrag	3 982	886	3 982	886
LSS-utjämning	2 475	2 769	2 475	2 769
Kommunal fastighetsavgift	11 355	11 351	11 355	11 351
Summa bidrag och utjämning	94 454	87 855	94 454	87 855
Summa skatteintäkter, bidrag och utjämning	337 786	326 428	337 786	326 428

5 Finansiella kostnader och intäkter tkr

Tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2 019	2 018	2 019	2 018
<i>Finansiella intäkter</i>				
Utdelning	98	38	104	66
Ränteintäkter, räntebidrag	75	36	131	45
Övriga finansiella intäkter	307	302	0	0
Summa finansiella intäkter	480	377	235	111
<i>Finansiella kostnader</i>				
Räntekostnader	-300	-2	-1 585	-1 250
Förlust vid avyttring av fin anl tillg	0	0	0	0
Ränte- och basbeloppsuppräkning pensionsavsättning	-132	-126	-132	-126
Övriga finansiella kostnader	-588	-913	-281	-913
Summa finansiella kostnader	-1 020	-1 041	-1 998	-2 289
Summa finansnetto	-540	-665	-1 763	-2 177

6 Avstämning årets resultat mot balanskravet tkr

Tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2 019	2 018	2 019	2 018
Årets resultat	1 929	2 168	-6 728	-657
Avgår samtliga realisationsvinster	-70	0	-70	0
Årets resultat enligt balanskravet	1 859	2 168	-6 798	-657

7 Immateriella anläggningstillgångar

Tkr	Kommunen	
	2 019	2 018
<i>Immatriella anläggningar</i>		
Ingående anskaffningsvärden	3 709	3 709
Justering anskaffningsvärde	0	0
Nedskrivningar		0
Årets investeringsutgifter	0	0
Årets investeringsinkomster	0	0
Försäljningar/utrangeringar	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	3 709	3 709
<i>Avskrivningar</i>		
Ingående avskrivningar	3 709	3 709
Utrangeringar	0	0
Årets avskrivningar	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	3 709	3 709
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	0	0

8. Materiella anläggningstillgångar tkr

Tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2 019	2 018	2 019	2 018
Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Ingående anskaffningsvärdet	385 206	379 910	578 923	564 627
Justering anskaffningsvärde	0	0	9 500	9 000
Nedskrivningar	0	0	-9 500	0
Årets investeringsutgifter	14 440	8 742	15 106	8 742
Årets investeringsinkomster	-124	-2 789	-124	-2 789
Försäljningar/utrangeringar		-658	-1 665	-658
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	399 521	385 206	592 239	578 923
Avskrivningar				
Ingående avskrivningar	190 478	179 738	241 702	226 849
Utrangeringar	0	-658	-810	-658
Årets avskrivningar	11 453	11 398	16 444	15 511
Utgående ackumulerade avskrivningar	201 931	190 478	257 336	241 702
Ingående planenliga restvärden	194 727	200 172	337 221	337 778
Utgående planenliga restvärden	197 590	194 727	334 903	337 221
Inventarier och maskiner				
Ingående anskaffningsvärdet	57 001	55 779	60 933	59 480
Årets investeringsutgifter	4 270	3 274	4 270	3 505
Årets investeringsinkomster	-200	0	-200	0
Försäljningar/utrangeringar	0	-2 052	-165	-2 052
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	61 071	57 001	64 838	60 933
Avskrivningar				
Ingående avskrivningar	45 887	44 798	48 878	47 499
Utrangeringar	0	-2 052	-165	-2 052
Årets avskrivningar	2 800	3 141	3 040	3 431
Utgående värde	48 687	45 887	51 753	48 878
Ingående planenliga restvärden	11 114	10 981	12 055	11 981
Utgående planenliga restvärden	12 384	11 114	13 085	12 055

	Kommunen		Sammanställd redovisning	
<i>Pågående nyanläggningar</i>				
Ingående anskaffningsvärde	0	0	158,6	0
Inköp	0	0	14 762	159
Redovisat värde	0	0	14 920	159
Summa anläggningstillgångar	209 974	205 841	362 908	349 435

9 Finansiella anläggningstillgångar tkr

Tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2 019	2 018	2 019	2 018
<i>Aktier och andelar</i>				
Naturgaskonsortiet i Skaraborg AB	3	3	3	3
Nossebro Energi Värme AB	0	27	0	29
Essunga Bostäder AB	11 000	11 000	0	0
Kommuninvest	4 958	4 958	4 958	4 958
Förenade småkommuners Försäkringsbolag AB	0	2 300	0	2 300
Kommunassurans syd	379	379	379	379
SKL företag AB (Inera)	43	43	43	43
Grundfondskapital i Stiftelsen Essunga Industrier	300	300	0	0
Övrigt	0	0	112	101
Summa aktier och andelar	16 682	19 009	5 494	7 812
<i>Långfristiga fordringar</i>				
Kommuninvest	1 000	1 000	1 000	1 000
Essunga Ryttarförening	189	207	189	207
Summa långfristiga fordringar	1 189	1 207	1 189	1 207
Summa finansiella anläggningstillgångar	17 871	20 216	6 683	9 019

10 Förråds och exploateringsfastigheter tkr

Tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2 019	2 018	2 019	2 018
Förråd	0	0	284	235
Exploateringsfastigheter	1 606	1 652	1 606	1 652
Summa	1 606	1 652	1 890	1 887

11 Kortfristiga fordringar tkr

Tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2 019	2 018	2 019	2 018
Kundfordringar	2 756	2 471	5 732	2 823
Statsbidragsfordringar	0	0	0	0
Skattefordringar	7 647	6 575	7 647	6 579
Förutbetalda kostnader/upp- lupna intäkter	17 259	15 663	20 866	16 982
Övriga kortfristiga fordringar	1 053	825	1 652	894
Summa kortfristiga fordringar	28 715	25 533	35 897	27 277

12 Kassa bank tkr

Tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2 019	2 018	2 019	2 018
Kassa	42	56	42	320
Plusgiro	280	323	280	323
Bank	16 789	21 786	24 814	28 733
Summa	17 111	22 165	25 136	29 376

13 Eget kapital tkr

Tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2 019	2 018	2 019	2 018
Eget kapital ing balans	187 832	185 664	193 881	194 538
Årets resultat	1 929	2 168	-6 728	-657
Resultatutjämningsreserv	0	0	0	0
Övrigt eget kapital				
Uppskrivningsfond	0	0	5 370	0
Balanserad vinst/förlust	0	0	319	0
Eget kapital utg balans	189 762	187 832	192 842	193 881

14 Avsättningar tkr

Tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2 019	2 018	2 019	2 018
<i>Avsatt till pensioner exkl ÖK-SAP</i>				
Ingående avsättning	4 119	4 051	4 119	4 119
Pensionsutbetalningar	-99	-51	-99	-51
Sänkning av diskonteringsräntan	0	0	0	0
Intjänad PA-KL	791	0	791	0
Intjänad förmånsbest ålderspension	6	7	6	7
Ränte- och basbeloppsuppräkning	110	101	110	101
Förändrad löneskatt	195	14	195	14
Nya efterlevandepensioner	0	0	0	0
Övrig post	-4	-3	-4	-3
Summa avsatt till pensioner exkl ÖK-SAP	5 118	4 119	5 118	4 187
<i>Avsatt till pensioner ÖK-SAP</i>				
Ingående avsättning	583	1 045	583	583
Ränte- och basbeloppsuppräkning	13	23	13	23
Utbetalning ÖK-SAK	-360	-396	-360	-396
Sänkning av diskonteringsräntan	0	0	0	0
Arbetstagare som pensionerats	0	0	0	0
Löneskatt	-84	-91	-84	-91
Övrig post	1	2	1	2
Summa avsatt till pensioner ÖK-SAP	153	583	153	121
<i>Avsatt till pensioner, förtroendevalda</i>				
Avsatt till pensioner	271	181	271	271
Löneskatt	72	73	72	17
	17	17	17	73
Summa	360	271	360	361
Utgående avsättning pensioner	5 630	4 972	5 630	4 668
Aktualitetsgrad		98 %	98 %	98 %
<i>Övriga avsättningar</i>				
Ingående avsättning	16 393	16 020	16 393	16 393
<i>Varav avsättning E20</i>	<i>12 604</i>	<i>11 227</i>	<i>12 604</i>	<i>11 227</i>
<i>Varav avsättning Deponi</i>	<i>1 698</i>	<i>3 742</i>	<i>1 698</i>	<i>3 742</i>

	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2019	2018	2019	2018
<i>Varav avsättning Bärebergstipp</i>	1 300	1 050	1 300	1 050
Uppskjuten skatteskuld EB			1 704	
Årets avsättning E20	516	861	516	861
Årets avsättning deponi	0	308	0	308
Årets avsättning Tippen Bäreberg	0	250	0	250
Årets kostnad för stängning av deponi	-1 307	-1 046	-1 307	-1 046
Årets kostnad Tippen Bäreberg	0	0	0	0
Utgående övriga avsättningar	15 602	16 393	17 306	16 766
Summa avsättningar	21 232	21 365	22 936	21 434

15 Långfristiga skulder tkr

Tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2019	2018	2019	2018
<i>Lån i banker och kreditinstitut</i>				
Ingående balans*	0	0	131 474	129 909
Ökade skulder under året	0	0	13 500	4 000
Årets amortering	0	0	-3 244	-4 435
Summa lån i kreditinstitut	0	0	141 730	129 474
<i>Förutbetalda intäkter som regleras över flera år</i>				
Ingående balans	5 639	5 425	5 639	5 639
Investeringsbidrag	0	0	0	0
Upplösning av investeringsbidrag	-45	-45	-45	-45
Gatukostnadsersättningar	0	0	0	0
Upplösning av gatukostnadsersättningar	-14	-14	-14	-14
Anslutningsavgifter VA	388	353	388	353
Upplösning av anslutningsavgifter VA	-92	-80	-92	-80
Summa förutbetalda intäkter	5 875	5 639	5 875	5 853
Summa långfristiga skulder	5 875	5 639	147 605	135 328

*Kortfristig del av långfristigt lån bokfördes under kortfristiga skulder tidigare (uppgift från Essunga bostäder), därför diffar ing balans 2019 med utg balans 2018

16 Kortfristiga skulder tkr

Tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2 019	2 018	2 019	2 018
Leverantörsskulder	11 444	10 221	17 248	12 022
Momsskuld	544	489	663	599
Personalens skatter och avgifter	8 898	8 779	8 998	8 779
Semesterlöneskuld och okompenserad övertid	15 702	16 623	15 702	16 623
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	21 405	23 969	23 315	24 081
Övriga kortfristiga skulder	416	490	3 203	4 622
Summa kortfristiga skulder	58 408	60 571	69 129	66 726

17 Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser

Tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2 019	2 018	2 019	2 018
Borgensförbindelser				
- Essunga Bostäder AB	134 421	122 803	-	-
- Stiftelsen Essunga Industrier	9 671	11 032	-	-
- Riksbyggens kooperativa hyresrättsförening Essunga	78 386	80 938	78 386	80 938
- Egna hem och småhus	13	21	13	21
Summa borgensförbindelser	222 491	214 794	78 399	80 959
Pensionsavsättningar inom linjen	90 752	92 545	90 752	92 545
Särskild löneskatt	22 016	22 451	22 016	22 451
Summa pensionsavsättningar	112 768	114 996	112 768	114 996

18 Justering av rörelsekapitalets förändring

Tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2 019	2 018	2 019	2 018
Avskrivningar	14 253	14 558	28 985	18 961
Realisationsvinst fastighetsförsäljning	0	0	0	0
Realisationsförlust fastighetsförsäljning	0	0	0	0
Justering för av- och nedskrivningar	14 253	14 558	28 985	18 961

19 Justering för övriga ej likvidpåverkande poster

Tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2 019	2 018	2 019	2 018
Avskr ersättningar	-151	-140	-151	-140
Justering reaförlust	0	0	855	0
Övriga justeringar	0	12	0	12
Övriga avsättningar	-791	373	-791	373
Pensionskuldsförändring	658	-304	658	-304
Justering övriga för ej likvidpåverkande poster	-285	-59	570	-59

20 Minskning av långfristiga fordringar

Tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2 019	2 018	2 019	2 018
Essunga ryttaförening	18	18	18	18
Summa minskning av långfristiga fordringar	18	18	18	18

Räkenskapsrevision

Tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2 019	2 018	2 019	2 018
Arvode	12	11	12	11
Konsultkostnader	126	99	126	99
Summa	138	110	138	110

Redovisningsprinciper

Allmänt

Riksdagen beslutade den 16 maj 2018 om en ny kommunal bokförings- och redovisningslag (2018:597). Lagen trädde i kraft 1 januari 2019 och gäller från och med räkenskapsår 2019.

Essunga kommun följer den kommunala bokförings- och redovisningslagen och de rekommendationer som lämnats av RKR med vissa nedan redovisade undantag. Här kommenteras också vissa andra tillämpade redovisningsprinciper.

Intäkter

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKL:s decemberprognos i enlighet med rekommendation RKR 4.2.

Övriga intäkter

Investeringsbidrag, anslutningsavgifter och gatukostnadsersättningar tas f o m 2013 upp som en förutbetalad intäkt och redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningstillgångens nyttjandeperiod. Tidigare redovisades dessa så att de reducerade det bokförda värdet.

Pensionsskuld

Kommunens pensionsskuld redovisas enligt "blandmodellen", vilket innebär att all pension som intjänats före 1998 inte tas upp som avsättning, utan redovisas som ansvarsförbindelse inom linjen. Inom linjen tas också upp framtida förväntad särskild löneskatt. Utbetalningar avseende pensionsförmåner som intjänats före år 1998 redovisas som kostnad i resultaträkningen. Pensionsförmåner intjänade från och med år 1998 redovisas som en kostnad i resultaträkningen och en avsättning i balansräkningen. Under avsättningar reserveras också särskild löneskatt motsvarande 24,26 procent av upptagen pensionsavsättning. Beräkningar av kommunens pensionsåtgärderna bygger på de förutsättningar som anges i RIPS 17.

Leasing

De leasingavtal kommunen har tecknat klassificeras som operationella leasingavtal och omfattar högst 3 år. Kommunens samtliga leasingavtal redovisas som hyresavtal. I not 2 lämnas uppgift om årets erlagda leasingavgifter. Kommunen följer ej RKR:s rekommendation 13.2 då hyresavtal ej redovisas enligt denna rekommendation

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar har i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärdet efter avdrag för ackumulerade avskrivningar.

De investeringar som aktiverats som anläggningstillgång har i huvudsak haft ett anskaffningsvärde på lägst 0,5 prisbasbelopp (22 750 kronor) och en livslängd på minst 3 år.

Anslutningsavgifter och gatukostnadsersättningar tas f o m 2013 upp som en förutbetalad intäkt och periodiseras över anläggningens nyttjandeperiod.

Immateriella leasingkostnader tas upp i not.

Avskrivningar

Avskrivning av materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs emellertid inga avskrivningar. Avskrivningen påbörjas när tillgången tas i anspråk.

Kommunen har under år 2015 börjat tillämpa RKR:s rekommendation 11.4 om komponentavskrivning.

Avskrivningstider

Nedan följer några exempel på Komponentavskrivningstider

- Stomme 60 år
- Fasader 40 år
- Fönster, dörrar, sanitet 30 år
- Gator och vägar Huvudväg/övrig väg 15/30 år
- Matarledning vatten, 50 år
- Distributionsnät, 30 år
- övrigt 20, 15 och 10 år

För Investeringar utförda före år 2015 tillämpas normalt följande avskrivningstider i kommunen.

- Verksamhetsfastigheter: 25-33 år
- Fritidsanläggningar och enklare fastigheter: 20 år
- Rörledningar: 50 år
- Bilar, maskiner och inventarier: 5-15 år
- Datorer: 3 år

Bedömd genomsnittlig nyttjandetid investeringar

Den genomsnittliga nyttjandetid för investeringar bedöms uppgå till:

- Byggnader, 45 år
- Maskiner och inventarier, 8 år
- Övrigt, 34 år

Övriga investeringar inbegriper fritidsanläggningar, Gata/park och VA-investeringar.

Avsättningar

Avsättningar för deponi har tagits upp till det belopp som bedöms krävas för det slutliga återställandet. Arbetet med återställandet har påbörjats och beräknas bli klart i början av 2020.

Avsättning finansiering av ombyggnation E20 är en engångsavsättning och är beräknad utifrån en fördelningsmodell där regering, region och kommuner är medfinansiärer. Projektering pågår och genomförandet av sträckan som Essunga kommun berörs av kommer att ske någon gång efter 2020. Indexreglering för åren 2014-2019 har gjorts utifrån uppgifter från trafikverket Region Väst.

Avsättning för täckning av slamtippen i Bäreberg kommer att ske successivt. Det finns en plan för täckningsarbetet, kommunen inväntar godkännande och tidplan från Länsstyrelsen. Hittills har kommunen satt av 1,3 miljoner kronor.

Sammanställd redovisning

Redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Förvärvsmetoden innebär att det egna kapitalet som förvärvats vid anskaffningstillfället har eliminerats. Elimineringen har i allt väsentligt gjorts för interna mellanhavanden mellan kommun och respektive företag. Sålunda har andelsinnehav, interna lån samt interna fordringar och skulder bortjusterats.

Vid upprättandet av den sammanställda redovisningen har kommunens redovisningsprinciper varit vägledande.

I den sammanställda redovisningen ingår kommunen, Stiftelsen Essunga industrier och det helägda bolaget Essunga Bostäder AB.

Den kommunala koncernen

Kommunala bolag, stiftelser, gemensam nämnd och kommunalförbund

Essunga Bostäder AB

Verksamhetens utveckling

Essunga Bostäder AB är ett helägt bolag av Essunga kommun.

Bolagets syfte är att med iakttagande av kommunala likställighets- och självkostnadsprincip främja bostadsförsörjningen i kommunen.

Enligt ägardirektiv ska bolaget på affärsmässiga grunder förvalta och producera attraktiva och prisvärda bostäder, samt lokaler som naturligt kan samordnas med bolagets förvaltning av bostäder. Bolaget skall i samverkan med kommunen verka för att attraktiva och prisvärda bostäder alltid finnas att tillgå.

Essunga Bostäder AB har enligt bolagsordningen till föremål för sin verksamhet att inom Essunga kommun förvärva och äga fastigheter eller tomträtter.

Företaget skall bygga och förvalta bostäder och därtill hörande kollektiva anordningar och ser-

viceinrättningar samt affärslägenheter och lokaler för hantverk samt bedriva fastighetsförvaltningstjänster och härmed förenlig verksamhet.

Fastighetsbeståndet inrymde 2019:

- 316 lägenheter,
- 31 lokaler och
- 115 platser för motorfordon.

Avtal tecknat med Nossebro Energi, angående nyinstallation av fibernät inom hela Essunga Bostäder AB:s bestånd. Projektet skall vara färdigställt december 2021. Då detta är en standardhöjande åtgärd har förhandling skett med Hyresgästföreningen som genererade ett påslag motsvarande 40 kronor per lägenhet och månad.

Som ett led i att konvertera från fossila värmekällor tecknades 2019, avtal om att Nossebro Energi Värme AB skulle överta ansvaret för uppvärmningen av hyreshusen med adress Södra vägen 7 och 9. Beträffande Södra Vägen 7 gjordes det genom att Nossebro Energi Värme AB installerade en ny värmepump i fastigheten.

Energideklaration som skall göras vart 10:e år utfördes under 2019. Detta medförde att ytterligare framkomliga vägar hittades för att jobba med driftsfrågor kopplat till energiförbrukning, värme – och vattenåtgång, kopplat till befintlig underhållsplan.

Styrdokument gällande uthyrning av bostadslägenheter inom Essunga Bostäders AB:s bestånd, reviderades och antogs av styrelsen. Resultatet av detta blev att man kunde korta ledtider i samband med uthyrningsprocessen i stor omfattning samt även kvalitetssäkra erbjudandeprocessen.

Representanter från bolaget medverkat i framtagandet av nytt ägardirektiv.

Väsentliga personalförhållanden

Företaget administreras av en heltidsanställd VD, en heltidsanställd Controller och en heltidsanställd Koordinator. En heltidsanställd Drifttekniker arbetar över hela bostadsbeståndet med underhåll och reparationer samt planering. Utöver dessa tjänster finns tjänster inom fastighet – hantverkare samt lokalvård.

Under året hade vi en pensionsavgång samt tre stycken Trygghetsanställningar som upphörde.

Efter genomlysning kring hur företaget jobbar med det Systematiska Arbetsmiljö Arbetet (SAM) reviderades och kompletterades företagets Arbetsmiljöhandbok.

Resultat

Tkr	2019	2018	2017	2016	2015
Intäkter	37 876	35 294	34 951	34 764	38 761
Personalkostnader	-9 231	-9 349	-8 867	-8 715	-8 887
Övriga kostnader	-22 960	-24 371	-25 325	-22 663	-29 415
Avskrivningar	-13 562	-3 234			
Finansiella nettokostnader	-1 047	-1 310	-1 977	-1 663	-1 858
Resultat	-8 924	-2 970	-1 218	1 723	-1 399

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

2019 gick bolaget över till att redovisa enligt K3 vilket medförde att en fastighet fick skrivas ned med 9,5 miljoner vilket påverkade resultatet negativt. I och med K3 gick vi över till komponentavskrivning på fastigheterna och det fick till konsekvens en högre avskrivning.

2019-års förhandling gällande hyror ledde till en överenskommelse som landade på 2,4% för lägenheter med varmhyra samt 2,2% för lägenheter med kallhyra.

Framförhandlade boinflytandemedel landade på 8 900 kronor samt inga nya verksamhetsmedel för 2019 begärdes från Hyresgästföreningens sida.

Ny upphandling gällande driftbilar genomfördes i samverkan med kommunen. Konsekvensen av detta blev borgensåtagande.

Bolaget har börjat jobba på strategier gällande standardhöjande åtgärder i samband med renoveringar samt även att se över hanteringen av tillvalserbjudande.

2019 års lönerrevision gav en löneökning på motsvarande 3,1 %.

Under året har vi haft en oroväckande höjning av hyresfordringar. Nivån på hyresfordringarna ligger på 456 000 kronor och ett fåtal hyresgäster står för en stor del. Vi har tecknat ett avtal med Visma Financial Solutions för hanteringen från påminnelse till krav och ev avhysning.

Under året drabbades Axgatan 6 av en vattenskada. Kostnaderna för det egna bolaget blev drygt 210 000 kr.

Förväntad utveckling

Essunga Bostäder AB uppför ett styck flerbostadshus i två våningar innehållandes totalt 16 stycken lägenheter, i form av 1:or och 2:or, samt carport. Lägenhetsförråd placeras i källare. Arbetena startade i september 2019 och beräknad inflyttning är vid månadsskiftet juli/augusti 2020. Huset kommer att ligga centralt i Nossebro.

Totalrenovering av fastighet Gullregnet 10 i samarbete med SBO (Statens Bostads Omvandlingsbolag) startades under 2019. Fastigheten blir ett 65+ boende, vilket innebär att för att kunna hyra en lägenhet i fastigheten måste den som står på hyreskontraktet vara 65 år eller äldre. I huset kommer det bli totalt 14 stycken lägenheter på tre våningsplan med hiss. Lägenheterna har antingen egen uteplats eller balkong. Lägenhetsstorlekarna på denna fastighet blir 1, 2 och 3 rum och kök. Huset är byggt 1960 och totalrenoveras under 2019-2020 med beräknad inflyttning hösten 2020. Huset är placerat centralt i Nossebro med närhet till kollektivtrafik och affärer.

I början av 2020, närmare bestämt 5 januari drabbades bolaget av en väsentlig händelse i form av brand, i fastighet Kajan 13 med adress Spannmålgatan 5A-B i Nossebro. Samtliga hyresgäster i de 13 lägenheterna kunde evakueras snabbt och effektivt, då personal från både bolaget samt Räddningstjänst var snabbt på plats. Fyra av lägenheterna blev totalt utbrända och övriga nio, kraftigt vattenskadade efter långvarig brandbekämpning. Man fann temporärt boende till samtliga boende genom olika lokala lösningar. I dialog med bolagets försäkringsbolag påbörjades en saneringsprocess samt samtal om hur bolaget skall hantera situationen framåt, vilket i nuläget fortfarande är pågående. De två spår man diskuterar är antingen ett återställande i nivå med tidigare standard eller rivning och inom fem år uppförande av ett nytt hus.

Stiftelsen Essunga industrier

Verksamhetens utveckling

Stiftelsen Essunga Industrier ägs till 100 procent av Essunga kommun, och har till ändamål att inom Essunga kommun tillhandahålla lokaler för industriproduktion, handel och hantverk. Den har därvid att aktivt arbeta för att nya arbetstillfällen tillförs kommunen samt skapa goda förutsättningar för att befintliga arbeten kan bibehållas. Stiftelsen får ej driva verksamhet eller vidta åtgärder som inte är förenligt med Kommunallagens regler om kommunal kompetens.

Stiftelsen har under året ägt och förvaltat fastigheten Essunga Stallaholm 1:314. Industribyggnaden, med en ursprunglig lokalyta om ca 5400 m², uppfördes 1994-95. Tillbyggnad skedde 2008 med en måleridel om ca 1300 m², vilket ger en total byggnadsyta om ca 6700 m².

Stiftelsen har ett hyresavtal med enda hyresgästen, Bala Agri AB. Hyra motsvarande räntekostnader på lån, avskrivning, fastighetsskatt, försäkring och administrativa kostnader har inbetalats. Ungefär halva tomten på fastigheten är tillgänglig för ytterligare industribyggnader. Hyresgäst har rätt att, med stiftelsens godkännande, hyra ut viss del av byggnaden i andra hand. Sådan uthyrning har under året skett av en mindre kontorslokal. Den underhållsplan som finns visar på ett stigande underhållsbehov framöver, något som hyresavtalet gett fastighetsägaren ett större ansvar för än tidigare. Verksamheten i fastigheten har varit god under 2019 och driftmöten har genomförts med hyresgästen under året. Under 2019 färdigställdes renovering av omklädningsrum, duschrum samt toaletter.

Resultat

Tkr	2019	2018	2017	2016
Resultat	267	145	387	-213

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomiskt utfall

Stiftelsen Essunga Industrifastigheter visar ett positivt resultat på knappt 0,3 miljoner kronor. Hyreshöjningar på grund av ombyggnation av omklädningsrum, duschutrymmen och toaletter har bidragit till överskottet under 2019, då dessa har bokats upp som en upplupen avtalsintäkt.

Förväntad utveckling

Stiftelsen ett-åriga hyresavtal med hyresgästen, Bala Agri AB, sades upp under hösten 2019 för omförhandling alternativt försäljning. Förhandling i detta ändamål har pågått under hösten 2019 och har fortlöpt in under början av 2020.

Räddningsnämnden

Verksamhetsberättelse (sammanfattning)

Räddningsnämnden är Lidköping, Vara, Grästorp och Essunga kommuners gemensamma organ för uppgifter som gäller räddningstjänst, skydd mot olyckor som kan föranleda räddningsinsatser enligt lagen om skydd mot olyckor samt de uppgifter i övrigt som enligt lag skall fullgöras av den kommunala nämnd som svarar för räddningstjänsten

Nämndens uppdrag och verksamhet

- Räddningstjänst
- Tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor
- Tillstånd och tillsyn enligt lagen om brandfarlig och explosiv vara
- Rådgivning, information och brandskyddsutbildning
- Sotning och brandskyddskontroll
- Från och med 2016-07-01 arbete med säkerhetssamordning och krishantering

Viktiga händelser under året

- Handlingsprogrammet för förebyggande mot olyckor och räddningstjänst antogs i räddningsnämnden under hösten
- Byggnation av ny brandstation i Kvänum är nästan avslutad.
- Förra sommarens många skogsbränder har gjort att alla, från statliga MSB, via länsstyrelserna till vår egen organisation, förberedde sig betydligt bättre än tidigare.
- Under året har räddningstjänsten utbildat över 9 000 personer
- Räddningsnämnden tog 1:a oktober över driften och ansvaret för trygghetscentralen från vård och omsorg i Lidköping.

Ekonomi

Tkr	2019	2018	2017	2016	2015
Intäkter	27 200	29 500	27 200	25 000	23 300
Kostnader	-54 800	-58 600	-54 800	-53 700	-50 300
Nettokostnader	-27 600	-29 100	-27 600	-28 700	-27 000
Budgetavvikelse	-1 300	-600	200	-1 500	600

Det ekonomiska resultatet för räddningsnämnden visar ett underskott om 1 309 tusen kronor. Underskottet beror främst ökade kostnader för uttryckande personal och svårbudgeterade fordonsförsäkringar. För heltidsbrandmännen bedöms underskottet att vara av engångskaraktär.

Kommunalförbundet Göliska IT

Uppdrag/verksamhet

Kommunalförbundet Göliska IT ägs av Essunga, Götene, Lidköping, Skara, Grästorp och Vara kommuner. Ägarandelen för Essunga kommun 2019 är knappt sex procent.

Göliska IT levererar IT-drift till de sex kommunerna och flertalet kommunala bolag utifrån ett gemensamt IT-avtal. Verksamheten bedrivs som kommunalförbund, där medlemmarna enligt förbundsordningen har en ägarandel som motsvarar den relativa omfattningen kommunen köper verksamhet av förbundet.

Viktiga händelser under året

De sex kommunerna (V6) har flera gemensamma upphandlingsprojekt på gång.

- Gemensamt ekonomisystem
- Gemensamt ärendehanteringssystem
- Gemensamt skoladministrativt system
- Gemensamt system Vård- Omsorg och Socialtjänst

Under hösten infördes en ny funktion för att kunder själva ska kunna byta sina kontolösenord med verifiering av bankid. Arbete pågår intensivt med att stärka upp säkerheten inom en rad relevanta områden. Dessa är:

- Fysiskt skydd och tillträde till lokaler och utrustning
- Behörighetshantering inom IT-infrastruktursystem för intern personal
- Säker kommunikation
- Servrar och klienter, skydd av data

Ledningsgruppen har påbörjat ett arbete att ta fram förslag till en ny företagskultur på Göliska IT. Syfte och mål är att bibehålla Göliska IT som en attraktiv arbetsgivare.

Ekonomi

Tkr	2019	2018	2017	2016
Intäkter	60 561	55 158	50 177	47 702
Kostnader	-59 001	-54 656	-47 813	-45 876
Nettokostnader	1 560	502	2 364	1 826
Årets resultat	1 560	502	2 364	1 826

Intäkterna har jämfört med föregående år ökat med tio procent. Ökningen kan till största del tillskrivas Vara Kommun som, till skillnad mot föregående år köpt IT-tjänster under hela 2019.

Kostnaderna har ökat med åtta procent och kan härledas till personal- och licenskostnader. Det förbättrade resultatet beror främst på ökade intäkter och relativt låga personalkostnader. Anledning till de lägre personalkostnaderna är en något högre frånvaro i form av sjukdom och vård av barn.

Kommunstyrelse

Översikt över verksamhetens utveckling

Två strategidagar under våren, framtagande av nya mål för kommunfullmäktige och en ny strategisk plan för mandatperioden har varit prioriterade uppdrag under året. Renoveringsbehovet i kommunens skolor har också stått i fokus. En styrgrupp har bildats för att få fram rätt underlag för beslut om framtida lokaler och organisation.

Ett samarbete kring HR-frågor har startats upp med Grästorps kommun. Nytt ärendehanteringssystem och ekonomisystem har upphandlats tillsammans med V6-kommunerna. Ägardirektivet för Essunga Bostäder AB har setts över. Utifrån budget 2020 har arbete med att ta fram underlag inför beslut om avveckling av pedagogisk omsorg också varit en prioriterad uppgift. Kris- och beredskapsfrågorna har fått ett större utrymme under året.

Kommunen har varit utan ordinarie kommundirektör under hela året på grund av sjukdom. Tillsammans har vi löst situationen genom att många inom kommunledningssektorn tagit ett stort eget ansvar för verksamheten. Rekrytering av ny kommundirektör har genomförts under hösten.

Måluppfyllelse

Område:

Boende och befolkning

Samverka med andra aktörer för att upprätthålla en trygg och säker kommun.

Ny modell för brottsförebyggande arbete har tagits fram och startats upp - Effektiv Samverkan för Trygghet (EST). En gemensam lägesbild tas fram i korta effektiva telefonkonferenser var tredje vecka, som grund för åtgärder.

Fortsatta tätortsvandringar under året i Essunga kyrkby och Essunga station.

Vid olika sammanträffanden med kommuninvånare upplever vi att kommunen upplevs som attraktiv och trygg att bo i samtidigt som servicen upplevs som bra. Målet anses därför vara uppfyllt.

Stärka planeringen av byggnationen av ytterligare bostäder

Lantmåteriförrättning har utförts för tomt för flerfamiljshus samt överenskommelse med ett företag (optionsavtal, 8 st tomter) att sälja samt byggnation av villatomter. Samma företag har även visat intresse för att bygga ett flerfamiljshus och har fått optionsavtal på en fastighet i kommunen. Flera byggföretag har visat intresse för att bygga flerfamiljshus inom kommunen.

Detaljplanen, Mosippan, är antagen. Upphandling av mäklare har skett gällande försäljning av våra kommunala villatomter. Förhoppningen är att i framtiden öka försäljningen av våra tomter (de senaste fem åren har vi i medeltal sålt fyra villatomter per år). Bygglov är utfärdat för ett flerfamiljshus med 16 lägenheter samt bygglovshandläggning pågår för ett flerfamiljshus på fyra lägenheter.

Skapa attraktiva och tillgängliga utemiljöer.

Ett projekt startade under hösten 2018 där evenemangs- och marknadsutveckling ingår samt platsutveckling. Detta arbete har fortgått under 2019. Ett arbete har initierats där kommunens lokaler samt ytor ska ingå i en större strategisk utvecklingsplan. Tätortsvandringar har utförts i Jonslund, Främmestad, Fåglum samt Essunga station där de boende har fått komma med synpunkter samt förslag på förbättringar gällande utemiljön. Vissa av förbättringarna (parkbänkar, såga ner träd mm) har utförts.

En upprustning och uppfräschning har gjorts på fontäntorget.

Ungdomar utvecklar nya mötesplatser i samråd med kommunen

Målet förutsätter att det finns en efterfrågan och ett engagemang från ungdomar om att utveckla nya mötesplatser. Fokus har istället legat på utveckling av befintliga mötesplatser, framför allt fritidsgården och sommarlovsaktiviteter.

Område:

Näringsliv och arbetsmarknad

Kommunen ska ha ett gott företagsklimat

Under första halvåret av 2019 har fokus varit på projektet Business Region Skaraborg, vilket är ett projekt som leds av Skaraborgs kommunalförbund med fokus på etableringsfrågor och Projektets huvudsakliga uppdrag är att stärka det investeringsfrämjande arbetet och attrahera nya verksamheter och kompetens till regionen. Business Region Skaraborg är en del av den nationella organisationen Business Sweden och är ett samarbete tillsammans och för Skaraborgs 15 kommuner.

Kommunen är även medlem i kommunalförbundet Position Väst Fyrbodalen. Position Västs främsta syfte är att erbjuda etableringsservice.

Kommunen har ett mycket gott företagsklimat och nådde 2019 plats 19 i Svenskt näringslivs kommunranking, vilket innebär att kommunen klättrade 15 platser i rankingen. De goda resultaten beror troligen på att kommunen är nära näringslivet och att beslutsvägarna är korta i viktiga företagsfrågor. Under hösten togs en näringslivsenkät fram och resultatet från den kommer vara av betydelse för det fortsatta arbetet framåt.

Stärka kompetensförsörjningen

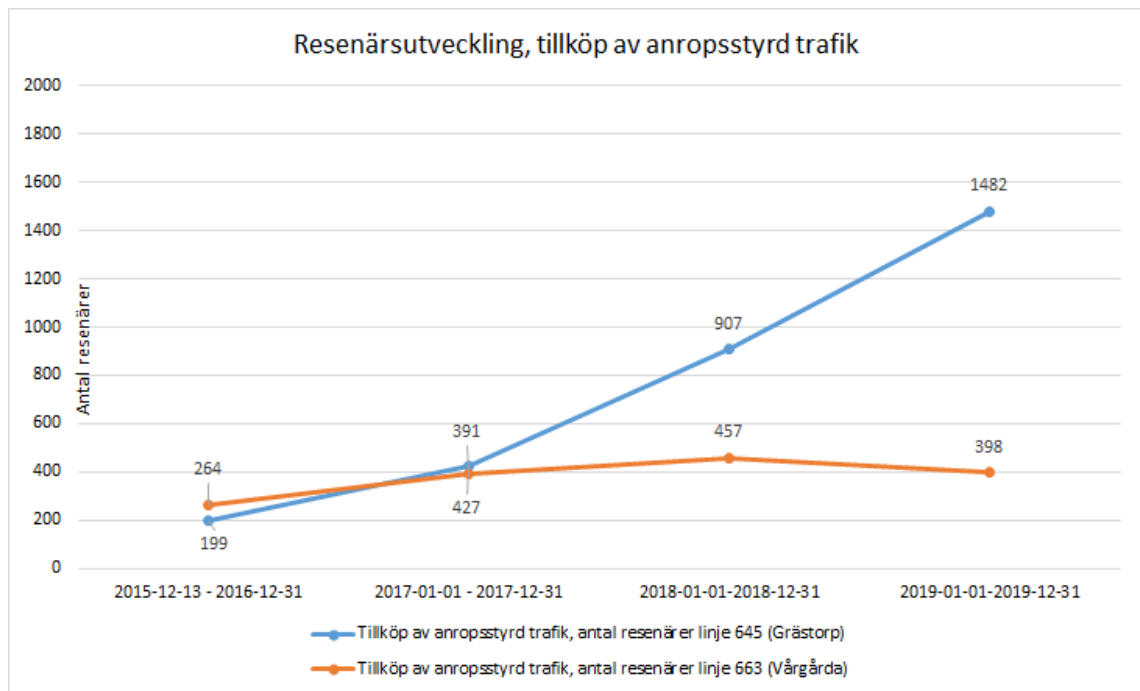
Arbetet med att stärka kompetensförsörjningen pågår i hela organisationen. HR har tagit fram en rekryteringsprocess med tillhörande stöddokument för att ge ett stöd till våra chefer och höja kvaliteten på våra rekryteringar. Under hösten har processen förankrats och lanserats. Alla chefer och några arbetsgrupper i kommunen medverkar i ett projekt som heter Kick off inkludering och rekrytering. Projektet sträcker sig över 1,5 år och leds av Samordningsförbundet Västra Skaraborg. Syftet med projektet är att våra chefer och medarbetare ska bli medvetna om sina fördomar och inte låta de hindra dem vid rekrytering så att vi får en större mångfald bland våra medarbetare samt att olikheter välkomnas och kan hanteras konstruktivt i våra arbetsgrupper. HR arbetar fortsatt med att stötta cheferna och vi håller i vårt arbete med ledarskapsutveckling. Arbetet med heltid fortgår, under året har fokus varit att ta fram gemensamma schemaläggningsprinciper.

Fler möjligheter att resa inom kommunen

I dialog med Västtrafik gjorde under första halvåret av 2019 en översyn av kommunens tillköpta turer. De turer som har setts över är linje 645 (riktning mot Grästorps) och linje 663 (riktning mot Vårgårda). Samtliga turer är anropsstyrda och körs i form av taxibilar. Bakgrunden till översynen är att budgeten för de tillköpta turerna under flera år har överskridits och att vissa turer haft få antal resenärer. De linjer som haft störst framgång är de som satts in med syfte att underlätta arbets- och studiependling. Beslut fattades därför i Kommunstyrelsen den 2 september 2019 om att ta bort de turer som hade mycket få resenärer. Det är i första hand turer på linje 645 som kommer tas bort från tidtabell. Detta med anledning av att det pågår upphandling av trafik inom Vårgårdaområdet vilket gör att kommunen inte vet i vilken utsträckning det kommer påverka de tillköpta turerna på linje 663. Förändringar av linje 645 görs i samband med tidtabellskifte i juni 2020. Information om förändringarna kommer att gå ut till allmänheten.

Antalet resenärer på linje 645 har under 2019 fortsatt att öka medan resandeutvecklingen på linje 663 minskar något.

Essunga kommun förde under våren 2019 en dialog med Grästorps kommun kring att tillsammans finansiera och göra en utökning av linje 645. Utifrån Västtrafiks priskalkyl skulle det dock innebära en alltför stor kostnad för att Essungas och Grästorps kommuner ska kunna bekosta en sådan satsning. Det är viktigt att Essunga kommun fortsätter att föra en dialog med grannkommuner, Skaraborgs kommunalförbund och Västtrafik för att det ska vara möjligt att resa kollektivt. Under 2020 införs ett nytt zonsystem för kollektivtrafiken i hela regionen. Detta innebär förhoppningsvis enklare och möjligtvis något billigare resor för resenärer i mindre landsbygdskommuner. Förhoppningsvis ger detta en positiv effekt på resandeutvecklingen.

Bredda den digitala servicen för invånare, företagare och besökare.

Arbetet i Essunga följer kommunens IT-strategi, samt den uppföljning som görs i SKR:s verktyg "e-Blomlådan" samt "LIKA" för socialtjänst, skola och förskola.

Kommunledningen utgör styrgrupp för digitaliseringen (e-Råd).

En extra styrmodell för Digitalisering ska utvecklas i kommunens system för beslutsstöd, Stratsys, för att ge chefer och övriga beslutsfattare bättre överblick över alla initiativ och utvecklingsarbeten som görs.

Samtliga sektorer har under året arbetat såväl med intern som extern utveckling inom IT och digitalisering. Flera upphandlingar har genomförts och de nya verksamhetssystem som införs inbefattar delar som kan kopplas till kommande medborgartjänster.

Under hösten togs kommunens nya plattform för e-tjänster i bruk. Detta system kommer tillsammans med "Mina sidor" att utgöra basen för kommunens medborgartjänster.

Kommunens e-tjänster nås från kommunens hemsida.

Inom området för Ekonomiskt bistånd har kommunen infört Medborgartjänster och automatiserat processen för utbetalning.

En utbyggnad av datanätet på Kerstinsås är klar. Detta för verksamhetens behov av trådlöst nät till larm, tillsynskameror och mobil dokumentation, men också för att tillgodose de boendes behov av bredband.

En av kommunens utmaningar framåt är att hålla med personella resurser i de gemensamma digitaliseringsprojekt inom som pågår inom Göliska kommunalförbund (V6) som genomförs och planeras.

Söka extern finansiering för gång- och cykelvägar

Under 2019 har arbetet med att ta fram en gång- och cykelvägsplan påbörjats. Essunga har en dialog med angränsande kommuner kring att tillsammans bygga ut cykelvägar mellan kommunerna.

Område:

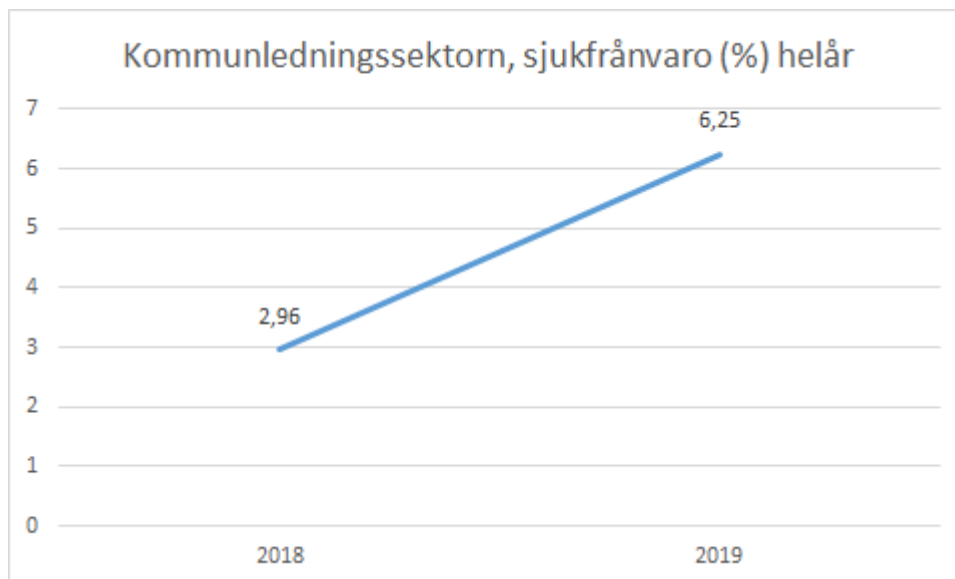
Finans

Budget i balans

Kommunstyrelsen uppnår inte målet budget i balans. De främsta orsakerna är av engångskaraktär såsom, indexering av medfinansiering E:20, ökat driftsbidrag till Nossebrobadet och ett ägarbidrag till Essunga Bostäder AB.

Väsentliga personalförhållanden

Kommunledningssektorns sjukfrånvaro har ökat under året, från en relativt låg nivå. Sektorn har få medarbetare vilket gör att ett par längre sjukfrånvarofall får stort procentuellt genomslag.

Ekonomiskt resultat

Resultaträkning och Investeringar

Tkr	2 019	2 018	2 017
Intäkter	35,9	47,8	48,0
Kostnader	-96,7	-103,9	-99,1
<i>Varav personalkostnader</i>	-26,9	-37,7	-34,6
Nettokostnader	-60,8	-56,1	-51,1
Nettobudget	-60,2	-54,6	-48,5
Över/Underskott	-0,6	-1,5	-2,6
INVESTERINGAR			
Utgifter	-18,2	-11,0	-25,2
Inkomster	0,6	3,1	2,0
Nettoinvesteringar	-17,6	-7,9	-23,2

Kommunstyrelsen visar en negativ budgetavvikelse på 0,6 miljoner kronor. Några av orsakerna till den negativa avvikelsen är av engångskaraktär, indexering E20 (0,5 mnkr) och ett ägarbidrag till det Kommunala bolaget Essunga Bostäder AB (0,9 mnkr). Övriga budgetavvikelser är verksamhetskostnader såsom, fastighetsunderhåll skolfastigheter och Nossebrobadet, anropsstyrd kollektivtrafik och höjt driftsbidrag till badentreprenör.

Vakanser, avskrivningar och ej utnyttjade utvecklingsmedel visar en positiv budgetavvikelse (3,6 mnkr).

En organisationsförändring trädde i kraft den 1 januari 2019. Det ledde bland annat till verksamhetsöverföringar mellan Socialnämnd och Kommunstyrelse. Arbetsmarknadsenhetens verksamheter flyttade över från Kommunstyrelsen till Socialnämnd och Bemanningsenheten flyttade över från Socialnämnden till Kommunstyrelsen. Det förklarar de stora skillnaderna på intäkter och kostnader mellan åren 2018-2019.

Kommunstyrelsen har under år 2018 beviljat bidrag för kostnadskrävande projekt till föreningslivet på sammanlagt 160 tusen kronor, dessa medel har ännu inte betalats ut. Under 2019 betalades det ut 50 tusen kronor till Essunga skytteförening enligt beslut som fattats några år tidigare.

Driftsammanställning

Nettokostnader tkr	2019	2018	budget 2019	Budgetavvikelse 2019
POLITISK VERKSAMHET				
Nämnd och styrelseverksamhet	2 271,0	1 826,0	2 203,0	-68,0
Stöd till politiska partier	209,6	195,0	190,0	-19,6
Revision	521,0	552,0	514,0	-7,0
Övrig politisk verksamhet	2 776,0	2 555,0	2 265,0	-511,0
INFRASTRUKTUR SKYDD MM				
Fysisk och teknisk planering	2 384,7	2 826,0	1 566,0	-818,7
Näringslivsfrämjande åtgärder	1 435,0	1 412,0	1 387,0	-48,0
Turistverksamhet	306,0	288,0	330,0	24,0
Gator och vägar	5 702,0	6 497,0	5 351,0	-351,0
Parkverksamhet	1 018,0	1 230,0	955,0	-63,0
Miljö- och hälsoskydd	95,0	351,0	101,0	6,0

Nettokostnader tkr	2019	2018	budget 2019	Budgetavvikelse 2019
Totalförsvär	6 035,0	5 910,0	5 850,0	-185,0
FRITID OCH KULTUR				
Allmän fritidsverksamhet	960,0	880,0	862,0	-98,0
Allmän kulturverksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0
Idrotts- och fritidsanläggningar	5 353,0	5 002,0	4 319,0	-1 034,0
SKOLVÄSENDET				
Förskoleverksamhet	1 544,0	0,0	1 280,0	-264,0
Grundskoleverksamhet	6 361,0	1 156,7	5 604,0	-757,0
VÅRD OCH OMSORG				
Bidrag för handikappanpassning	234,0	348,0	360,0	126,0
Färdtjänst	951,0	1 052,0	959,0	8,0
AFFÄRSVERKSAMHET				
Näringsliv och bostäder	384,0	1 152,0	455,0	71,0
Kommunikationer	1 026,0	585,0	1 049,0	23,0
Energi och vatten	571,0	465,0	260,0	-311,0
Avfallshantering	0,0	91,0	0,0	0,0
GEMENSAM VERKSAMHET				
Kommunkontor	16 077,0	12 405,0	15 587,0	-490,0
Personaladministration	840,0	1 017,0	1 132,0	292,0
Särskilda servicefunktioner	1 398,0	2 447,0	3 227,0	1 829,0
Övrig gemensam verksamhet	2 354,3	2 026,3	4 360,0	2 005,7
TOTALT	60 779,6	52 130,0	60 177,0	-602,6

Nyckeltal

Företagsklimat

Rankingen innehåller en sammanvägning av totalt 18 faktorer som viktas olika tungt. Tyngst vikt har företagets sammanfattande omdöme om företagsklimatet.

Källa: Svenskt näringsliv

Strukturkostnad

Summan av alla standardkostnader enligt kommunala kostnadsutjämningsystemet (ej LSS), socioekonomi, befolkningsförändringar, bebyggelsestruktur, löner, kollektivtrafik etc

Källa: SCB

Nyckeltal kommunstyrelsen		2014	2015	2016	2017	2018	2019
Företagsklimat enl. Svenskt Näringsliv, ranking	Essunga	49	31	40	40	34	19
	Medelvärde Västra Götalandsregionen	136	136	137	139	134	137
Strukturkostnad kommunen, kr/inv	Essunga	35 315	35 178	36 226	38 177	39 622	41 238

Nyckeltal kom- munistyrelsen		2014	2015	2016	2017	2018	2019
	Västra götaland- regionen	34 377	35 150	35 980	37 649	38 896	40 617

Samhällsbyggnad

Händelser under året som gått:

Samhällsbyggnadsenheten hanterar driftsfrågor för kommunens fastigheter och har ansvar för vatten- och avlopp (VA), avfall, park, gata och fastighet. Enheten ansvarar även för beställning av tjänster från det kommunala bolaget Essunga bostäder. I enheten ingår även samordning av övergripande frågor för bygg och miljö.

Förutom ovanstående övergripande frågor har bland annat följande utförts under 2019:

- Markavtal, arrendeavtal med mera
- Samverkansarbete – VA, Bygg, Miljö
- Fastigheter- investeringar bl. a:
  - Nya omklädningsrum på brandstationen.
  - Ombyggnation hemkunskapen Nossebro skola
  - Tak- och fasadrenovering på stationshuset
  - Ombyggnation och renovering av kommunhuset (pågår)
  - Ventilationsåtgärder på Nossebro skola

Under 2019 har samhällsbyggnadsenheten även arbetat med:

- Detaljplan för bostäder vid Stallabäcken antogs och vann laga kraft samt arbete med att ändra felaktigheter i detaljplan för bostäder vid Stallabäcken har påbörjats
- Att ta fram planförslag för att upphäva detaljplan ”Åsaka 3:12 del av”. Detaljplanen har varit ute på samråd under hösten.
- Arbete med entreprenör gällande nybyggnation av bostäder har fortgått. Diskussioner om lösning hur vi tillsammans med entreprenör kan sälja tomt och huspaket.
- Från och med december sköter en mäklare vår försäljning av villatomter där vi hoppas på en ökning av försäljningen.

Gator, vägar och parker

Förutom sedvanlig drift och underhållsarbete har under 2019 bland annat följande utförts:

- Underhållsbeläggning (ny asfalt) på Heljesvägen Essunga station, Änghagevägen Främ- mestad och Lunnehovsvägen Jonslund
- Mötesplats fontänorget har fått en uppfräschning med nya växter.
- Trafiksäkerhetsåtgärder på Stallgatan och väg 190, ny gång- och cykelväg med statsbi- drag
- Betongbron vid campingen har säkerhetsställt enligt besiktning, bl.a. nya räcken.
- Skogsröjning enligt medborgarförslag på Kornvägen i Essunga Kyrkby
- Inköp av ny lastmaskin enligt maskininvesteringsplan.
- Ställplats är iordningsställd på grusplan.
- Digitaliserat snöröjningskartor och påbörjat digitalisering av skötselplan
- Ny belysning vid Rågvägen och Tåtelvägen i Essunga Kyrkby, Komplettering av GC väg inklusive belysning i Främmostad

Avfallshantering

- Kommunerna ska från 2021 ansvara för en separat insamling av matavfall. Vi har under året arbetat med att söka samverka med våra grannkommuner.
- Avfallsdeponin är sluttäckt och slutbesiktigad samt en rapport är översänd till Länssty- relsen för beslut.

Vatten- och avloppsförsörjning

VA-verksamheten fungerade bra under 2019. Torkan orsakade låga grundvattennivåer, vilket gjorde att vi fick köpa mer vatten från Vara än vad som var budgeterat. Mot slutet av året ökade nivåerna igen och är snart uppe i normalnivå igen.

- En relining av spillvattenledning i Jonslund genomfördes under året, in läckaget i Jonslund minskade klart efter det. En undersökning av in läckage i Främmestad är genomförd, den ska analyseras för att se vilka åtgärder som behövs där.
- Reningsverket fungerade bra under året med bra reningsresultat på utgåendevatten.
- Vattenverken var ansträngda under sommaren, men tack vare förutseende personal minskades produktionen och grundvattnet tog inte slut.

Resultaträkning, tkr	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Verksamhetens intäkter	7 774	7 850	7 089	7 267
Verksamhetens kostnader	-5 865	-5 797	-4 942	-4 916
Avskrivningar	-1 537	-1 511	-1 504	-1 533
Verksamhetens netto-kostnader	372	542	643	818
Finansiella kostnader	-372	-633	-643	-657
Årets resultat	0	-91	0	161

Intern kontroll

Under 2019 genomfördes en genomgång av risker och fem olika kontrollområden togs fram.

Kontrollområde: Uttag av semesterdagar

Uppföljningen har genomförts på de som har varit anställda under ett år och därmed tjänat in minimum 25 dagars betald semester. En lista har tagits ut från lönesystemet på de anställda som har tagit ut mindre än 20 dagars semester under 2019.

Huvudregeln är att arbetstagaren har rätt till en sammanhängande ledighet om minst fyra veckor under perioden juni – augusti. Semestern får emellertid förläggas till annan tid när särskilda skäl föranleder det.

I vår genomlysning var det totalt 41 personer som inte hade tagit ut sin lagstadgade semester på minimum 20 dagar under semestermånaderna juni, juli och augusti. Detta beror på flera faktorer. Bland annat att några blev anställda senare under semesteråret, några har varit sjukskrivna under längre perioder och några tog ut semester i samband med jul- och nyårshelgerna. Totalt är det 19 personer som inte tagit ut sin lagstadgade semester under 2019. Planerade åtgärder inför 2020 är att ge kommunens chefer information om vad som gäller vid förläggning av semester.

Avslutning av anställning - avslut/ändring i system

Genomförd kontroll visar att det finns en rutin för att hantera avslut och förändringar av anställdas behörighet i systemet men att den sällan efterlevs. Det saknas dock en sammanhängande rutin för de arbetsuppgifter ansvarig chef behöver göra när det kommer till avslut av anställning för en medarbetare såsom inlämning av nycklar, dator och passerkort. Det är viktigt att behörigheter rensas eller ändras när medarbetare slutar eller byter tjänst. Detta kan leda till lagbrott och överträdelser av befogenheter. Under 2020 behöver rutinen ses över och kompletteras.

Avtalstrohet

Avsteg från avtalstrohet har förekommit i enstaka fall. De avtal som Kommunen tecknar via SKR är inte tillgängliga på samma sätt som övriga avtal. Kommunen har tillsammans med upphandlingsenheten i Lidköping fattat beslut om att införa databasen Tenddesign, genom detta kommer det att bli lättare att få en överblick över kommunens avtal. Befintlig upphandlingspolicy ska uppdateras under året.

Direktupphandling

Intern kontroll avseende direktupphandling är påbörjad. En första kontroll visar att vi inte har följt Lagen om offentlig upphandling (LoU) i några utav de kontrollerade fallen. Åtgärder blir att under hösten informera och utbilda. Vi behöver också vidta kontrollåtgärder för att förebygga avtalsotrohet.

Krishantering

Kontrollmoment: Kontrollera att kommunen har en uppdaterad plan/rutiner för krishantering.

Vid ingången av 2019 fanns följande krishanteringsdokument:

- Styrdokument för krishantering
- Riktlinje för krisinformation
- Riktlinje för krisledning

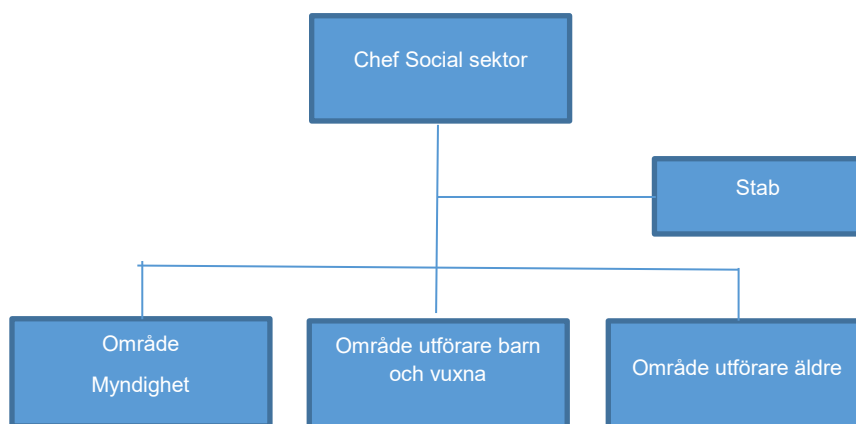
Under tertial två gjordes kontrollen att riktlinjen för krisinformation var det styrdokument som var mest känt. De övriga två har säkerhetssamordnare tillsammans med ledningsgruppen reviderat. Styrdokument för krishantering antogs politiskt i januari 2020. Totalförsvärsövning genomfördes januari 2020 samt en mindre krisledningsövning under hösten 2019. Kännedom om dokumenten är anses nu vara god.

Förväntad utveckling

Med en ny kommundirektör på plats fortsätter arbetet med strategiskt viktiga frågor:

- Essunga kommun ligger mitt i Västra Götaland, i skärningspunkten mellan de fyra delregionerna. Vilken roll vi ska ta i utvecklingen är en viktig fråga för kommande år.
- Ett omfattande investeringsbehov i kommunens verksamhetslokaler aktualiserar behovet av strategiska ställningstaganden kring utvecklingen av samhällsservicen i kommunens olika delar.
- Finansieringen av den kommunala välfärden är en utmaning. Digitaliseringens möjligheter skapar nya förutsättningar för att arbeta på ett bättre sätt. Ibland går det snabbare än vi kan föreställa oss, men det kan också ta längre tid än vi tror.
- Samverkan med grannkommunerna blir en allt viktigare del i kompetensförsörjningen. För att klara av de ökade externa krav som ställs på kommunens uppdrag behöver vi dela på expertisen.

Socialnämnd

Översikt över verksamhetens utveckling

Första tertialrapporten pekade mot ett underskott. Under året har fokus legat på att vidta åtgärder enligt beslut:

- Åtgärder inom äldreomsorgen för att anpassa bemanningen utifrån tomma platser och färre hemtjänsttimmar. Detta har genomförts och gett effekt.
- Arbete med att de personer som har försörjningsstöd ska komma i rätt försörjning.

Ny rutin mellan myndighetsavdelningen och enheten för arbete och sysselsättning har tagits fram och börjat tillämpas. Effekten av detta följs upp månadsvis.

- Bemanning och introduktion av ordinarie personal inom myndighetsavdelningen.

Detta har genomförts. Avdelningen är fullbemannad med ordinarie personal sedan 1 september. Inga kostnader för inhyrda konsulter för resten av året.

- Översyn av familjehemsplaceringar och möjlighet till utslussning.

Arbete pågår och har lett till utslussning i de fall där detta varit möjligt.

Måluppfyllelse

Område:

Boende och befolkning

Utveckla arbetet med en verksamhet där individen är i centrum i enlighet med omsorgsplanen

Inom både boende enligt LSS och särskilt boende för äldre har olika aktiviteter genomförts för att förbättra de boendes genomförandeplaner. Ett nytt gemensamt IT-stöd har införts och enheterna har kommit olika långt i implementeringen.

Under året har det nationella verktyget för att förebygga och undvika vårdskador - Senior Alert införts. Brukare inom äldreomsorgen har fått riskbedömning och uppföljning. Risker har identifierats och åtgärdats.

Ett utredningsteam har startats upp för att bibehålla och stärka den enskildes funktioner genom

rehabilitering i hemmet efter sjukhusvistelse. I teamet ingår arbetsterapeut, fysioterapeut och rehabassistent.

Sjuksköterskorna i hemsjukvården har under året börjat med att alltid boka tid för hembesök. De upplever att individen blir tryggare genom att hen i förväg vet när besöket kommer.

Ett pilotprojekt med digitala inköp tillsammans med några brukare inom hemvården har genomförts, med målet att öka delaktigheten. Den digitala mognaden/motivationen hos brukarna i försöket var dock inte tillräckligt stor. Projektet har därför avslutats.

Under 2020 fortsätter arbetet med att utveckla genomförandeplanerna. Under 2020 behöver också vårdssamverkan med Närhälsan återupprättas. Vakanta läkartjänster på vårdcentralen under hösten 2019 har gjort att arbetet med medicinska vårdplaner har blivit eftersatt.

Stärka strukturer i verksamheterna så att ny personal och medarbetare känner en trygghet och tydlighet i sitt arbete.

Nytt system för säker dokumentation har införts för både äldre- och funktionshinderomsorgen.

Arbete med att utveckla kvalitetsledningssystem har startats upp för sektorns verksamheter.

Grunduppdrag har tagits fram för verksamheterna inom funktionshinderområdet och sociala resursenheten.

Rutiner och arbetssätt har utvecklats för att hantera utskrivning av personer från sjukhus.

Nya riktlinjer och arbetssätt finns för socialtjänstens lägenheter.

Ett strukturerat arbetssätt finns för att förbättra stödet till personer med beroendeproblematik.

Uppdrag mellan myndighet och utförare är tydligare.

Förebygga social problematik genom samverkan mellan socialtjänst, skola och andra samverkanspartners

Familjecentralen Regnbågen har utvecklats som gemensam plattform för samverkan mellan skola, socialtjänst och primärvård. Bland annat har föräldrautbildning enligt ABC genomförts.

Medarbetare från socialtjänsten har informerat skolpersonal om socialtjänstens arbete enligt BBIC - Barnets Behov i centrum. Arbetet fortsätter med information till fler personalgrupper under 2020.

En styrgrupp för gemensamt arbete med psykisk hälsa har bildats. Gruppen består av ledningen för social sektor, utbildningssektor och vårdcentralen. Projektmedel har sökts, men tyvärr inte beviljats från Samordningsförbundet Västra Skaraborg. Projektet startar upp våren 2020 med finansiering från statsbidrag för psykisk hälsa.

Område:
Näringsliv och arbetsmarknad

Stärka kompetensförsörjningen

Gemensam föreläsning utifrån inriktningen i omsorgsplanen för all personal inom äldreomsorgen

Olika kompetensutvecklingsinsatser på individnivå. Gemensamma satsningar på kompetensutveckling i nytt verksamhetssystem.

Vi har gått med i ett regionalt kompetensutvecklingsprogram för socialsekreterare som arbetar med barn och unga.

Vi är nu fullt ut med i Vård och omsorgscollege för att säkerställa möjligheter till vidareutbildning.

Tillsammans med V6-kommunerna deltar vi i projektet Divos, som syftar till att stärka den digitala kompetensen hos vård- och omsorgspersonal.

Område:
Finans

Budget i balans

Säkra grundbemanningen på myndighetsavdelningen var en viktig åtgärd inför året. Detta tog dock längre tid än beräknat och först den 1 september var alla tjänster tillsatta med ordinarie personal.

Nämnden beslutade om nya åtgärder för budget i balans i samband med tertialrapport 1.

Under året har kostnader för placeringar och försörjningsstöd ökat mer än budgeterat. Det är kostnader som på kort sikt inte är möjliga att påverka. Fokus har under året istället legat på att arbeta med att sänka de kostnader som är möjliga att påverka på kort sikt och se över strukturer som kan sänka kostnaderna på längre sikt.

Individ- och familjeomsorg

Rekrytering av ordinarie personal inom myndighetsavdelningen gör att behovet av konsulter successivt minskat under året. Från den 1 september var avdelningen helt bemannad med ordinarie personal.

Det ökade antalet ansökningar om försörjningsstöd som skedde under förra årets sista månader har hållit i sig under året, men har planat ut under årets sista månader. Nya beslut om institutionsplaceringar och familjehemsplaceringar påverkar utfallet.

Sociala resursenhetens öppna verksamhet - Knuten - har ökat besöksfrekvensen. Personligt ombud för psykiskt sjuka har startat upp under året.

LSS Funktionshinder

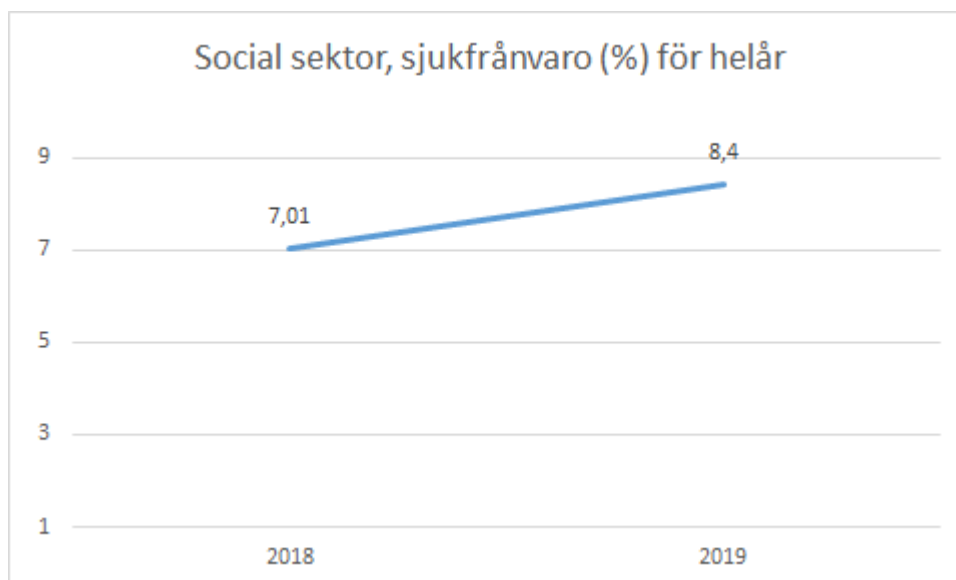
Fler beslut om daglig verksamhet och hög sjukfrånvaro inom Torggatans gruppbostad under våren. Översyn av schema och bemanning på Torggatans gruppbostad under hösten.

Införande av digital tidrapportering för personlig assistans till Försäkringskassan via app under hösten. Detta ger säkrare inrapportering och snabbare utbetalningar från Försäkringskassan.

Äldreomsorg

Tomma platser på särskilt boende och minskat antal beslutade hemtjänsttimmar under årets första månader. En ökning av beslutade hemtjänsttimmar i augusti och ovanligt många korttidsbeslut i slutet av augusti. Fortsatt tomma platser på särskilt boende och färre nya beslut om hemtjänst under årets sista månader.

Väsentliga personalförhållanden

Sjukfrånvaron har ökat inom alla delar av sektorn utom myndighetsavdelningen. Det är både korttids- och långtidsfrånvaron som ökar. Antalet sjukskrivna personer ökar dock inte, men de har fler frånvarodagar. Orsakerna är dock lite olika. Gemensamt för de långa är att de i de flesta fall beror på fysiska skador som inte är arbetsrelaterade. Influensa och förkylningar har slagit hårt mot alla verksamheter i korttidsfrånvaron. Det finns också korttidsfrånvaro på vissa enheter som är hänförlig till psykiskt mående. I många fall är det hela livssituationen som leder till korttidsfrånvaro, men det förekommer också arbetsrelaterade orsaker som främst härrör sig till uppdraget att ge omsorg till brukare med psykiatriska diagnoser eller psykisk ohälsa. Olika insatser i form av utbildning och handledning pågår för att rusta och stärka medarbetare i sitt uppdrag.

Ekonomiskt resultat

Resultaträkning och Investeringar

Tkr	2019	2018	2017
Intäkter	54 761,90	45 248,80	61 073,70
Kostnader	-196 268,00	-176 068,90	-185 243,60
<i>Varav personalkostnader</i>	-140 302,50	-125 518,30	-131 212,20
Nettokostnader	-141 506,10	-130 820,10	-124 169,90
Nettobudget	-134 177,00	-127 005,00	-122 821,00
Över/Underskott	-7 329,10	-3 815,10	-1 348,90
INVESTERINGAR			
Utgifter	364,20	232,70	548,10
Inkomster	0,00	0,00	0,00
Nettoinvesteringar	364,20	232,70	548,10

Från och med år 2019 ingår arbetsmarknadsenheten och integrationsenheten i socialnämndens verksamhet. Därför är omsättningen högre än tidigare år.

Sammanställning kostnader 2019

Totalt	Därav	Budget	Utfall	Avvikelse
Övergripande		6 055	7 860	-1 805
	Nämnd	368	376	-8
	IT	2 452	3 825	-1 373
	Kapitalkostnader	953	648	306
Äldreomsorg		75 880	74 744	1 136
	Hemtjänst	19 438	19 272	166
	Särskilt boende	36 361	37 140	-779
Funktionshinderomsorg		26 954	29 697	-2 743
	Boende	10 531	11 102	-1 571
	Personlig assistans	5 316	6 842	-1 526
Individ- och familjeomsorg		25 288	29 204	-3 916
	Institutionsvård, vuxna	905	2 098	-1 193
	Institutionsvård, barn och unga	900	906	-6
	Familjehem	4 942	5 935	-993
	Ekonomiskt bistånd	2 300	3 864	-1 564
	Flyktingmottagande	-1 423	-2 672	1 249
	AME	4 075	3 014	1 061
Sammanställning kostnader (tkr)		134 177	141 505	-7 328

Bokslutet visar ett resultat på -7 329 tkr.

Den största avvikelserna härrör sig till individ- och familjeomsorgen -3,9 mnkr. Ej budgeterade kostnader för bemanningsföretag uppgick till ca 3 mnkr. Detta är åtgärdat genom att ingen personal från bemanningsföretag finns kvar. Kostnader för ekonomiskt bistånd blev högre än budgeterat med totalt -1,6 mnkr och placeringskostnaderna ca 2 mnkr högre än budgeterat. Åtgärder för detta är att riktlinjer för egen försörjning har arbetats fram och en extern placering planeras att avslutas när det nya boendet med servicelägenheter enligt LSS står klart hösten 2020. Underskotten vägs upp av överskott inom flyktingmottagande och arbetsmarknad med ca +2,3 mnkr. Högre intäkter från Migrationsverket och färre antal deltagare inom arbetsmarknadsenheten är orsaken till överskottet.

Funktionshinderomsorgen visar ett underskott på -2,7 mnkr. Det är dels hänförligt till högre personalkostnader än budgeterat på Torggatans gruppboende, till följd av sjukskrivningar och brister i schemalagningen. Åtgärder har vidtagits för att komma till rätta med detta inför 2020. Resten av underskottet kan hänföras till personalkostnader inom personlig assistans som av olika skäl inte täcks av intäkter från försäkringskassan. Dessa kostnader har varit högre än budgeterat till följd av att brukare legat på sjukhus, en brukare avled i slutet av året, utbildning i nytt dokumentationssystem m.m. Inför 2020 har budgeten satts över för att komma till rätta med detta.

Äldreomsorgen visar ett samlat överskott på +1,1 mnkr. Åtgärder har fortlöpande vidtagits för att bromsa en negativ prognos i början av året. Bemanningen har så långt det varit möjligt anpassats utifrån beläggningen på särskilt boende. Hemvården har sett över organisationen för att kunna ta över resterande matdistribution från taxi för att sänka kostnaderna.

Övergripande kostnader är -1,8 mnkr högre än budgeterat. Redovisningen av IT-kostnader har centraliserats inför 2019. En del IT-kostnader som budgeterats på verksamheterna har belastat de övergripande kostnaderna. Det är den huvudsakliga förklaringen till avvikelserna. Resterande del beror på uppräknade semesterlöneskulden för sektorn.

Nyckeltal

Kommentarer

Nettokostnadsavvikelsen har ett års eftersläpning eftersom den bygger på faktiskt redovisade kostnader i SCB:s räkenskapsrapportering.

Nettokostnadsavvikelsen för individ- och familjeomsorgen år 2018 var fortfarande väsentligt högre än genomsnittet i V:a Götalandsregionen. Det beror på den stora andelen bemanningskon-sulter eftersom kostnaden för en konsult är ca 225% av en anställd.

LSS-verksamheten år 2018 var mer kostnadseffektiv i Essunga än genomsnittet i riket och Västra Götaland. En flexibel organisation som kan verkställa olika former av beslut kan lättare anpassa sig till svängningar i verksamheten.

Äldreomsorgen 2018 var mindre kostnadseffektiv i Essunga än genomsnittet i riket, vilket troligtvis beror på att det var tomma platser på särskilt boende under året, som inte kunde mötas med minskade personalkostnader.

Brukarundersökningarna visar mycket nöjda brukare av hemtjänst, men en något lägre nöjdhet med särskilt boende. Ett brukarråd startas upp för att öka nöjdheten på särskilt boende.

Nettokostnadsavvikelse %	Källa: Kolada	2015	2016	2017	2018	2019
Individ och familjeomsorg	Essunga	22,1	97,7	70,6	50,3	
	V.a Götalandsregionen	11,8	16,9	15,2	14,2	
LSS	Essunga	-12,6	-13,8	-10,6	-5,8	
	V.a Götalandsregionen	-2,4	-1,2	-1,1	-0,9	
Äldreomsorg	Essunga	1,1	4,9	6,6	12,0	
	V.a Götalandsregionen	2,9	3,7	3,5	3,6	
Kundnöjdhet, andel %	Källa: Kolada	2 015	2 016	2 017	2 018	2 019
Brukarbedömning hemtjänst Äldreomsorg, helhetssyn	Essunga	90	95	92	97	93
	V.a Götalandsregionen	91	92	92	91	90
Brukarbedömning Särskilt boende Äldreomsorg, helhetssyn	Essunga	93	85	75	89	70
	V.a Götalandsregionen	85	84	85	84	83

Statistik

	2018	2019
Äldreomsorg		
Antal platser särskilt boende	72	72
-Därav antal belagda platser SÄBO	58	60
-Därav antal belagda platser korttid	6	5
-Därav tomma platser	8	7
Antal beviljade timmar hemvård per månad	3 660	3 495
Ej verkställda beslut	0	0
Funktionshinderomsorg		
Antal platser gruppboende LSS	5	5
Antal platser servicelägenhet LSS	9	11
Antal personer med personlig assistans	14	14
-Därav kommunens assistans	7	7
Ej verkställda beslut	1	0
Individ- och familjeomsorg		
Antal familjehemsplaceringar	15	15
Antal placeringar barn och unga på institution	0	1
Antal placeringar vuxna på institution	2	2
Ej verkställda beslut	0	0

Intern kontroll

Gemensam Lex Sarah-rutin tillämpas

Det gemensamma systemet för Lex Sarah-rapportering infördes 1 juni. Rutinen har börjat tillämpas.

Egengranskning genomförs

Former för egengranskning har tagits fram och granskningen kommer att genomföras första gången i januari 2020.

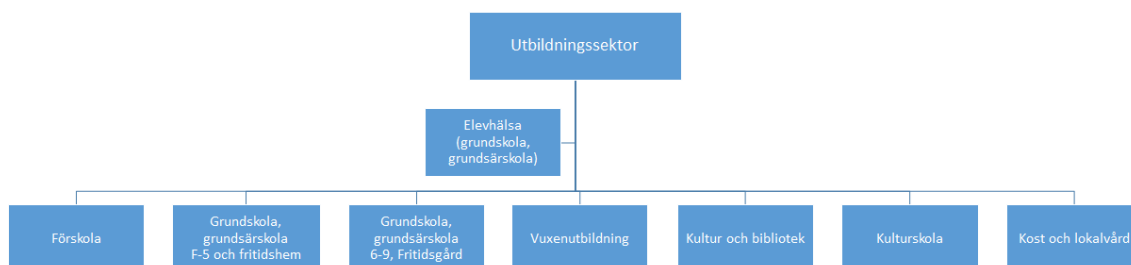
Loggranskningsrutin tillämpas

Loggranskningsrutinen tillämpas.

Förväntad utveckling

- Minskning av 8 platser på särskilt boende för äldre
- Nytt boende med servicebostäder för LSS öppnas hösten 2020
- Utvecklad samverkan mellan myndighetsavdelningen och enheten för arbete och sysselsättning med målet att minska ekonomiskt bistånd och öka egen försörjning
- Utveckling av processen med hemrehabilitering för den som legat på sjukhus i enlighet med omsorgsplanen

Utbildningsnämnd

Översikt över verksamhetens utveckling

Utbildningsnämnden utför kommunens uppgifter inom barnomsorg, grundskola, obligatorisk sarskola, gymnasiesarskola, vuxenutbildning, sarskild utbildning för vuxna, svensk undervisning för invandrare, kommunens kulturskola, biblioteksverksamhet, fritidsgård Nossebro och kost och lokalvård i förskola och skola samt äldreomsorg.

Utbildningsnämnden är vårdgivare enligt hälso- och sjukvårdslagen inom de delar som avser den medicinska och psykologiska delen av elevhälsan.

Verksamhetschef har tillsammans med medicinskt ansvarig sjuksköterska, MLA, har gått fyra dagars utbildning där fokus lagts på ledningssystem, kvalitetsledning, processutveckling, egenkontroll med nationella krav, juridik och forskning som grund.

Ledningsorganisationen har ändrats under 2019

- Det var svårt att rekrytera förskolechef varpå en tillförordnad förskolechef tillsattes för hela 2019. Ansvaret för de olika förskolorna delades upp mellan förskolecheferna, men de två cheferna har haft ett nära samarbete för att kommunen ska ha en likvärdig förskola.
- Skolororganisationen ändrades till att ha en rektor för varje skola inklusive fritidshem. De små enheterna, Bredöls skola och Jonslunds skola, hade en rektor på halvtid. Samarbetet mellan skola och fritidshem som möjliggjorts när man haft samma rektor upplevs som bättre och mycket positivt.
- I vuxenutbildningen var det fler elever som läste SFI än vad som var prognostiserat varpå ytterligare en undervisningsgrupp startade.
- Ordinarie chef Kultur- bibliotek och kulturskola slutade 1 oktober och ny tf chef rekryterades från 1 januari 2020.
- När kost- och lokalvårdschef för äldreomsorgen valde att gå i pension ändrades organisationen till att bli en kostverksamhet och en lokalvårdsverksamhet.
- Kost- och lokalvårdschef för utbildningssektorn fick i uppdrag att ansvara för kost verksamheten.
- Ny lokalvårdschef rekryterades och startade uppdraget den 1 januari 2020.

Utbildningssektorn har under 2019 fått i uppdrag att utreda investeringsbehovet av samtliga skollokaler i kommunen.

En strategisk styrgrupp för skollokaler och skolorganisation har bildats under 2019, den består

av ledamöter från kommunstyrelsens arbetsutskott samt utbildningsnämndens arbetsutskott. Även tjänstepersoner har bildat en operativ grupp som tar uppdragen vidare, denna grupp består av kommundirektör, chef för utbildningssektor, ekonomichef, samhällsbyggnadschef samt VD för Essunga bostäder. Den operativa gruppen fick i slutet av året i uppdrag att utreda skolorganisationen i Essunga kommun.

Utbildningssektorns ledningsgrupp stärkte arbetet med grupp och målarbete under handledning av pbm i Göteborg.

Måluppfyllelse

Område:

Boende och befolkning

Öka andelen ungdomar som inom tre år har fullföljt gymnasiet (Utbildningsnämndens mål)

Det nära samarbete med gymnasieskolorna, Lagmansgymnasiet och Sundlergymnasiet, kring elevernas frånvaro och progression fortgår. Genom Skaraborgs gemensamma riktlinjer där rapportering av frånvaro, studieavhopp samt risk att eleven inte får examen som påbörjats under 2019 kommer att stärka kontakten med övriga gymnasieskolor.

Inom projektet ”En skola för alla” samarbetade vi med Vara kommun, vilket innebar att elever från Essunga kommun som går på Lagmansgymnasiet fick extra stöttning. I de fall där gymnasieskolorna i ett tidigt skede varslar om att ett fjärde år krävs för att eleven ska nå gymnasieexamen görs en individuell bedömning, i varje enskilt fall, av oss som hemkommun. I allmänhet ser vi positivt på en sådan lösning då fullföljda gymnasiestudier är viktigt för såväl individen som kommunen. Under 2019 var det två elever som blev aktuella för förlängda gymnasiestudier.

En annan orsak till att gymnasietiden förlängs är att flera elever väljer självmant att hoppa av sin gymnasieutbildning efter flera år för att söka annat gymnasieprogram och då börja om i årskurs 1, detta kan innebära upp till en femårig gymnasieutbildning. Hittills under 2019 gäller detta fyra elever. Rena avhopp är dock ovanliga. De allra flesta som gör studieavhopp väljer att läsa vidare på annat gymnasieprogram. Under 2019 har sex elever valt att avsluta sina studier i förtid. Ett par av dem är ute i arbete och några följs upp genom kommunens aktivitetsansvar, KAA. Utav dessa är det troligt att flera kommer återuppta studier under 2020.

Under 2019 har det skett en ökning av avhoppet från gymnasieskolan. Vid genomgången med gymnasieskolorna framkommer att eleverna i huvudsak haft olika svårigheter som inte direkt kan kopplas till skolgången. Satsningen på ”plug innan” i grundskolan hjälpte flera elever att ta steget över till gymnasieskolan och där skulle de mötas av extra stöd inom ”En skola för alla”. Tyvärr har detta inte räckt för alla elever. Det ska dock nämnas att flera elever med svårigheter tagit stora steg och lyckats väl på gymnasiet.

Med hjälp av digitaliseringens potential utveckla och förbättra förutsättningarna för lärande i förskola och skola (Utbildningsnämndens mål)

Digitala läresurser leder per automatik inte till högre måluppfyllelse, därför behövs verktygen utvärderas och bedömas vilken relevans de har i undervisningen. Digitala läresurser kan indirekt påverka måluppfyllelsen genom att undervisningen varieras vilket kan leda till ökad motivation hos barn och elever. Våra elever i åk 6 var först ut med 1:1, där varje elev tilldelas en bärbar dator. Under verksamhetsåret har även vår personal inom förskolan tilldelas Ipads. Dessa två satsningar kommer vara centrala att följa och utvärdera för förskola och skolas fortsatta digitala utveckling.

Förskolan fortsätter att utveckla undervisningen gällande digitalisering i enlighet med läroplanen för förskola, lpfö-18. Här leker barnen fram förståelse.

Planering av verksamheten och dokumentation gör personalen på den lärplatta de disponerar. Även konversation med vårdnadshavare sker via lärplattan och lärplattformen Unikum.

Grundskolan använder i allt större utsträckning digitala enheter som ett komplement i undervisningen. Under läsåret har det införts att skrivdelarna på de nationella proven i årskurs 9 ska genomföras digitalt. Tjänsten Exam.net har använt med positivt resultat, man har även valt att använda denna tjänst vid andra provtillfällen.

Ihop med pilotprojektet där alla elever i årskurs 6 tilldelats en egen dator har ett digitalt läromedel köpts in.

Tieto-appen där kommunikation med vårdnadshavare sker är i bruk.

Ökad tillgång till digitala enheter har påverkat resultatet i positiv riktning.

Förskolan konstaterar att de flesta medarbetare använder lärplattan kontinuerligt samt att det underlättar arbetet för dem, men också att det fortfarande finns personal som inte använder sin lärplatta på grund av osäkerhet och tidsbrist för att sätta sig in i hur den fungerar.

Kommunikationen har underlättats genom möjligheterna att kommunicera via våra lärplattformar, Unikum och Tieto-appen.

För att uppnå målet har förskolan planerat in ett APT där tid finns avsatt för digitalisering i förskolan.

Ledningsgruppens förberedelser av införande av en digital enhet till varje elev genom att genomföra modulen "Leda digitalisering", ett material, framtaget av Skolverket, som ger skolledare fördjupande kunskaper i hur man leder digitalisering är inte avslutat. Arbetet behöver en nystart då många rektorer i ledningsgruppen är nya.

Säkra barn och elevers övergångar inom och mellan skolformer (Utbildningsnämndens mål)

Övergången mellan förskola och förskoleklass har på grund av dålig samverkan inte fungerat helt enligt plan, förutom mellan femårsverksamheten, Lyan och förskoleklass på Bredöls skola.

Övergången mellan årskurs 5 och årskurs 6 har fungerat enligt plan, den uppdaterade handlingsplanen har följts. Eleverna kommer till tals i den enkät som togs fram föregående läsår, där vi får en översikt över deras upplevelse av övergången.

Alla lärare i grundskolan har genomfört Skolverkets webbkurs om betygssättning i årskurs 6 under läsåret 19/20. Detta för att alla ska vara uppdaterade kring betygssättning samt en gemensam syn på kursplanerna och elevernas progression.

Lärarna i årskurs 5 har varit med vid de muntliga Nationella proven i årskurs 6.

Det nära samarbete som kan ske mellan femårsverksamheten, Lyan, och förskoleklass på Bredöls skola förstärktes i år då specialpedagogen arbetade med båda skolformerna.

Elevhälsan har gemensamt arbetat med den uppdaterade handlingsplanen vilket lett till att den är väl implementerad i alla verksamheter.

De rutiner och handlingsplanen för övergången mellan förskolan och förskoleklass behöver revideras. Ett arbete som påbörjats under 2019 och görs klart under 2020.

Elevernas upplevelse av övergången från årskurs 5 till årskurs 6 fortsätter att följas via den elevenkät som tagits fram. En sammanställning av enkäten redovisas sedan i utbildningsnämnden.

Område:

Näringsliv och arbetsmarknad

Stärka kompetensförsörjningen (Utbildningsnämndens mål)

Målet bedöms vara uppfyllt. Personal i alla våra verksamheter får adekvat utbildning. Det görs satsningar på just personalen och deras kompetensutveckling som en insats för att medarbetare ska arbeta kvar i kommunen. Många av våra medarbetare är nöjda med dessa satsningar.

Flera medarbetare vidareutbildar sig till förskolelärare, lärare på fritidshem, lärare i hem- och konsumentkunskap samt specialpedagoger. Vi arbetar också medvetet med en positiv arbetsmiljö där det är högt i tak och medarbetare trivs.

Att vi klarar målet beror främst på att det har varit låg personalomsättning i alla våra verksamheter, undantaget köket på Kerstinsås. Alla chefer i utbildningssektorn deltar i Samordningsförbundet Västra Skaraborgs rekryteringsprojekt Kick-off.

Område:

Finans

Budget i balans (Utbildningsnämndens mål)

Utbildningsnämnden har ett överskott för 2019 med nästan 2,3 mnkr. Detta härleds framför allt till minskade kostnader för gymnasieskolan.

Överskottet på gymnasieskolan beror till största del på ökade statsbidrag som inkom under slutet av året. Andra faktorer är att elevantalet minskade i förhållande till det beräknade antalet, bland annat på grund av utflyttningar och studieuppehåll samt att det inte var någon prisökning för 2019 inom gymnasiesamverkan Skaraborg.

Förskoleklass, grundskola och grundsärskola gick också med ett överskott. Detta beror på minskade lönekostnader, trots en ökad satsning på personal mot förskoleklassen, men också lägre kostnader för skolskjutsar. Överskottet kan också härledas till ökade statsbidrag.

Skolbarnomsorgen lyckades att klara sin budget trots en stor ökning av antal barn.

Vuxenutbildningen klarade budget trots ökat antal elever, orsaken till detta är ökade bidrag från migrationsverket.

Kultur och biblioteks överskott förklaras till största del av att man inte ersatte enhetschefen som slutat förrän vid årsskiftet 2020.

Kulturskolan lyckades inte att rekrytera en sånglärare och gick därmed med överskott.

Fritidsgården ökade personaltätheten under innevarande budgetår vilket påverkade det ekonomiska resultatet negativt.

Mot strömmen går förskolan och den pedagogiska omsorgen som slutar med en ett underskott på 235 tkr. Till största del beror det på att fler kommuninvånare väljer att placera sina barn i barnomsorg i grannkommuner, detta då fler väljer att ha kvar sina barn i den verksamheten redan går när de flyttar till vår kommun, men också för de familjer som bor nära kommungränsen och passerar andra kommuners verksamheter på vägen till och från sin arbetsplats.

Såväl tertial 1 som tertial 2 visade prognoserna mot ett underskott. De statsbidrag som beviljades under första delen av året var också lägre än budgeterat. I slutet av 2019 blev det istället tvärtom att beviljade bidrag var högre än budgeterat. Under slutet av året var det inte heller några kostnader för kulturchef vilket genererade ett överskott.

Alla enhetschefer har, tillsammans med ekonomienheten, under verksamhetsåret arbetat aktivt för att klara sin budget.

Enhetschefer kommer att följa upp ekonomin kontinuerligt och analyserar nuläget i sina verksamheter varje månad.

Skolbarnomsorg

Skolbarnomsorgen lyckades att klara sin budget trots en stor ökning av antal barn. Fritidshemmen har i snitt 245 barn på enheterna. Statsbidraget, fritidshemssatsningen har även under 2019 tillfört fler resurser, men är borttaget från 2020.

Under vårterminen har en vårdnadshavarenkät genomförts ute på fritidshemmen. Utifrån resultatet från den enkäten har våra rektorer valt att arbeta vidare med tre fokusområden: bemötande, trivsel och trygghet under kommande läsår.

Höstterminen ägnas åt arbete med att få en trygg och fungerande grupp på fritidshemmen. Det startade med en uppstartseftermiddag, där lär barnen känna alla nya kamrater, men också att personal och barnen lär känna varandra. Personalen har även erbjudit föräldramöten under höstterminen. Detta arbete har föregåtts av en inskolning av barnen, de varit på besök vid flera tillfällen under vårterminen.

Det är fortsatt svårt att rekrytera behörig personal till fritidshemmen, i nuläget är det två av våra anställda som studerar för att bli behöriga. Vidare har det anställts flera fritidsledare på vakanta tjänster inom fritidshem.

Förskola

Tack vare att den extra avdelningen på Dalagårdens förskola i Främmestad och den extra avdelningen, Svampen, i Nossebro har fyramånadersregeln klarats under 2019.

Under 2019 har den nya Läroplanen för förskolan implementerats på alla enheter. Den innehåller några nyheter, bland annat att begreppet "undervisning" används. Detta begrepp har personalen gemensamt diskuterat och analyserat för att ha en samsyn kring.

Genom att höja medvetenheten kring förskolans uppdrag vet personalen vad som förväntas av dem i planeringsarbetet.

Läsliftsmodulen, Skapa och kommunicera, slutfördes under vårterminen och den nya modulen, Natur, teknik och språkutveckling påbörjades under höstterminen. När den är slutförd görs en paus i utvecklingsarbetet, det vill säga man söker inte statsbidrag för läsåret 20/21.

Genom Skolverkets statsbidrag mot språkutveckling möjliggjordes en personalökning för språkträning, TAKK-utbildning samt ett material med språkpåsar. Detta statsbidrag söks även fortsättningsvis.

En hög andel förskollärare på enheterna innebär höga lönekostnader, därför är grundupplägget ändrat till att innefatta två förskollärare och en barnskötare per avdelning.

Efterfrågan av barnomsorgsplatser minskar från 2020 varpå beslut är fattat om en besparing genom en nedläggning av den pedagogiska omsorgen, Solåker. Denna verksamhet var inte längre kostnadseffektiv.

Grundskola & grundsärskola

Studieresultat

Nationella prov åk 3

Årskurs 3 nationella prov	2015	2016	2017	2018	2019
Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i matematik, Essunga kommun, andel (%)	90	87	71	84	64
Riket	69	68	67	69	62
Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet svenska, Essunga kommun, andel (%)	86	89	83	81	67
Riket	73	78	76	73	74

Källa: Kolada - Skolverket och SCB

Nationella prov åk 6

Årskurs 6 nationella prov	2015	2016	2017	2018	2019
Andel (%) elever med provbetyg A-E i ämnesprov för svenska (Essunga)	~100	~100	86,8	~100	~100
Riket	96	95,8	95,6	95,1	94,6
Andel (%) elever med provbetyg A-E i ämnesprov för matematik (Essunga)	~100	87,5	84,2	81,6	~100
Riket	95,3	94,5	94,4	94,3	87,3
Andel (%) elever med provbetyg A-E i ämnesprov för engelska (Essunga)	~100	~100	91,2	90	87,8
Riket	95,6	94	94	93,6	94,2

Källa: SIRIS, Skolverket

Betyg åk 6

Andel elever (%) med betyg A-E i ämnet:	2015	2016	2017	2018	2019
Engelska	91,4	~100	83,9	88,2	83,7
Svenska	~100	91,4	75	~100	~100
Matematik	~100	82,4	83,6	~100	~100

Källa: SIRIS, Skolverket

Fotnot: Om antalet som ej uppnått kunskapskraven är 1-4 elever, så visas andelen som uppnått kunskapskraven (A-E) som ~100.

Jämförelse av betygsresultat över tid - årskurs 9

Elever årskurs 9	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Totalt antal elever	70	55	59	64	69
Andel (%) flickor	51,4	54,5	47,5	56,3	55,1
Andel (%) pojkar	48,6	45,5	52,5	43,8	44,9
Andel (%) elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning	34,3	44,4	30,2	45,9	42,4
Genomsnittligt meritvärde (17)	213,4	225,3	219,3	230,8	199,6
Genomsnittligt meritvärde (16)	206,5	218	213,1	224,1	194,2
Andel (%) behöriga till yrkesprogram	90	85,5	86,4	84,4	84,1
Andel (%) som uppnått kunskapskraven i alla ämnen	78,6	80	76,3	82,8	69,6

Under läsåret 2018/2019 var skolresultaten totalt sett betydligt lägre än föregående år. Vad gäller resultaten i årskurs 9 så nådde man ett meritvärde på 199,6 p och en behörighet till gymnasieskolans högskoleförberedande program på 81,2 procent och 84,1 procent till gymnasieskolans yrkesprogram. Samtliga elever började under hösten antingen på ett nationellt program alternativt introduktionsprogrammet.

Det tapp i resultat på nationella prov i årskurs 3 analyseras.

Utbildningssektorn har under 2019 fått i uppdrag att utreda investeringsbehovet av samtliga skollokaler i kommunen. Framåt ska även skolorganisation utredas. Utifrån detta har tidigare beslut om renovering av såväl Nossebro skola och Jonslunds skola pausats i avvaktan på resultatet av utredningarna.

Samarbetet med Friends är inne på sitt tredje år och fokus läggs i år på nätkränkningar. Materialet från Friends har använts på olika sätt av enheterna. Vad gäller F-5 har det i vissa fall varit temadagar med materialet som utgångspunkt, i andra fall har det ingått som ett regelbundet inslag i undervisningen. På 6-9-skolan har man arbetat med materialet på avsatta konferenser.

Utvecklingsarbetet, Esslyftet, är förlängdes ytterligare två läsår, detta för att befästa och bibehålla arbetssätt för ökad måluppfyllelse genom bland annat större motivation till skolarbetet via fokusområdena utmanande undervisning, återkoppling samt dynamiskt tänkesätt.

F-5-skolorna har under 2019 startat ett samarbete med riksidsrottsförbundet och Rörelsesatsningen.

Sedan höstterminen är det endast två elever inskrivna i grundsärskolan och båda läser mot ämnesområden. Vi ser att våra elever utvecklats mycket så väl kunskapsmässigt som socialt var och en utifrån sin nivå. Eleverna känner stor trygghet. Sju elever avslutade grundsärskolan och gick vidare till gymnasiesärskolan i Trollhättan samt Vårgårda. Från och med vårterminen 2020 startar Essunga kommun gymnasiesärskola med individuella programmet.

Idag är det två tjänster på 10 procent vardera arbetar med IKT i skolan, en på F-5-skolorna och en på 6-9-skolan.

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Essunga kommun genomfört en granskning av likvärdig utbildning inom grundskolan. Granskningen genomfördes under slutet av året. PwC:s samlade bedömning är att nämnden delvis säkerställer en ändamålsenlig utbildning gällande likvärdighet i grundskolan. Utbildningsnämndens lämnar skriftliga kommentarer under början av 2020 i anledning av granskningen till revisorerna.

Gymnasieskola & gymnasiesärskola

Öppna jämförelser - Gymnasieskola Hemkommun	2016	2017	2018	2019
Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 3 år, hemkommun, andel (%)	74,5	69,0	62,7	59,0
Kvinnor	80,8	77,8	66,7	51,6
Män	42,9	51,6	48,7	56,7
Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år, hemkommun, andel (%)	74,3	78,7	77,6	66,7
Gymnasieelever med examen inom 3 år, hemkommun, andel (%)	63,8	63,8	57,3	54,1
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)	67,6	63,8	70,7	61,3

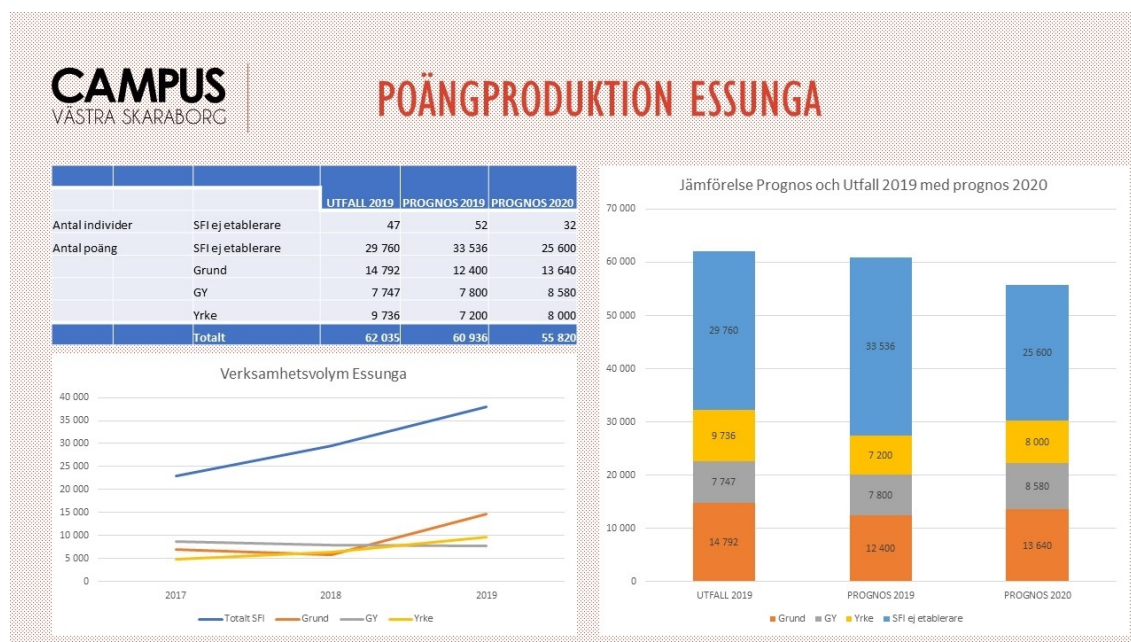
Fotnot: Avser folkbokförda elever i Essunga kommun.

Källa: Kolada genom SCB

I de fall där gymnasieskolorna i ett tidigt skede varslar om att ett fjärde år krävs för att eleven ska nå gymnasieexamen görs en individuell bedömning, i varje enskilt fall, av oss som hemkommun. I allmänhet ser vi positivt på en sådan lösning då fullföljda gymnasiestudier är viktigt för såväl individen som kommunen.

En annan orsak till att gymnasietiden förlängs är att flera elever väljer självmant att hoppa av sin gymnasieutbildning efter flera år för att söka annat gymnasieprogram och då börja om i årskurs 1, detta kan innebära upp till en femårig gymnasieutbildning. Rena avhopp är dock ovanliga. De allra flesta som gör studieavhopp väljer att läsa vidare på annat gymnasieprogram.

Vuxenutbildning

Trots att vi är en liten kommun erbjuder vi våra kommuninvånare en flexibel vuxenutbildning med bred kompetens. Vi erbjuder kurser i svenska, engelska och matematik på grundläggande nivå samt på gymnasienivå. Kommuninvånarna har dessutom kunnat läsa kurser som inte finns i Essunga kommun på distans. Genom den så kallade medfinansieringen med staten erbjuds också yrkesvux-utbildning. Bifogat finns en bilaga där hela det eftergymnasiala utbudet som kommuninvånare erbjuds av Campus Västra Skaraborg redovisas.

Under 2019 tog eleverna totalt 29 760 poäng, vilket motsvarar 37,2 heltidsstudier under ett år, som läste svensk undervisning för invandrare, ytterligare 47 personer läste svensk undervisning för invandrare inom etableringen. På grundläggande nivå togs totalt 14 792 poäng, som motsvarar 18,5 heltidsstudier, 7 747 poäng togs på gymnasiala kurser, det motsvarar 9,7 heltidsstudier och slutligen 9 736 tagna poäng på yrkesvux vilket motsvarar 12,2 heltidsstudier. 800 poäng beräknas som heltid under ett år.

Lidköpings kommun och Campus Västra Skaraborg driver verksamheten och därmed huvudman, men det är speciellt med att Essunga har ansvar för hela personalgruppen. Tjänsterna vi köpt är rektor, studievägledare och administration. Från 2020 går även personalgruppen över till Lidköpings kommun och Campus Västra Skaraborg.

Kultur & bibliotek

Arbetsmiljöverkets inspektion av biblioteket är godkänd.

Samgåendet i V6-kommunerna innebär ett större bestånd och att inköp kan prioriteras utifrån hela V6-regionen. Bibliotekssamverkan fungerar rent tekniskt nu och man har koll på data-skyddsförordningen (GDPR) gällande behandling av personuppgifter. Nu utökas samarbetet i V6 till att gälla även verksamhet och vilka media som kan tillhandahållas för att erbjuda en så attraktiv biblioteksverksamhet som möjligt.

Låntagarna har blivit mer vana digitalt bland annat genom fler besök på bibliotekets hemsida samt den digitala bokappen Biblio.

Verksamheten har handlat enligt ekonomisk försiktighet, i och med detta har ingen konst handlats in.

Mediabudget och barnkulturbudget är oförändrade sedan 20 år, verksamheten prioriterar barnkulturen och brukar köpa in barn- och ungdomsböcker när budgeten så medger.

Statsbidrag, Stärkta bibliotek, beviljades även för 2019.

Kulturskola

Den lärare på Kulturskolan som tidigare haft Bild och form valde att tacka nej till uppdraget i år. Detta kompenseras genom bibliotekets öppet skapande verksamhet som finansieras av statsbidrag och byggdes upp under hösten. Det var även en vakans på sånglärartjänsten, vilket innebär att 10 elever inte ges undervisning i sång. Från mars 2020 är en sånglärare anställd på 20 %.

Det fortsatta arbetet med musikstudion i samverkan med fritidsgård och fritidshem ligger i startgroparna. Detta finansieras av bidrag från Kulturrådet och gäller fram till mars 2020. Samarbetet mellan Kulturskolan och fritidsgården har börjat bra och utökas nu till ytterligare samarbetsarenor.

Tyvärr ser vi ett tapp av antal elever i kulturskolan, vid januari månads ingång var det 77 st. Detta ökar något när sång återigen kan erbjudas.

Under vårterminen 2020 kommer en nulägeskartläggning av kulturskolan i Essunga kommun att göras. Fokus är hur vi kan erbjuda alla kulturskola utan att det inverkar negativt på skolgången, men också i det stora perspektivet "Kulturskolans framtid"

Kost och lokalvård

2019 blev ett händelserikt år och känslan av att vi gjort mycket finns. Att tiden har tagits till vara och använts klokt för att på sikt få förbättringar som gynnar.

Årsberättelse kostenheten 2019

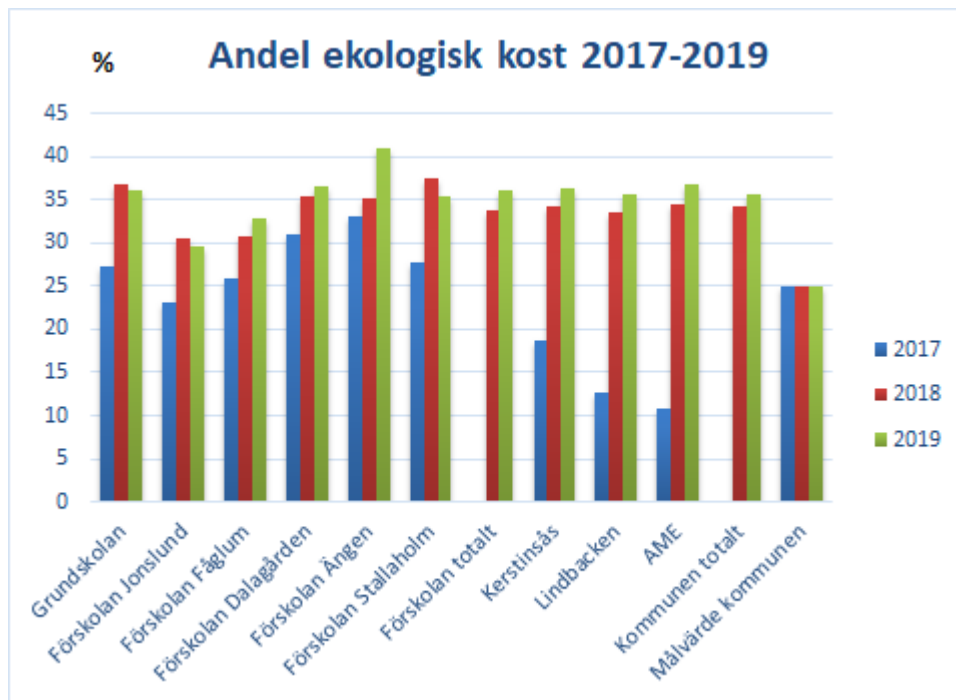
- Vi gick vid 2 tillfällen en workshop om Friska barn i Skaraborg.
- Delar ur kostenheten skickades på kurs i livsmedelsallergier
- Hela kostenheten på skola/förskola och delar ur äldreomsorgen gick en livsmedelsäkerhetskurs med inriktning hygien och kontaminering. Där bjöds även Lindbacken och AME in som aldrig gått någon kurs.
- Studiebesök gjordes på Electrolux i Stockholm 8-9 april för att se hur de jobbar inför ombyggnationen utav Kerstinsås. Viktigt att vi får till ett funktionsriktigt kök och tar med oss att vi i framtiden kanske inte kan tillhandahålla varm mat i matdistributionen.
- Vi åkte ett par stycken på en workshop i matsalsmiljö. Vi fick lära oss hur viktig miljö är för matron och vi fick lyssna på skolor som infört schemalagda luncher där vinsten har varit att man får med sig alla elever.
- Vi avslutade året med en gemensam julavslutning för hela kostenheten där vi för första gången samlade all kökspersonal från alla kök. Skola, förskola och äldreomsorgen och alla fick blanda sig och bekanta sig med nya ansikten.

Årsberättelse lokalvården 2019 till och med 2019-07-31

- Halva lokalvården fick gå en lokalvårdsutbildning och blev certifierade lokalvårdare.
- Vi gjorde ett intressant studiebesök i Herrljunga kommun som gjorde ett rejält lyft för några år sedan och höjde status och resultat i sin verksamhet.
- Städmaskiner köptes in för att underlätta ergonomin och vårda golven bättre.
- Vi fick besök utav Arbetsmiljöverket som gav oss bakläxa på att vi inte gjort någon riskbedömning på arbetsbelastning, att vi saknade ögonspolning på vissa platser och att vi saknade en förteckning och riskbedömning utav kemikalier. Alla punkter är nu åtgärdade och AMV gav oss i alla fall beröm för att vi på så kort tid har jobbat med utbildningar och inköp utav arbetskläder för att förbättra miljön för medarbetarna.
- En lokalvårdsutredning, där alla områden gick igenom och tidsattes, utfördes under maj och juni utav Borago. Denna ligger till grund för framtida organisation.

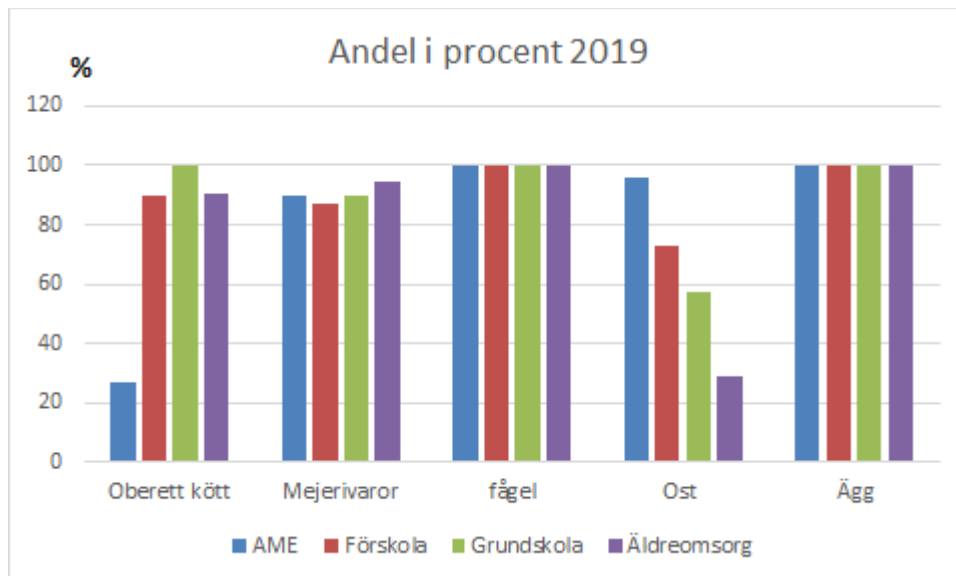
Andel ekologisk kost

Jämfört med föregående år har andel ekologisk kost ökat från 34,2 till 35,6 procent. Det är förskolan Ängen som har ökat mest, övriga verksamheter ligger i paritet med föregående år.

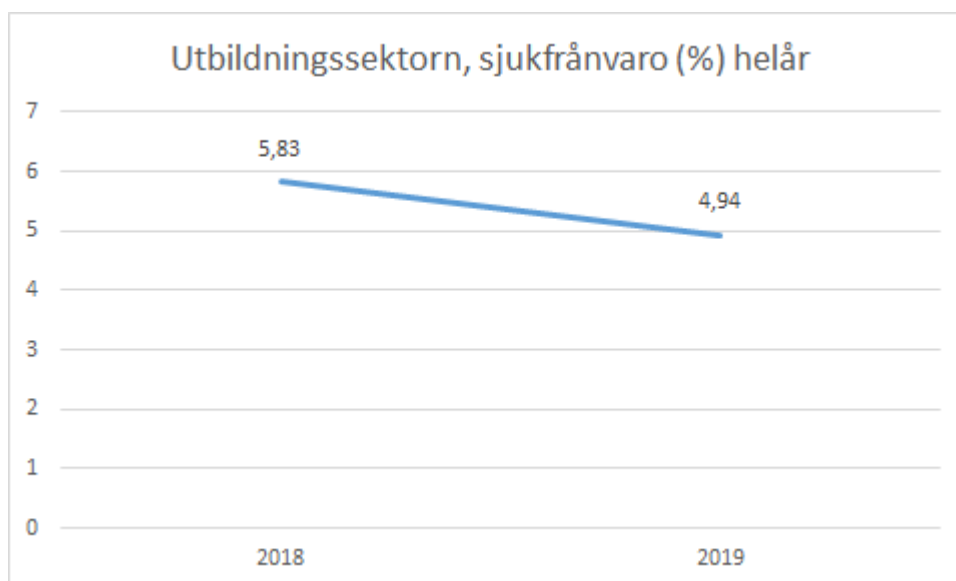

Andel svenskt kött och mejerier

Andel svenskt kött och mejerier har ökat i stort sett inom alla verksamheter, andel svensk ost har minskat 8,5 procentenheter inom äldreomsorgen. Inom AME har andel svensk ost däremot ökat med hela 88,2 procentenheter. Orsakerna till dessa förändringar utreds under 2020.

Väsentliga personalförhållanden

Sjukfrånvaron inom utbildningssektorn har minskat under 2019 och är nu även lägre än den var 2017. Det är framför allt medarbetare inom kost och lokalvård som ligger högt procentuellt, lokalvården har ändå minskat inom såväl utbildningssektorn, från 15,89 % till 11,96 %, som inom äldreomsorgen, från 15,89 % till 12,05 %. Till största del handlar det om att korttidsfrånvaron minskat, men även om att en långtidssjukskrivning är tillbaka i tjänst igen. Inom kost och lokalvård har man arbetat aktivt med medarbetarnas arbetsmiljö på APT under året och tryckt på vikten av att ta pauser för att undvika stress och hålla i längden. Lokalvården har också haft budget att uppdatera sin maskinpark, flera nya maskiner som underlättar det fysiska arbetet och underhåller lokalerna på ett bättre och hållbarare sätt har köpts in. Kostenheten har ökat något procentuellt. Där är det långtidssjukskrivningar som ökat, men i dagsläget ser det ut att ha vänt igen.

Förskolan har sjunkit med en dryg procentenhet och är nu nere i 4,46 %, under året har några långtidssjukskrivna kommit åter i arbete. Detta har fungerat tack vare individuella lösningar i tjänstegrad.

Grundskolan ligger fortsatt lågt trots en liten ökning, denna beror på några långtidssjukskrivningar. Korttidsfrånvaron är låg. Fritidshemmen, som låg mycket lågt föregående år, har ökat, även här handlar det om långtidssjukskrivningar.

Vi ser att stressen hos medarbetare minskat i de verksamheter Bemanningen har kommit igång och stöttar upp med vikarieanskaffning. Personalen känner mindre stress i samband med sjukskrivning.

De små enheterna grundsärskola, kultur och fritid samt kulturskola ligger mycket lågt, ingen frånvaro har varit arbetsrelaterad.

Kompetensförsörjning

Vid de personalförändring där det är möjligt erbjuds medarbetare som inte sedan tidigare har en heltidstjänst att få höjd sysselsättningsgrad. I nuläget har alla den sysselsättningsgrad man önskar.

Vi har en mycket god behörighet inom förskola och skola, dock ligger vi fortfarande lägre inom fritidshem. Det är svårt att rekrytera kompetens inom matematik och NO-ämnen samt inom musik både i grundskolan och kulturskolan. Kulturskolan har lyckats rekrytera en sånglärare på 20 % med start mars 2020.

Vi rekommenderar och stöttar de medarbetare som vill validera sina utbildningar eller vidareutbilda sig inom verksamhetsområdet.

Ekonomiskt resultat

Resultaträkning och investeringar

Tkr	2019	2018	2017
Intäkter	25 887,8	28 032,7	26 377,6
Kostnader	-156 015,1	-163 204,4	-156 845,6
Varav personalkostnader	-102 412,1	-101 892,3	-95 742,8
Nettokostnader	-130 127,3	-135 171,7	-130 468,0
Nettobudget	-132 424,0	-136 211,0	-131 433,0
Över/Underskott	2 296,7	1 039,3	965,0
INVESTERINGAR			
Utgifter	-431,2	-968,7	-4 948,7
Inkomstr	0	0	0
Nettoinvesteringar	-431,2	-968,7	-4 948,7

Drift- och underhållskostnader samt personalkostnader för verksamhetsvaktmästare flyttades över till kommunstyrelsen 2019.

Driftsammanställning

Nettokostnader tkr	2019	Budget 2019	2018
POLITISK VERKSAMHET			
Nämnd- och styrelseverksamhet	-416,7	-353,0	-222,3
FRITID OCH KULTUR			
Allmän kulturverksamhet	-296,1	-265,0	-237,9
Bibliotek	-2 528,8	-2 718,0	-2 694,0
Musikskola	-971,5	-1 127,0	-979,3
Fritidsgårdar	-1 038,5	-821	-572,6
PEDAGOGISK VERKSAMHET			
Förskoleverksamhet/pedagogisk omsorg	-35 119,6	-34 884,0	-36 934,4
Skolbarnomsorg	-6 490,3	-6 489,0	-5 734,1
Förskoleklasser	-2 922,3	-2 467,0	-3 118,5
Grundskola inkl grundskola	-55 716,2	-56 820,0	-59 873,1
Gymnasieskola inkl gymnasieskola	-20 886,2	-22 952,0	-20 103,3
Vuxenutbildning	-2 827,8	-3 125,0	-3 236,8
Gemensam administration pedagogisk verksamhet	-912,6	-403,0	-1 467
TOTALT	-130 126,6	-132 424,0	-135 173,3

Utbildningsnämnden har ett överskott för 2019 med nästan 2,3 mnkr. Detta härleds framför allt till minskade kostnader för gymnasieskolan.

De ökade kostnaderna för nämnd- och styrelseverksamhet beror till största del på utbildning för nämndsledamöterna i den nya mandatperioden.

Överskottet på gymnasieskolan beror till största del på ökade statsbidrag som inkom under slutet av året. Andra faktorer är att elevantalet minskade i förhållande till det beräknade antalet, bland annat på grund av utflyttningar och studieuppehåll samt att det inte var någon prisökning för 2019 inom gymnasium Skaraborg.

Förskoleklass, grundskola och grundsärskola gick också med ett överskott, det var totalt sett minskade lönekostnader, men också lägre kostnader för skolskjutsar. Överskottet kan också härledas till ökade statsbidrag.

Vuxenutbildningen klarade budget trots ökat antal elever, orsaken till detta är ökade bidrag från migrationsverket.

Förskolan och den pedagogiska omsorgen som slutar med en ett underskott. Till största del beror det på att vi köper fler platser i andra kommuner än vad vi säljer barnomsorgsplatser till andra kommuner.

Nyckeltal

Antal elever, barn/netto-kostnader	Budget 2017	Utfall 2017	Budget 2018	Utfall 2018	Budget 2019	Utfall 2019
Förskola						
Antal barn	278	290	300	307	301	297,5
Nettokostnad/barn, kr	93 298	101 099	108 600	112 166	112 269	114 087
Fritidshem						
Antal barn	202	245	242	253	250	253,5
Nettokostnad/barn, kr	30 218	23 517	24 599	22 285	25 488	25 297
Grundskola						
Antal årselever	554	560	580	575	579	580
Antal lärare/100 elever	9,66	9,93	9,50	8,6	9,46	9,29
Nettokostnad/elev, kr	103 380	101 478	100 674	98 141	92 701	91 125
Gymnasieskola						
Antal elever i annan kommun	201,5	185	191	176	188,5	180
Nettokostnad/elev på annan ort, kr	114 888	112 156	116 314	108 811	111 406	103 638

Intern kontroll

Utbildningsnämnden har under 2019 haft tre granskningsområden i sin intern kontrollplan

- Hantering av delegationsbeslut
- Skolpliktsbevakning
- Plan för lokalförsörjning

Hantering av delegationsbeslut

Utbildningsnämnden avgör i vilken utsträckning man ska överlåta sin beslutsrätt. Vilka beslut som har delegerats framgår av nämndens delegationsordning.

Möjligheterna att delegera beslutanderätten har följande två syften:

- att avlasta det politiska organet rutinärenden så att utrymme finns för mer omfattande behandling av principiella ärenden.

- att möjliggöra en effektivare kommunal förvaltning genom att beslutsvägarna blir kortare och handläggningen snabbare.

Under 2019 har 12 delegationsbeslut rapporterats till nämnden. Samtliga beslut har fattats av rätt delegat, det har funnits relevant underlag kopplat till beslut och besluten har anmälts i tid till nämnden. Det är två ärendeslag som hanterats och anmälts som delegationsbeslut, ärende 7.5 (vid anmälan om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling ska skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden) och ärende 11.6 (Beslut om plats i skolbarnsomsorg för barn med särskilda behov).

En genomgång av nämndens delegationsordning har genomförts och visar att få ärenden har hanterats och anmälts som delegationsbeslut under 2019. Genomgången visar också att delegationsordningen behöver ses över och uppdateras utifrån gällande regelverk såsom skollag så att den är aktuell. Föreslagna åtgärder är därför att under 2020 uppdatera delegationsordningen och ge rektorer och chefer information om delegationsprocessen.

Skolpliktsbevakning

Genomförd kontroll visar att utbildningssektorn säkerställer att regelverket kring skolplikt följs. Närvarokontroll av elever görs dagligen. Det finns en rutin som innebär att administrativ personal varje vecka gör en avstämning mot folkbokföringsregistret för att se om nya, skolpliktiga elever har flyttat in till kommunen. Ett par gånger per år görs även en mer omfattande uppföljning av skolplikten. För läsåret 2019/2020 har det varit en elev där fullföljande av skolgång är överlämnad till socialtjänst.

Plan för lokalförsörjning

Det finns idag en god planering för att säkerställa att det finns lokaler för barn och elever inom förskola, barnomsorg, skolbarnsomsorg och skola. Både barnomsorg och skolbarnsomsorg har utrymme till att ta emot fler barn och elever. Skollokalsutredning pågår och kommer ge ett bra underlag för planeringen av framtida lokalförsörjning.

Kontrollmoment 2018

Kontrollmomenten 2018 var:

- Övergångar mellan och inom skolformer
- Frånvarohantering i gymnasieskolan

Åtgärder

Åtgärder som gjorts utifrån 2018 års kontrollmoment:

Rektorerna på de olika enheterna har arbetat aktivt för att få till fler arenor för möten där lärarna diskuterat övergången mellan årskurs 5 och 6, men också pedagogiska frågor och upplägg av läroplaner och kursmål.

Eleverna i årskurs 6 har besvarat enkäten där elevernas upplevelse av övergången följs.

Rutinen för köp av gymnasieplats är i drift. Rutinen har skickats ut vid läsårsstart till de skolor där Essungas elever går.

Resultat av eventuella åtgärder

Resultat av åtgärder som gjorts utifrån 2018 års kontrollmoment:

Det är positiva resultat över lag.

Lärarna har efterfrågat fler möten där pedagogiska frågor och upplägg av läroplaner och kursmål diskuteras.

Även i år är övervägande del elever i årskurs 6 nöjda med övergången.

Rutinen för köp av gymnasieplats är i drift, men det finns inte tillräckligt med underlag ännu för att uttala sig om resultat ännu.

Förväntad utveckling

Under de närmsta åren kommer fokus för utbildningsnämnden att ligga på ombyggnader och

nybyggande av förskolans och skolans lokaler. Hur vi organiserar våra verksamheter för att få god effekt ur perspektiv som ekonomi, behörig personal samt bästa möjliga resultat för våra barn och elever, är något som utbildningsnämnden fortsätter arbeta med under 2020.

På Dalagårdens förskola startar bygget av en ny avdelning, denna ska ersätta den tillfälliga modul som finns idag. En förprojektering av Stallaholms förskola ska göras under året.

Från och med den 1 juli 2019 blev det krav på lärarlegitimation och behörighet för att få undervisa och ansvara för undervisning i fritidshemmet. Det är fortsatt en stor utmaning att hitta behöriga fritidspedagoger till våra verksamheter.

Grundskolans/grundsärskolans kompetenssatsning Esslyftet var planerat till två år med avslut i juni 2019, men vi har förlängt avtalet att gälla ytterligare två läsår för grundskolan/grundsärskolan, detta för att fördjupa, befästa och bibehålla de nya arbetsätten. I årsredovisning 2018 framgår att det avtalsförlängningen även skulle omfatta förskolan. Det var dock inte rimligt att göra ytterligare en satsning i förskolan som under året arbetat med nya skrivningar i läroplanen, Läslyftet, språkutveckling, införandet av lärplattor till all personal samt ett nytt dokumentationssystem.

Förskolan kommer med start hösten 2020 att kompetensutveckla all personal i ABC-utbildningen (Alla Barn i Centrum).

Måluppfyllelsen i kommande årskurs 9 är relativt lågt, detta trots många och varierande anpassningar i den ordinarie undervisningen. För att stärka måluppfyllelsen har lovskolan för årskurs 8 och 9 omorganiserats där man fokuserar på de olika kärnämnen, engelska, matematik, svenska, under olika dagar. Man arbetar också vidare med dubbla pedagoger i kärnämnen i årskurs 9. Extra resurslärare på 75 % är anställd under vårterminen.

Stödmaterialet för arbete med särskilt begåvade elever ska implementeras inom grundskolans samtliga enheter.

Skolbarnomsorgen kommer att samverka med kostenheten, en breddning av den pågående rörelsesatsningen.

Statsbidrag för grundskolan kommer att öka framöver. Vi fortsätter att fördela dessa bidrag mot en ökad personaltäthet, men utökar även till att omfatta en viss kompetensutvecklingsinsats. Detta för bästa möjliga resultat för våra elever.

Vuxenutbildningens organisation har varit långt ifrån optimal, där Lidköping och Campus Västra Skaraborg är huvudman och utbildningssektorn är personalansvarig, ett system där viktiga saker kunde falla mellan stolarna. Från 2020 går även personalgruppen över till Lidköpings kommun och Campus Västra Skaraborg.

Trenden med sjunkande elevantal i kulturskolan hade vänt 2018. Dessvärre blev det ett tapp igen när sånglärare inte fanns att rekrytera. Dess litenhet gör den dessutom problematisk. Under vårterminen 2020 kommer en nulägeskartläggning av kulturskolan i Essunga kommun att göras. Fokus är hur vi kan erbjuda alla kulturskola utan att det inverkar negativt på skolgången, men också i det stora perspektivet "Kulturskolans framtid".

Utbildningsnämnden fortsätter arbetet med att utöka lokalvårdens maskinpark, ge personalen adekvat utbildning samt se över organisationen utifrån utredningen som gjordes 2019.

Främja och förebygga psykisk hälsa är ett ständigt pågående arbete som görs såväl inom utbildningssektorn som i nära samverkan med andra aktörer.

Essunga kommun är en av pilotkommunerna i projektet *Friska barn i Skaraborg – övervikt och fetma bland barn går att förebygga*.

Ledningsgruppen planerar inför kommande kompetensutvecklingsområden. I det systematiska kvalitetsarbetet har digitalisering och specialpedagogik identifierats.

Bilagor

Bilaga 1: PPT Vuxråd 20191128 Eftergymnasial utbildning

Bygg- och Miljönämnd

Översikt över verksamhetens utveckling

Övergången från tre till två handläggare har i det stora hela gått väldigt smidigt och de allra flesta planerade objekt har tillsynats enligt plan.

Samarbetet mellan V6 kommunerna har varit bra och framtagning av gemensamma mallar och arbetssätt är på god väg.

51 ärenden har inkommit. 44 ansökningar (bygglov, rivningslov, anmälan) har beviljats, däribland 10 stycken enbostadshus varav två på landsbygden. För närvarande behandlas ansökan om bygglov för ytterligare ett flerbostadshus i Nossebro.

Totalt har miljökontoret hanterat cirka 500 ärenden under 2019. Miljötillsynen har omfattat planerad tillsyn av lantbruk, industrier, verkstäder och anläggningar för mellanlagring av avfall. Fem verksamheter som är anmälningspliktiga enligt miljöprövningsförordningen har inkommit med anmälningar, bland annat en nyetablerad betongindustri i Nossebro.

Utsläppen av näringsämnen från jordbruken och hushållens avlopp leder till övergödning av vattendrag. Tillsynen har fokuserats på att minimera dessa utsläpp. Minskade utsläpp kan åstadkommas genom bra lagringsmöjligheter för gödsel och goda spridningsrutiner. Inspektioner har visat på både bra och dåliga lagringsmöjligheter. Där lagringen visat sig vara bristfällig har förbättringar utförts i flera fall. Ärenden som berör tillsyn på lantbruken har varit drygt 30.

Arbetet med att förbättra utsläppen från de enskilda avloppen har kommit drygt halvvägs i kommunen. Västra delen av Främmestad socken har inventerats. Den västra delen av Bäreberg har fått påminnelsebrev om åtgärdskrav. Antalet ansökningar om att få tillstånd för att anlägga reningsbäddar eller minireningsverk har varit 70. Genom Bäreberg stationsområde går överföringsledningar mellan Nossebro reningsverk och Främmestad tätort. Flera boenden är intresserade att koppla in sig på ledningssystemet för både vatten och avlopp. Länsstyrelsen har startat en utredning av kommunens eventuella skyldighet att ordna ett verksamhetsområde i Bäreberg station.

30 ärenden gällande berg- eller jordvärme har hanterats, jämfört med 30 ärenden 2018. Den årliga rapporteringen av köldmedelsrapporter från användare med mer än 14 ton CO₂-ekvivalent köldmedia har granskats och sammanställts. Referensmätningar av bakgrundsstrålning har utförts vid två tillfällen.

Tre ärenden som berör nedlagda verksamheter och där marken kan vara förorenad håller på att utredas.

Provtagningsmaterial för kontroll av dricksvatten från 30 enskilda brunnar har förmedlats. Analyssvaren registreras. Provtagningsanalyser från kommunalt vatten hos användare och vattenverken samt från distributionsanläggningar granskas och registreras kontinuerligt.

Resultaten från kontroll av badvattenkvaliteten i Jonslundsbadet och Nossebrobadet granskas kontinuerligt. En strandskyddsdispens har meddelats av nämnden. Ingen strandskyddstillsyn bedrivs för övrigt.

Inomhusmiljön i olika vårdboenden i kommunen har undersökts i projektform. Rapporter och uppföljande besök har genomförts.

Oplanerad tillsyn har förekommit i samband med klagomålsärenden. Nedskräpning, skrotbilar, eldning och luktolägenheter har förekommit. De kommunala jägarnas årliga viltvård på kråka har genomförts under våren.

Livsmedelstillsyn har bedrivits enligt planen. Rapportering gjordes i början av året till livsmedelsverket. Ärenden som berör livsmedelskontroll har varit 58 stycken. Flera anläggningar har genomfört förbättringar av sina lokaler, till exempel har Cypressens kök byggts till med en varumottagningsdel.

Remisser från olika instanser har besvarats. Remisserna har gällt naturvårdsfrågor från skogsstyrelsen, länsstyrelsen och trafikverket samt remisser från alkoholhandläggaren, polismyndigheten och bygglovhandläggaren.

Måluppfyllelse

Område:

Boende och befolkning

Digitalisering

Vi bevakar frågan och inväntar direktiv hur andra kommuner löser GDPR fråga samt framtagande av mallar

Fortsatt arbete med gemensamma mallar inom samverkanskommunerna inom V6. alla arbetar aktivt med att pappershandlingar inte ska sparas. Målet är att det i framtiden ska vara möjligt att digitalisera hela bygglovsprocessen från inkommen handling till slutbesked (avslutat ärende). Att även digitalisera handläggningen av miljöärenden är en prioritet. Kommentar: Ett flerårigt mål.

Rättssäkra beslut och samverkan med andra aktörer/kommuner

Målet är inte uppnått. Detta är ett långsiktigt mål och arbete kommer att pågå under längre tid. Det är viktigt att alla behandlas lika och att alla ärenden får en rättssäker och korrekt bedömning. I och med att alla V6-kommunerna (Essunga, Grästorps, Götene, Lidköping, Skara, Vara) tillsammans infört ett nytt ärendehanteringssystem finns förutsättningar för att arbetet kan handläggas/utföras på samma sätt. Detta innebär även att alla kommunerna blir mindre sårbara vid till exempel semestrar och sjukskrivningar samt att tjänstemän kan hjälpa varandra i sin yrkesutövning.

Likvärdiga arbetssätt (mallar) har idag tagits fram på bland annat enskilda avlopp som effektiviserat handläggningen avsevärt. Jordbrukstillsyn pågår samt även handläggning av klimatanläggningar.

Bygghandlingar

Bygg ger service till allmänheten med råd och upplysningar om bygg-, rivning- och markfrågor i enlighet med Plan- och Bygglagen, PBL. Under året har samverkan med bygglovshandläggare från Vara utvecklats och befästs.

Ett nytt ärendehanteringssystem har införts under året (september) vilket lett till en del frustrationer gällande bland annat dokumenthantering mm som dock löst sig under hösten.

- 80 ärenden (*pågående och avslutade*). Bygglov, komplettering/startbesked/arbetsplatsbesök/slutsamråd/slutbesked mm. remisser, klagomål, länsstyrelsen, förelägganden, expediering, tillsyn, bygganmälan mm.

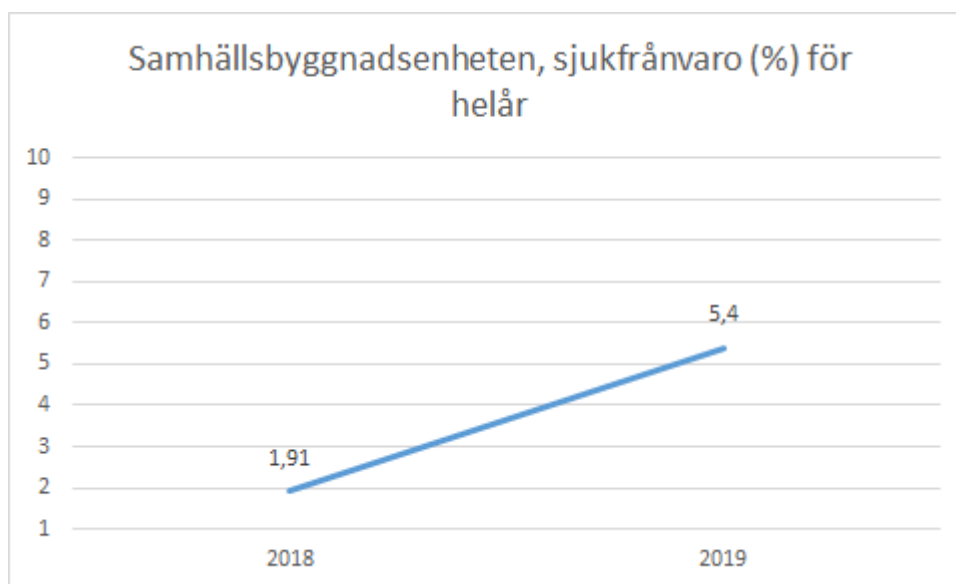
Miljökontor

Miljöns arbete under året har bestått av bland annat

- 36 lantbruksärenden, tillsyner/rapporter/klagomål m.m.
- 203 avloppsärenden, tillsyner/kommunikationer/ansökningar/anmälningar
- 100 ärenden miljötillsyn/värmepumpar/köldmedier m.m.
- 2 anmälningar inom hälsoskyddsområdet
- 58 livsmedelsärenden, kontroll/registrering
- 16 hälsoskyddsärenden
- 1 strandskyddsdispens

Totalt antal handlagda ärenden (pågående samt avslutade) under perioden är ca 416 st.

Väsentliga personalförhållanden

Samhällsbyggnadsenheten inklusive bygg och miljöinspektörer består av 13 personer. Detta gör att en som är sjukskriven under längre period, till exempel ett år, ger ett stort procentuellt utfall, nästan 8 procent, på hela enheten.

Med avseende på att utslaget procentuellt påverkas fort vid sjukdom ser inte sjukfrånvaron oroväckande ut. Det handlar om influensor och annan korttidssjukfrånvaro till största del.

Enheten är sårbar utifrån att nästan alla har nyckelpositioner i sitt yrkesutövande. Detta innebär att om personal blir sjukskriven finns det arbetsuppgifter som inte blir utförda. Ett konstant arbete pågår gällande "backup" på arbete som utförs samt prioritering på arbetsuppgifter som kan vänta.

Ekonomiskt resultat

Resultaträkning och investeringar

Tkr	2019	2018	2017
Intäkter	1 334,9	849,8	1 016,9
Kostnader	-2 065,8	-2 594,2	-2 733,9
Varav personalkostnader	-1 292,8	-1 962,8	-1 934,4
Nettokostnader	-730,9	-1 744,4	-1 717,0
Nettobudget	-1 181	-1 682	-1 596
Över/Underskott	450,1	-62,4	-121,0
INVESTERINGAR			
Utgifter	0	-166,9	
Inkomster			
Nettoinvesteringar	0	-166,9	

Årets resultat visar en budgetavvikelse på 450 tusen kronor. De främsta orsakerna till det positiva resultatet är högre intäkter på grund av fler bygglovshandläggningar och konsultkostnader har varit lägre än planerat i budget.

Driftsammanställning

Nettokostnader tkr	2019	Budget 2019	2018
POLITISK VERKSAMHET			
Bygg- och miljönämnden	-176,4	-155,0	-125,5
Bygg- och miljökontoret			
Bygg	76,4	-228,0	-460,0
Miljö	554,5	-2 016	-1 159,0
TOTALT	454,5	-2 399,0	-1 744,5

Nyckeltal

	2019	2018	2017	2016	2015
Bygg					
Bygglov, nytt		21	25	24	23
Bygglov, om- och tillbyggnad		17	12	29	23
Bygganmälan/anmälan		7	13	17	27
Rivningslov		6	2	3	3
Totalt		51	52	73	76
Miljö					
Värmepumpar		25	30	20	37
Enskilda avlopp		62	45	75	67

Intern kontroll

Kontroll av gällande styrdokument: Det är viktigt att beslutade, upprättade styrdokument finns på hemsidan. Delegationsordning, taxor och reglemente är exempel på styrdokument som kommer att kontrolleras.

-> Vi har fått reviderad delegationsordning i somras. Taxor och reglementen är korrigerade under året.

Personal: I mindre verksamheter är det lätt att enstaka individer bär huvudansvaret för en specifik arbetsuppgift. Vid exempelvis sjukskrivning, semester eller uppsägning är det lätt att kunskapen försvinner.

-> Samverkan med V6 inom bygg och miljö har gjort oss mindre sårbara förutsatt att V6 samarbetet fungerar.

Förväntad utveckling

Bygg- och miljöhandläggare ingår i samhällsbyggnadsenheten. Samhällsbyggnadsenheten är uppdelad och finns även direkt under KS med ansvar för en Teknisk enhet och Park och gata. All personal på enheten är anställd av kommunstyrelsen.

Ärenden gällande tillsyn på samhällsbyggnadsenhetens verksamheter, främst gata/park och VA, görs numera av Vara kommuns handläggare för att undvika jäv i egen kommunorganisation.

Under 2019 har nämnden även fått ansvar för BAB- bostadsanpassning.